LOYOLITE '96

Annual Magazine

ANDHRA LOYOLA COLLEGE

(Autonomous)

VIJAYAWADA - 8

Welcome to our New Provincial

Rev. Fr. A. Santiago, S.J.

Young, Dynamic and far sighted

LOYOLITE '96

Andhra Loyola College (Autonomous)
Annual Magazine
1995-'96

DATA OF PUBLICATION

Owner : Rev. Fr. D. Showraiah, S.J., Rector
Publisher : Rev. Fr. C.J. John, S.J., Principal
Editor in Chief : Mr. V.L.V.N. Narendra Kumar, P.G. Dept. of English

Editorial Staff

Mr. V.L.V.N. Narendra Kumar
P.G.Dept. of English
Dr. V. Vallabha Rao
Dept. of Hindi
Dr. G. Sambasiva Rao
Dept. of Telugu
Rev. Fr. P.R. John, S.J.
Asst. Warden, Gogineni Hostel

Student Editors

Mr. Canute Jacob, III B. Com.
Br. Xavier Rex, S.J. II B. A.
Miss. Amritha Suman Paul, II M.C.A
Rev. Sr. Nirmala, II M.S.W.

Not present in the Photograph

Mr. M.Deva Santhanam
P.G. Dept. of English
Mr. A. Clement Robert Raj
Dept. of Physics

Table of Contents

		Page No.
1.	From the Editor's Desk	1
2.	Fr. Principal's College Day Report	3
3.	The Purpose of Education	14
4.	An Interview	15
5.	Human Blood Groups	16
6.	Walking on the Moon, walking with the Son	17
7.	My Castles	19
8.	Need of the hour	20
9.	Laugh, if you can	22
10.	International Air Cadet Exchange	23
11.	Teacher's Day	26
12.	The night fall on a sunny morning	28
13.	Laugh a while	32
14.	Administrative implications in an autonomous college	33
15.	Telegram of humour	36
16.	Feminist Literary criticism	37
17.	Knowledge is Power	40
18.	Seminar on Indian Writing in English	41
19.	Student Power	42
20.	The clever Mathematician	43
21.	A ray of hope	44
22.	A Bright place for a bright future	45
23.	Autonomy - Ideas and Realities	46
24.	Is Education necessary for Civilization	50
25.	History for Social Change	51
26.	More feathers in the Cap of Loyola	53

From the Editor's Desk

One more fruitful academic year drew to a close. 1995-96 was a year of accomplishments. The encouraging results of Post-Graduate courses, the continuing domination of Loyola in sports and the academic excellence are a matter of pride for all of us.

The academic year commenced on a bright note. The three-day seminar on Ignatian Pedogogical Paradigm was an exhilirating experience. It threw light on several hitherto unexplored areas of academic activity. The one-day workshop conducted by Dr. Srinivasa Raghavan gave impetus to the process initiated at the beginning of this year. It rang out doubt and complacence and rang in hope and confidence. The seminar on Indian writing in English was a morale-boosting affair.

In modern times, the growing expectations of the student community has resulted in listlessness. We have a `sleepless generation' before us. The failure of the educationalists to work out a realisable strategy has only aggravated the situation. The inertia of the Indian intelligentsia, the callousness of the beaurocrats and the myopic vision of the adminstrators have precipitated the crisis.

Mrs. Gandhi regarded education as a means of deliverance. In one context, she observed: ``Education is a liberating force and in our age, it is also a democratising force, cutting across the barriers of caste and class, smoothing out inequalities imposed by birth and other circumstances." But in the Indian context, education is the open sesame to success in life. It does not, as Henry Newman pointed out, though pessimistically, lead to enlargement of mind.

The hiatus between Man and Nature continues to widen. The enviromental pollution is the direct outcome of man's ruthless exploitation of the God-made world. The socio-political ambience in the **world is** equally depressing. The civil war in **Bosnia**, the ethnic conflict in Sri Lanka, **the rise** of fundamentalism in Pakistan and the unwholesome arms-race in Europe add strength to the doctrine that education has not helped much in making the world a better place. Things are beginning to fall apart. We who believe in the efficacy of prayer can only borrow Tagore's lines and indulge in wishful thinking:

Where the mind is without fear and the head is held high;

Where knowledge is free;

Where the world has not been broken up into fragments by narrow domestic walls;

Where words come out from the depth of Truth;

Where tireless striving stretches its arms towards perfection;

Where the clear stream of reason has not lost its way into the dreary desert sand of dead habit;

Where the mind is led forward by thee into ever-widening thought and action

Into that heaven of freedom, my Father, Let my country awake.

V.L.V.N. Narendra Kumar.

ANDHRA LOYOLA COLLEGE (AUTONOMOUS)
VIJAYAWADA - 8

College Day Annual Report

1995 - 96

Honourable Minister for Higher Education, State Government of Andhra Pradesh, Rev. Fr. Rector, staff and students of Andhra Loyola College, Fathers, Sisters, ladies and gentlemen, I have the honour of presenting to you the annual report of Andhra Loyola College for the year 1995-1996. Before doing so, I would like to introduce to you the Chief Guest Sri Bashiruddin Babukhan. Sri Bashiruddin Babukhan hails from an industrialist family in Hyderabad. His father, late Khan Bahadur Abdul Karim Babukhan was one of the pioneers of Industry in the erstwhile Hyderabad State since early thirties. The family members are the promoters and Managing Agents for the following Companies :

1. The Sirpur Paper Mills Limited.
2. The Sirsilk Limited.
3. The Hyderabad Roller Flour Mills Limited.
4. The Hyderabad Vegetable Products Limited.
5. The Nizam Sugar Factory Limited.

And they are Directors and Promoters of the following Business Establishments like,

1. Kasila Farms Pvt. Limited
2. Transworld Leasing Limited
3. Visakhapatnam Cements Pvt. Ltd.
4. Hyderabad Educational Academy Pvt. Ltd. and
5. Moghul Builders.

Promoters of many building construction projects, such as Deccan Towers, Al-Karim Trade Centre, Shahjahan Apartments and Babukhan Estate, etc.

Young Bashiruddin Babukhan was sent to St. Joseph's English School in Bangalore for his early education. Rev.Fr.Royce Macedo, S.J. was one of the teachers in the school and there started a healthy relationship between the Guru and Sishya. And it is through the good office of Fr.Macedo we have Sri Bashiruddin Babukhan as our Chief Guest today.

Sri Bashiruddin Babukhan obtained a B.Sc.Degree from Osmania University and after completing the course,he has done a certificate course in Canning and Food Preservation from CFTRI, Mysore. He also has done Certificate Courses in Marketing and

Human Relations, from NISIET Institute, Hyderabad. Coming to his political career, he successfully contested the Legislative Assembly Election in 1985 and was elevated as Cabinet Minister in charge of Small Scale Industries, Tourism, Wakf, Khadi & Village Industries, Commerce & Export Promotion, Self-Employment Scheme, Handicrafts, etc., Again he was elected as Member of A.P. Legislative Assembly in 1994 and chosen as Cabinet Minister in charge of Wakf, Minorities, Science & Technology and Cinematography and presently Minister for Higher Education.

He also distinguished himself in humanitarian and philanthrophic activities. At present he is President of Islamia Education Society, Secunderabad, Secretary of United Economic Form, Founder of Farah School Chanchalguda, Founder of Springfields School, Chairman of Investment Guidance Bureau, Hyderabad and founder of Begum Babukhan Craft Centre, a Vocational Training Centre for Women.

Our joy would have been grater if Begum Babukhan also had come. Her absence may have taken away a certain amount of charm and colour from the function. And I take this opportunity to extend a warm and hearty welcome to our Hon'ble Minister on behalf of the management, staff and students.

Change of staff :

Change seems to be a feature which is affecting all institutions and ours is not an exception. In the middle of April 1995 Rev. Fr. A.J.X.Bosco, S.J., President of Andhra Loyola College Society Guntur-Vijayawada and the religious Superior of Jesuits in A.P. was replaced by another young and dynamic person viz., Rev. Fr.A.Santiago, S.J. Rev.Fr. Santiago is an amiable person and is determined to introduce meaningful changes in Jesuit educational institutions in A.P. At the end of last academic year, the following fathers left our college for higher studies or to serve in other Jesuit Institutions. Fr. Arackal, S.J., who served the college as Chemistry Lecturer, Warden and spiritual guide left for YSSR College, Pulivendala as Superior and Principal. Fr. G.A.P.Kishore, S.J who served the institution with distinction as Vice-Principal (Intermediate), Assistant Warden of Xavier Hostel and Lecturer in Telugu has gone for his theological studies. Fr. Soosai Manickam, S.J., part-time lecturer in Commerce and in-charge of S.O.S.A has joined Ananda Jyoti Community and is practising Law at Mangalagiri and Fr. D. Marianayagam, S.J has gone to Madras for higher studies in Philosophy. These vacancies created by the above fathers are suitably filled-in by Fr. Victor, Warden, Xavier Hostel. Fr.C.Peter Raj, S.J returned to the English Department after a two year stint at Loyola Academy as its Principal. Fr.M.A.Alex, S.J has taken over as Asst. Warden of Xavier Hostel, Fr.P.R.John, S.J as Assistant Warden of Gogineni Hostel and Fr.D. Ravi as Asst. Director of Kala Darshini. The other notable changes are Fr. Philomin Raj, S.J taking charge as Warden of Gogineni Hostel and Vice-Principal of Intermediate sec-

tion, Fr. Peter Raj, S.J. resuming an old post i.e. Director of Sanjeevan hostel and Fr. S. Arockiasamy taking charge as P.G. Vice-Principal and Director of Sports.

Among the lay staff members Mr. P. Veerabrahamam retired after serving the college for 32 long years endearing himself to generations of students, staff and management. It is not easy to replace a teacher like Brahmam who can be classified as a born teacher. Mr. C. Venkatadri, Lecturer in English retired from service on 31st October 1995. He is a man who worked tirelessly for 33 years and that too availing hardly any leave. I feel, the government should honour him with a recognition. From the Department of Zoology, Mr. E.S.N.Murthy and Mr. K. Srinivasa Rao, retired after 35 years of meritorious service. From the Maths Department, we have lost one of the veterans among the staff, Mr.K.Subbaiah who retired from service a few days ago. I would like to place in record the yeoman service rendered by Mr. K. Subbaiah in toning up the Intermediate results during the last academic year. Retirement among the staff seems to be growing year by year. Three of our Non-teaching staff too retired during 1995. They are Sri G. Yohan, Record Assistant and Sri S.Mastan, Record Assistant, both from Department of Chemistry after 30 and 38 years of service respectively. Sri V.F.Xavier, Herbarium keeper also retired after 36 years of service from the Botany Department. I feel their service in Andhra Loyola College should be written in golden letters. Sri George Mathew and Ms. Hari Padma from the P.G. Department of English, Sri James Shubhakar from the Department of Mathematics and Sri M.V.D.V. Bhaskara Rao from Electronics Department too left our college for greener pastures.

Seven new staff members joined our college in this academic year. They are Ms. C. Sujani in the Fisheries Department, Sri Isaac Gideon in the Political Science Department, Sri Y.V. Suresh and Sri A.V. Prasad in the M.C.A. Department, Sri B. Janardan, an alumnus in Maths Department, Sri M.V. Subba Rao in the Electronics Department and Mrs. Manju Abraham in the Department of Counselling and Career Guidance.

Staff Training :

Three of our staff members Viz., Mr.Ch.Seshaiah, Mr.A.V.Ravi Kumar and Mr.K.Vijaya Babu have availed the *Faculty Improvement Programme* and have gone to do Ph.D or M.Phil as the case may be. While thanking the UGC for the financial assistance, I would like to place on record that the college has made full use of all the eight seats made available to it under FIP. This only shows how much the management wants well trained and competent staff to teach the students.

Seminars and Workshops :

We started the academic year 1995-96 with a three day seminar on Ignatian Pedagogical Paradigm. The whole seminar was master minded by Fr. Rector and he conducted it with the help of two educationists: Rev.Fr.Bob Slattery, S.J and Rev. Br.

Camillus, S.G. The seminar really helped our staff to develop personal rapport with students.

We had another seminar for about 20 staff members conducted by Dr. U.Srinivasa Raghavan. Dr Raghavan took them into the intricacies of management skills. Dr. Raman of Madras Loyola College also conducted a workshop on research methodology and the participants were lecturers from Botany and Zoology Departments. The Maths Department too organized a one day workshop on ``New Trends in Mathematics." Prof. C.Musili from Hyderabad University and Prof. T.K.V.Iyyengar from R.E.C. Warangal served as Resource persons.

Seminars attended :

Fr. Principal along with Sri Akthar Pasha and Dr. N.Appanna attended the UGC-SRO organised seminar on ``What is Autonomy?" at Andhra University, Visakhapatnam.

In the month of October, Mr.M.Prakash Rao, Mr.P.C.Sebastian and Fr. Principal attended a seminar organized by U.G.C.-SRO at Stella Maris College, Madras on ``Networking of Autonomous Colleges". Another Seminar organised by UGC-SRO was attended by Fr.Controller of Examinations, Mr.S.Prabhakara Rao, Mr.G.Sahaya Bhaskaran and Fr.Principal at PSG Arts & Science College, Coimbatore. This seminar was on ``Examination Reforms and Evaluation".

``Entrepreneurial Development: Self Supporting Courses and R & D Consultancy Services" was the fourth UGC-SRO organized seminar. Mr. E.R.Rama Sarma and Dr.G.Subrahmanya Sastry attended the seminar at Trichy. Last in the series of UGC-SRO seminars was on ``Professional development of Teachers in Autonomous Colleges". Mr.M.C.Das and Mr. M. Arockiasamy participated in this seminar.

Mr.P.Ramakrishna, Head of the Botany Department and Dr.P. Balasundar Reddy of Zoology Department attended the refresher courses conducted by Administrative Staff College at Andhra University and S.V.University respectively. Mr.E.Gabriel, Zoology Department also underwent special training in an Elective Paper of Zoology at Nagarjuna University.

Mr.G.Mathew Srirangam attended a month long training in ``Capture Fisheries - Marine" at Central Marine Fisheries Research Institute, Cochin and a three day worshop at CMFRI, Cochin. This dynamic and enterprising young man also was instrumental in helping two of our students present research papers at the Cochin University of Science & Arts. The two promising students are A. Sudheer Babu and S.Sabdar Ali, both studying II year B.Sc.

I think, if there is an award for a young scientist in our college, it should go to Mr. T.Sri Kumar. He was invited to participate in the scientific study of Solar Eclipse. He got an opportunity to study

the dynamical structures of Corona and to conduct Photometry experiments. He participated in a symposium on ``Environment in 21st Century in India organized by Nagarjuna University and another seminar on deflects in solids at P.G. Centre, Nuzvid. Mr.M.Venkateswara Rao from Chemistry Department attended a national seminar on Chemical Education organized by Loyola College, Madras.

Research: published and unpublished theses and papers

I am proud to anounce that two of our staff members completed their Ph.D theses and were awarded degrees. Fr.Rector obtained his Ph.D Degree from Pune University for his thesis ``Communist Movement in Andhra Pradesh (1964-92) with special reference to Naxalite Movement". Mr. VLVN Narendra Kumar from P.G.English Department submitted his doctoral thesis in September, 1995. Mr. M.Sivaram from Sanskrit Department also completed his Ph.D thesis and successfully defended it. I would like to congratulate them and also invite others to emulate their academic achievements. Dr. N.Appanna is doing post-doctoral research in aerobiology and will be going to Bangalore shortly to present a paper in a national seminar on aerobiology.

Published works :

Rev. Fr. P. F. Jeyabalan published two books during this academic year. His book ***Yours Faithfully*** fetched him Rs. 32000/- and the entire amount was donated to the School for Deaf and Dumb children in Gunadala. He also published another book in Telugu - ***December 25.*** Both his works were received well by the public and I hope many more books will flow from his pen. I would also like to congratulate the members of Telugu Department who are publishing articles and short stories periodically. Mr. VLVN Narendra Kumar from P.G.Dept. of English published a book titled ***Fits and Misfits - A study of Anita Desai's protagonists.*** I congratulate these budding authors and wish them many more fruitful years of service in the field of writing. Rev.Fr. Principal was one of the resource persons for the seminar on ``What is Autonomy?" and presented a paper titled `Administrative problems faced by autonomous colleges'. Mr.G.Laxmi Narasaiah of the P.G.Dept. of English brought fame to our college by participating in an International Seminar at ASRC and presenting a paper on the Nobel Laureate Tony Morrison. He has attended many other seminars and presented papers. He is also a literary columnist in `Andhra Jyothi'.

Academic achievements :

Results play an important role in the life of any educational institution. The public also rate an institution by the result it produces. Unlike the previous years, we have much to rejoice because of the good results we have obtained. Of the 375 students sent up for the Intermediate 2nd year examinations, 329 were successful and only 46 candidates failed. The overall percentage of pass is 87.7. By the way, it is the highest Intermediate result the college achieved in the

last 15 years. I would like to congratulate Rev.Fr.Kishore. S.J and the Intermediate staff on their unique achievement. The degree results are more or less steady and our students performed fairly well in the examinations. B.A. group achieved a pass percentage of 88.05, B.Sc., 73.13 and B.Com students topped the list with a pass percentage of 90.38. I feel this result is really good as the college has stopped awarding grace marks to boost the results. I really feel proud of my staff and congratulate each one of them for contributing their mite to obtain such good results.

P.G.results are still better. When M.A.final year regular English students got a pass percentage of 88.4, the special batch students of the same department obtained 100% result. P.G. Social work result is really good. The reugular batch students got 96.2%, while the special batch.students got 100%. M.C.A. first year students also got high result. Two of our students are placed among the rank holders: one getting first rank and the other, third.

I take this opportunity to reiterate that the bifurcation policy followed in A L C brought the high percentage of pass in the intermediate class and I hope the government would look into this matter and chalk out a state level policy. Again, if autonomy is a success in A L C, much of the credit should go to Rev.Fr.Controller and his team. And I have a request to the Hon'ble Minister, i.e. in A.P. too the government should grant autonomy to the P.G. Departments.

Associations :

I still believe in the old saying i.e., ``All study and no play makes Jack a dull boy". To avoid this, the college has started many associations mainly to promote talents among the students. The activities of departmental associations were inaugurated on 31st August `95 by Mrs. Lakshmi Parthasaradhi Bhaskar, collector, Krishna District. Mrs.Bhaskar really enthused our students by her graceful presence and thought-provoking speech. The associations play an important role in organizing different programmes for the students. Excepting a few Associations, all the others have been very active.

The Zoology-Fisheries Association has been very active througout the year. All the second year students went for a month's training to Cochin in May 1995. This exposure provided them with first hand knowledge about shrimp farming. They also had another opportunity to visit Bhuvaneswar and familiarize themselves with ``Fish Diseases - their diagnosis and management". The two-day workshop-cum-seminar on Water Quality Management in Aquaculture was well appreciated by the participants. The MPEDA has recognized our Fisheries Departmental Laboratory as a recognized lab for water testing. I feel it may not be possible for me to mention all the activities organized by this Association.

Other than the Zoology and Fisheries Association, Commerce, Physics and Botany Associations were quite active. Of course some of the Associations performed below

their capacity and these failures could be partly attributed to the staff guides themselves.

This year we had the singular honour of hosting and organizing the Nagarjuna University Inter-collegiate Cultural Programmes for Krishna District. Our students won the first place in One Act play, Mime and Western Vocal. We also won the 2nd place in Classical Dance, folk dance, Group singing and light vocal. As a result of their sterling performance in the Nagarjuna University Youth Festival, 12 of students were selected to participate in the Southern Regional ``Inter-Universities Youth Festival". Though our boys could not win any prize at this level, their performance was well appreciated.

Our Quiz team was active and performed reasonably well in many competitions. Mr. Srinivas (DGH 14), Mr.Adam (DGH 24) and Mr. Bharat (DCP 37) were the backbone of our college Quiz team. One of them, Srinivas (DGH 14) was invited to conduct Radio Quiz on August 10th 1995.

Our Students also proved successful in Elocution, Debate and Essay Competitions. Mr. Canute Jacob from III Year B.Com, Murali, III Year B.Sc., and Br. Rex from II year B.Sc. did perform well in different elocution/debate competitions.

Suvarna Raju (DP 65) participated in the National level Dance Mela conducted by Time Management School at Tirupathi and bagged the first prize. Suvarna Raju may prove himself to be a threat to Michael Jackson.

In the field of Computers too, our boys proved their calibre. ``In India National Students Convention" organized by Anna University, our students from III Year Computer Science viz Bharadwaj, Bharat and Prasad won 2nd place in software presentation. Though our boys were pushed to the 2nd place by Loyola College, Madras, it is heartening to note that students from Engineering and other reputed colleges could not make it.

This year due to paucity of time and other constraints, we could not hold the planned science exhibition. Also, unlike the previous years we could not hold a full fledged cultural week. Of course, better planning and generous cooperation from staff and students could have overcome these difficulties.

SPIC-MACAY :

This year, Spic Macay started a subchapter in our college. Ms. Sujani, Lecturer in Fisheries is the staff guide and under her leadership and the advice of Fr.Stan D.Paul, they are really making their presence felt in and around Vijayawada.

ROTRACT is reborn after a lapse of 7 or 8 years. I do hope this fledgling organization would make rapid progress among the youth and that they would uphold the motto of Rotary: ``Service before Self". Mr.M.C.Das and Fr. Stan D. Paul have been instrumental in reviving the club in ALC.

Loyola Today :

The campus news letter made its appearance twice this year and one more issue is due in February-March. Under the guidance of Mr.P.Ramanjam and Mr.N.Ranga Babu, both from the Department of English, a group of students are responsible for bringing out the various issues of Loyola Today. To me, education is not complete unless the students are prepared to speak well, write well, perform well and socialize well. To promote all these qualities among students, constant attempts are being made to innovate and experiment new ideas.

Library Class :

Our Librarian Mr. Gnanaprakasam took special interest in taking class for the first year degree students to inculcate among them the spirit of reading and familiarizing them with the world of books. The open access system is in vogue and students are encouraged to borrow books and read. As a result of this, out of 2664 students 1579 students registered their names in the Library. A total of 12300 books were in circulation during this academic year and we hope to do better in the years to come. To encourage readership, two special prizes have been constituted and the beneficiaries shall be one student each, from P.G. and U.G. who read the maximum number of books. The winners of Library readership prizes are Mr. S.Srinivas (DHG 14) and Mr. K.R.S. Devi (MAT 9).

Counselling and Career Guidance :

It is very important for any college to have a centre for counselling and career guidance. Though we have had similar projects in the past, due to lack of trained personnel, there was always some difficulty or other keeping the centre in operation. This year Mrs. Manjula Abraham has joined the college as Counsellor and Career Guide. Of course, the whole operation is in the initial stage and it may take a year or two to make it fully functional.

Sports and Games :

We are giving a lot of importance to develop sports and games in the college. We have got a vibrant football team and a fine tennis team. Under the leadership of Fr.S.Arockiasamy and Mr.J.V.Nagendra Prasad, our college foot ball team regained the prestigious Nagarjuna University football trophy. Last year, our college team was eliminated in the first round itself. Another notable achievement in the field of games came from Tennis. After a gap of 7 years, this year we won the Nagarjuna University Tennis Championship. In Kho-kho too, our team performed well securing II place. Considering the fact that we fielded a team in the inter-collegiate Kho-kho tournaments after a gap of 12 years, it is praiseworthy.

In athletics, the college failed to maintain its premier position and was content with 2nd position. Other notable achievements are 1) Mr.Karthik from

Jr.Intermediate won the AP Junior Chess championship and represented the state in the Nationals, 2) Mr.Satya Prasad and Mr.Ravi Kumar represented the State in the Kho-kho nationals held at Tripura 3) Mr.George from final year and Mr.Krishna Rao from 2nd B.Com. were selected to Nagarjuna University football team and 4) Mr.Vijay Raj was selected to represent Nagarjuna University in Tennis.

N.C.C.

All the three wings of N.C.C. are functioning in our college. From the Army Wing Cadet G.J.Martin took part in the Inter Group Basic Leadership camp held at Kurnool and won 1st place in shooting. On 26th November 1995, he received a medal from the Chief Minister for standing first in shooting. He also participated in the All India Leadership Camp and won the 2nd place in shooting. This medal was presented to him by Lt.Gen.R.Mohan VSM, AVSM, Director General of NCC at Delhi.

Under Officer Canute Jacob was selected to represent India at Singapore in the International Air Cadet Exchange Programme (IACE). He attended the camp at Singapore from 10th to 24th June 1995. Last year he was selected as the best Cadet of Andhra Pradesh State and was presented with Chief Minister's gold medal and a cash award of Rs. 3000/-. This year he was a special invitee to the Republic Day Parade at Delhi.

Unlike the previous years, only one Cadet from Naval Wing took part in the Republic Day Parade in New Delhi. He is Surendra Kumar Reddy from 2nd year B.Sc. PO Cadet Md. Azeez Farhan and Cadet M.Kiran Kumar both from III Year B.Sc. took part in the All India Sea Training Camp at INS CIRCAR, Visakhapatnam. Moreover, 25 navy cadets led by Captain N. Sateesh participated in Shramdan during the first week of January.

N.S.S.

The college has two units of NSS. Dr.Ch.Sreerama Chandra Murthy and Dr. G. Subrahmanya Sastry have been very active during the last academic year and they have organized a number of programmes. On the 11th July, the NSS volunteers took out a rally on the occasion of World Population Control Day. It was followed by the Vanamahotsavam and our NSS volunteers planted 2000 shady and fruit trees. Sadbhavana Divas was celebrated by all NSS volunteers of the city colleges on 20th August on the occasion of Rajiv Gandhi's Birthday. Our college NSS units took up the responsibility of conducting the Krishna District Cultural Programmes for NSS volunteers. Again the NSS volunteers, quite aware of the importance of celebrating Independence Day and Republic Day, organized programmes for the benefit of the slum children. From the varied activities of the NSS units, I shall mention here only the salient features like helping the police in controlling the traffic, propagating the message of preventing AIDS and donating blood to save life.

The NSS units also organized their annual rural camp at Kundavari Kandrika. Our boys were very active and dug drainages. They taught the people the technique of water management. They also conducted group discussions to promote family planning programme and to create awareness among people to protect themselves from AIDS. The villagers were happy and thanked our students profusely for their good work.

Following the call of our Chief Minister, the NSS volunteers spent 10 days in participating the Shramadan Programme. The City Mayor and Commissioner congratulated our boys for their hard work and the Mayor himself participated in the valedictory functions and praised our students.

Dr. Sreeramachandra Murthy, N.S.S. Programme Officer attended a training programme from 14th December to 22nd December at Andhra University, Waltair. Considering the enthusiasm, the college is asking the University to grant us two more units of NSS - one for the Intermediate students and the other for girl students.

P.G. Departments :

Since P.G. students are mature and self-motivated, we are trying to promote among them greater self-study through library work, seminars, symposia, field work, etc. The Admission Policy of Nagarjuna did affect our intake ot P.G. classes very badly this year. I feel the University should monitor the quality of education and refrain from centralizing everything and killing the ``spirit of autonomy." Autonomy for P.G.classes too is a must and the State Government should speed up the matter and extend it to all P.G. courses.

Andhra Loyola has been asking for a few more P.G. courses like M.B.A., M.Sc. Maths and M.Sc (Elec) and I hope the government would give us the necessary permission.

Hostels :

Over 880 students are residing in the three hostels in the campus. Hostels do play a very important role in the holistic formation of the students. We have got a sprinkle of students from outside India like Nepal and Tibet. Though the bulk of students come from A.P. we have students hailing from Kerala, Tamilnadu, Bihar, M.P. and West Bengal. Thus hostels of A.L.C. are promoting national integration by admitting students from many states. Moreover, students also learn to live together forgetting the barriers of caste, colour and creed. Thus, Hostels play a vital role in the formation of students and the Warden's position is all important.

Extension Programme :

Education consists of three components : learning, research and extension. Ofcourse, the first two components are well

looked after by the universities and colleges in India but hardly any importance is given to extension. The management is seriosly thinking of integrating value education and extension programme in the curriculum.

In memoriam :

At the fag end of the academic year, two of our boys died. Mr. K. Anand Babu, a hardworking student of B.A. II year passed away on 11th march of cardiac arrest and Mr. P.S.Sivaji, a Senior Intermediate student died on 9th April due to prolonged illness. Mr. B. Siva Krishna an inmate of the old hostel died on 3rd January 1996. May their souls rest in peace.

Sri G. Bullaiah, a former lecturer in Physics, a generous man who helped many poor students, died on 23rd November 1995. Mr. Bullaiah was very close to the fathers and the staff. He was very much loved by his former students. May God grant him eternal rest.

Rev. Fr. Lourdusamy, S.J who served our college for a short time between 1968-69 died in a road accident on 27th December 1995. Father was a quiet and unassuming person. May his soul rest in peace.

Conclusion :

As I come to the very end of my report I would like to raise my heart and soul to the Almighty in gratitude for all the graces He has showered on this great institution. Loyola stood for excellence in education. Loyola is able to keep the flag of excellence high and I wish and pray this excellence is not compromised in the years to come specially when we are at the threshold of a new century. What we have achieved is the result of a teamwork and the credit should truly go to the members of the staff - teaching and non-teaching. But for their whole hearted support I feel, many things would have been difficult. Finally with a farsighted management, enthusiastic teaching staff, co-operative non-teaching staff, generous parents and disciplined students, we can climb greater heights in the path of education. And let me end this report with J.H.Newman :

Lead, kindly light, amid the encircling gloom lead thou me on:

The night is dark, and I am far from home, Lead thou me on.

So long thy power hath blest me, sure is still will lead me on

O'er moor and fen, O'er crag and torrent, till The night is gone.

Thank you,

Rev Fr. C.J. John SJ.,
Principal.
Andhra Loyola College,
Vijayawada.

THE PURPOSE OF EDUCATION

According to Socrates, the purpose of education is to dispel ignorance and discover truth. The Oxford dictionary defines education as the "training and instruction given to young people designed to give knowledge and develop skills and development of character and mental power". In fact, by getting educated, people should develop their inner self and fulfil their social objectives in the society.

Unfortunately, the team 'education' has been grossly misunderstood in the modern society. Today we call a person educated by looking at his academic record, which in reality is only a part of formal education. The process of education involves the moulding of people into young men and women of character. And education has become a total farce these days; people get educated, not with the noble idea of acquiring knowledge and develop themselves, but only to qualify for lucrative jobs and thus make a fortune. In fact, education has become a long term investment from childhood, in order to reap rich dividends later on. When a person is desirous of doing M.B.A., it is not with the noble idea of serving the country by providing efficient management services. He does so because M.B.A.s are in great demand at present and they get high pay packets.

The kind of stuff that we receive in modern schools and colleges has defeated the very purpose of education. In most schools and colleges, only the mental capacity of the students is examined. All they have to do is to listen to monotonous lectures, prepare notes from sub-standard guides and consign them to memory just before the examinations. And then, they get a certificate. There is not even an attempt on the part of the so-called educationalists to see whether the student has at least acquired some amount of knowledge and skills, leave alone going into higher topics like behaviour and character development.

The students are in no way to be blamed for all this. They first do what is expected of them. If one feels that the exams are not worth writing at all, and concentrate more on character development etc., no one is going to respect him/ her for such noble views. No one is going to offer them jobs by looking at their "character" and "noble thoughts". Only the academically qualified persons are successful practically. Therefore, the students are in a hopeless condition wherein they have to accept the system whether they like it or not. But there are many people who blame the students alone for the deteriorating standards of education in our country. It reflects their myopic vision and ignorance and I sincerely hope that their attitudes would change.

Finally, I just want to say that the present system should be transformed into a result oriented system. Lessons should not be taught from the viewpoint of exams. We often hear our teachers say, "This is a very important question" and sometimes, "This is often asked in competitive exams". Do we learn only for the sake of competitive and academic exams? It would be better if we hear teachers say, "This is important for life". This is possible only when people realise that mere passing the examinations does not make a person educated. Only then will we able to enjoy the benefits of real education.

Sanjeev Kumar G
II B.Com., No.-12.

Nagarjuna University Youth Festival

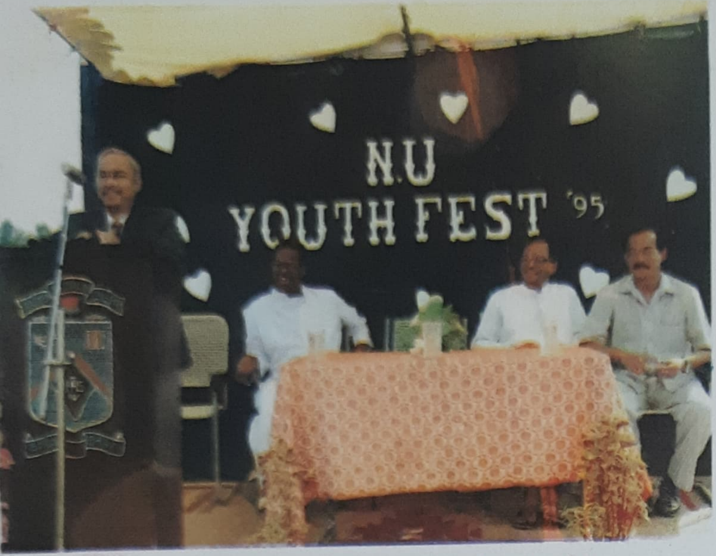

Sri Padmanatha Rao and other luminaries

Music nourishes

We are still Indians

True to their tribe

The golden dancer, Suvarna Raj

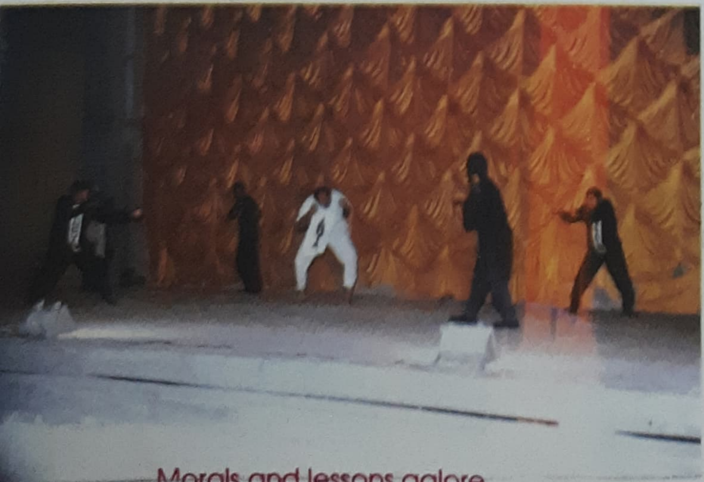

Morals and lessons galore

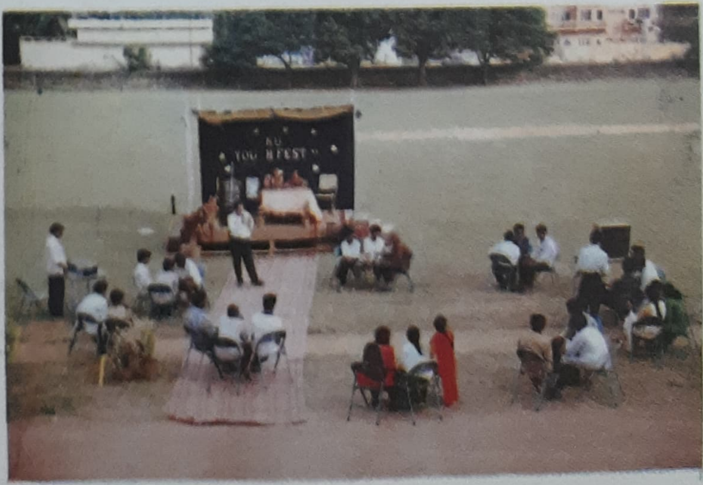

Quizzing to know

College Day

Singing strengthens our spirits

It's time to realise

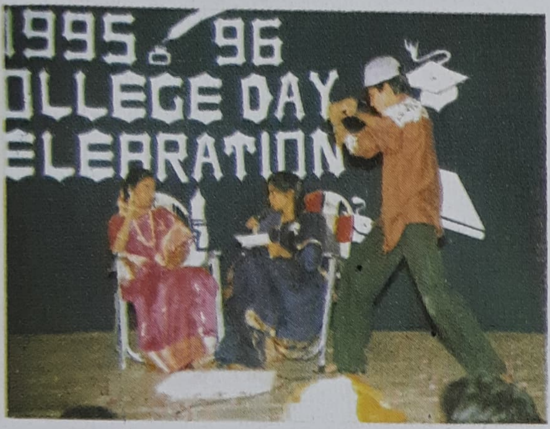

Interview with an actress

For ever will I dance

Skit

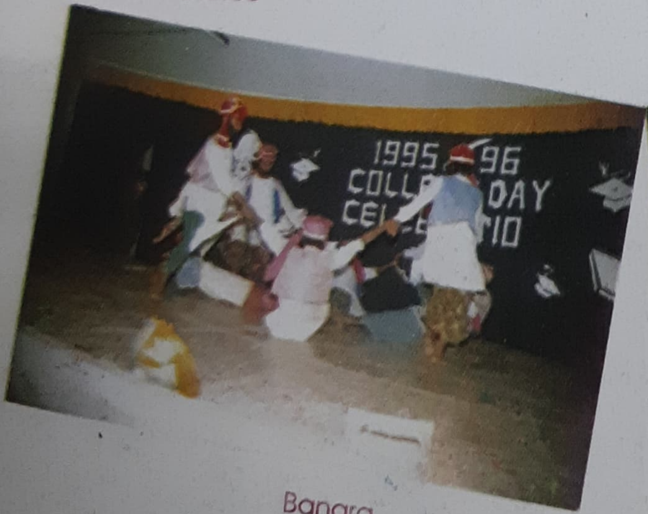

Bangra

Praise to the Father

Annual Day Proceedings

Annual Report by Fr. Principal

The chief guest arrives

You are welcome. Sir

Fr. Rector is felicitated

Dignitaries on the dais

Sri Basiruddin Babukhan, Minister for Higher Education, addressing the gathering.

The august gathering, a view

Fr. Rector presenting a memento as Fr. Principal looks on.

Let us rededicate ourselves

Jubilarians honoured

Republic Day

Seminar on Ignatian Pedgogical Paradigm

eachers Day - Fr. S. Philomin Raj addressing the gathering

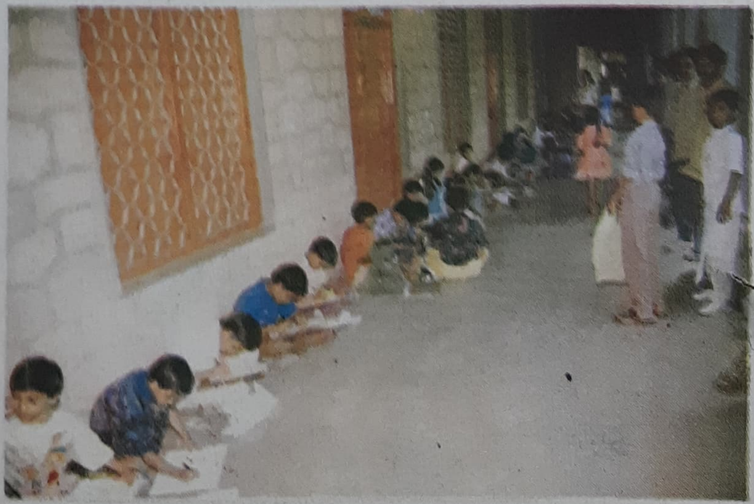

Fr. Gordon Memorial Painting Competition for kids.

Honouring excellence

Swarna Latha always stands first

Canute Jacob, the pride of Loyola

Christudas, a symbol of dedication

Memorable moment

I'll conquer the world

I'll do better

Honoured for excellence

do things much better

Congrats, Mr. Venugopal

Intellectual Pursuits, Miles to go

Fr. Stan D. Paul presenting a memento
to the resource person

Lead kindly light...

A teacher is young at heart

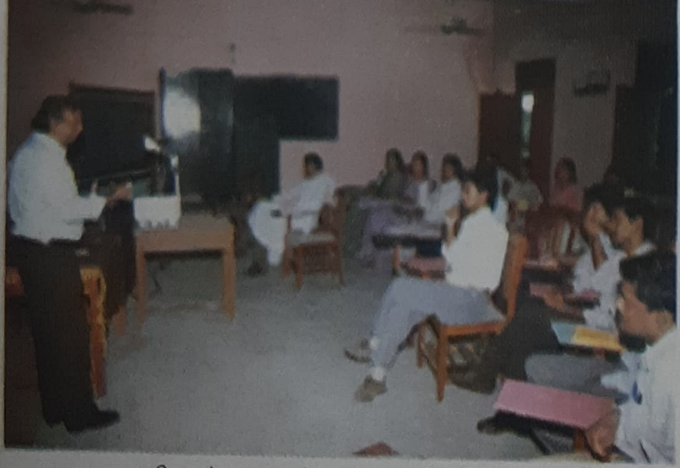

Seminar on Management Skills

Give us some more

Moments to Cherish

Let there be light

Singing His praise

Dignitaries on the dais during praver

All round development urged

All roads lead to Rome

We are the leaders

Memento to the Chief Guest

AIDS Awareness Programme. Dr. Ch. Srirama Chandra Murthy, NSS Coordinator leading the rally.

NSS Special Camp at Kundavari Kandrika.

The Nagarjuna University Tennis Tournament winners with Fr. Principal, Fr. Arockiasamy and Mr. Nagendra Prasad.

Winners of the Nagarjuna University, Football Tournament with Fr. Principal, Fr. Arockiasamy (Director of Sports) Mr. Nagendra Prasad (Physical Director) and Mrs. Evangeline

Sports Day

The torch being handed over to the Chief Guest

Sports for peace and brotherhood

After an impressive march past

Racing with time

Bombing the city

Joining hands to weed out inequality

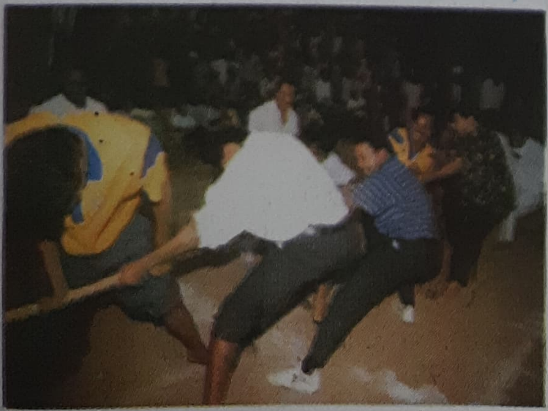

It's their turn to outsmart the teachers

Lighier moments

All smiles

Mathew Srirangam married
Namratha on 3.2.'96

S.A.B. Nehru married
Judith on 25.5 '9'

Srujana Latha weds
Joshu Bhushan - 16.5.'95

A Francis Xavier
married Aruna on 29.9.'95

Praveen Dasari married
Soji on 2.8.'95

AN INTERVIEW

A person who passed his test was called for a Personal Interview.

Officer : Are you well read?

Candidate : Yes, Sir.

Officer : Give antonyms of the words I mention.

Candidate : Yes, Sir,

Officer : Good.

Candidate : Bad.

Officer : Some.

Candidate : More.

Officer : Speed.

Candidate : Slow.

Officer : Poor.

Candidate : Rich.

Officer : Ugly.

Candidate : Pigly!

Officer : What non-sense?

Candidate : Sense.

Officer : You are rejected.

Candidate : I am selected; Can I join duty tomorrow. Sir ?

Officer : No.

Candidate : Yes, Thank you very much Sir!

A.Subhash
DO 52

SHE

In the mysteries of life a mile,
Where she greets her friends with a smile.
Buried in the ocean of sorrow,
Where she is a sparrow.
With no hand at her head,
With endless sleepless nights on her bed.
Struggles in this materialistic jungle,
Where man tries for her in his bundle.
Where people are, there are words,
I pity her only with my words.
I am proud of her, of her survival,
Smiles at me with her arrival.
Oh God, help her in her life,
Oh God, help her to be a good man's wife!

A.Subhash
DO 52

HUMAN BLOOD GROUPS

Landsteiner classified the blood groups into 4 types. viz. A, B, AB and O. People with AB blood can safely receive any of the other types. People with 'O' can receive only 'O' blood. People with 'A' blood can receive either 'A' or 'O' blood and people with 'B' can receive either 'B' or 'O' blood.

Highly specialized protein molecules in the blood plasma are called antibodies which bind with foreign red blood cells-antigens. Antibody in one of millions of blood proteins specifically recognizes foreign substance and initiates its removal from the body. Antigen is a substance that stimulates the production of an antibody.

In the ABO system, people with `A' blood have antibodies to B antigens. So if type A blood plasma comes into contact with red blood cells from type 'B' blood, clumping will occur. Similarly people with type 'B' blood have antibodies to A antigens. Red blood cells from type 'A' blood will cause clumping if they come into contact with type 'B' blood. People with type AB blood have anti bodies to neither 'A' nor 'B' antigens, so that they can receive blood safely from people who have either type 'A' or type 'B' blood. Such people are called Universal recipients. Finally people with 'O' type blood have neither antigen but both anti-bodies. For these reasons they are called Universal donors. They can donate blood to type A, B, AB or O recipients. The red cells in their blood do not react with the anti-bodies present in any kind of blood.

In making blood transfusions, it is always best to use blood from a donor who has the same blood type as the recipient. If such a donor is not available, however, the blood of another type may be used provided that the patient's plasma and donor's red blood cells are compatible.

Dr N Appanna
Reader in Botany

FRIENDSHIP

Friendship is like Arithmetic.
Friends to add,
Joys to multiply,
Enemies to subtract,
Sorrows to divide.

Friendship is like a China Cup,
Costly, rich and rare,
once it is broken,
it can't be mended.
But the crack remains forever
Life is like a cigarette,
Starts with fire,
Burns with smoke,
And ends with ashes.

Make new friends around us
But not forget old,
Because old ones whom we met lov[illegible] [illegible]ost
As old is gold.

T K Durgavaraprasad

DO-10

WALKING ON THE MOON, WALKING WITH THE SON

an interview with the American Astronaut Charles Moss Duke Jr.

Duke served as lunar module pilot of Apollo 16-27, 1972. He was accompanied on the fifth manned lunar mission by John W.Young (spacecraft commander) and Thomas K Mattingly II (command module pilot). Apollo 16 was the first scientific expedition to inspect, survey and sample materials and surface features in the Descartes regionof the rugged lunar highlands. Duke and Young commended their lunar surface stay of 71 hours and 14 minutes by maneuvering the lunar module "Orion" to a landing on the rough Cayley Plains. In three subsequent excursions on to the lunar surface, Duke and Young logged 20 hours and 15 minutes in extra-vehicular activities - involving the emplacement and activation of scientific equipment and experiments, the collection of nearly 213 pound of rock and soil samples, and the evaluation and use of Rover-2 over the roughest and blockiest surface yet encountered on the moon.

Charlie Duke is an active Christian Lay Witness who has spoken at churches of all denominations and other Christian meetings. He is in demand as a speaker worldwide and has appeared on the 700 Club, TBN, and other TV shows to testify to the love and life-changing power of Jesus Christ. He is Founder and President of Duke Ministry of Campus Crusade for Christ, board member of Zion Bible college and a member of the Episcopal Church.

Q. Is this your first visit to India?

A. No. This is my fifth visit to India and second visit to Vijayawada.

Q. We know you as an astronaut rather than as an evangelist. Tell us about your experiences related to travelling to the moon.

A. My trip to the moon was a very exiciting adventure. If I told you every detail, we would be here for a week. We had many activities to do on the lunar surface. Our landing spot was selected by a group of scientists around the globe. We stayed on the moon for three days and we had to explore a valley on the moon for three days and we had to explore a valley of 16km length. We had many geological experiments to accomplish and we had to bring back widest variety of rock and soil. There was always daylight on the moon and from sunrise to sunset, it takes 14days on the moon, We had planned during the 72 hours that we sleep 3times, eat twice a day and 3times a day on exploring the moon.

Q. Could you tell us about any specific experiment you did?

A. We had to do what is called Lunar Experimentation Package. We had to study Lunar Quakes with Magnetics and heat flow experiment. We also did spectrometer experiments to find any gases on the moon's atmosphere.

Q. How did the earth look like from the moon?

A. The earth was beautiful. That was one of

the most incredibly beautiful sights I have seen. There was the white of the snow and clouds, brown of the land and crystal blue of oceans. It was like a jewel of earth which is hung upon the blackness of the space. I realised then the heavens declaring the glory of God.

Q. How about the moon as a base for astronomical experiments?

A. As a base it would be very permanent and stable for telescopes and sensors. As the moon has no atmosphere, we can have very accurate study of the universe through the instruments located at the moon. The moon is unhampered by an atmosphere.

Q. What is the scope of living on the moon?

A. Well, I think not as a permanent civilisation you see; we have to provide a place for living and oxygen is to be extracted from the rocks of the moon. Some scientists believe that there may be ice at the poles of the moon. But that's only a speculation. So, a permanent base on the moon is very very unlikely.

Q. We usually find agnostics and atheists among scientists. Does science deepen faith in God or does it mitigate?

A. There are many scientists who have deep faith in God. My experiences on the moon was not spiritual and in those days I claimed to be a Christian but I was not really. But now, I have committed my life to Christ. Many breakthroughs in science were done by Christians. But probably it is true that many scientists do not believe in God. But many do. God actually has given us an inside wisdom to be a better person and better scientist. I personally do not see any conflict between science and religion on earth.

Q. Do you mean to say that they are complimentary to each other?

A. I believe that they are complimentary. I have no problem in welding science and religion. To me God is a great scientist.

Q. Albert Einstein says God does not play dice but Stephen Hawking, the Cammbridge Cosmologist says "God does not only play dice but throws the dice somewhere else" How do you account for this?

A. I don't believe that. I respect Stephen Hawking as a Scientist and a Philospher. If God throws dice, then it means chaos and disorder. But God is a God of order and God of Love. God Didn't start the universe by saying "Ok get going" and stepped away.

Q. Science students are often confused as to how to mix science and religion. What have you got to say about that?

A. We as human beings are three parts in one - man, body and spirit. You can develop the man by education, the body by eating nutritious food and doing exercise but the spiritual side of us can be nourished by the spirit of God. If we don't develop the spiritual side of us, then our life is unbalanced. I urge the students to be balanced in life, that is not as a just man and body but also be spiritual. Apart from good education, knowledge of God and relation with Him make a whole person.

--A Clement Robert Raj
Lecturer in Physics
(Science Editor)

MY CASTLES

The ray of light
made the morning so bright.
By the blade of grass with dew
the freshness of dawn grew.
The glittering of light reached the sky
and the river made its passage by.
My thoughts made their way
like the birds over the bay.
Taking with them my castles,
reflecting gay with sparkles.
Far into the heaven,
over the hills of seven.
Flying with lots of care,
leaving my mind fully bare.
Gazing up so hopefully high,
I made no loss of my sigh.
Fluttering in the air blowing,
my castles began trembling.
Filling my heart with fright
- they started their flight;
Far so high......
disappearing into the blue sky.
Bidding them a bye,
By the river I made my passage by.
To build them down
-I am to drown
I left them so high
That is why.

-- Bh Leela Lavanya
AB - 36

PLEASURE OF A NIGHT

On that day we met at eve
Her face became red on shy
Like the sun who kisses the sea
At horizon with so love

I looked at her o'like a fraud
Her lips resemblecl fleshy peach
It was little opened and
It remained in/me for days and days

Her eyes were sparkling bright and cute
Like a twinkling star of night.
I saw two sapphires in her eyes
And her eyebrows dark as night

Her hair was up to knees I think
With golden covering on body
She stood there like a new born rose
Like one which dances in the breeze

She said to me `Hello' and then I
Stood up from bed with dismay
Dream it was I understood
Then I lay there for the rest

Justin James
AZF-36

NEED OF THE HOUR

Earth, till now the only living planet in this vast solar system, consists of different species of animals and plants. Among the animals,human beings are considered to be the most intelligent species as they are civilised. But unfortunately, they are indulging in those activities which are against the rules of the ecological equilibrium of the earth. The population of man is increasing rapidly day by day and inorder to get accommodation, he is destroying the homes of other animals. The wants of man are becoming more than his needs and he is forcing nature to dance to his tune. According to the 18th century Scientist Charles Darwin, nature selects only such organisms which can withstand competition during their struggle for existence. It is also called `survival of the fittest'. The fact man must realise is that he can neither be the fittest of all animals nor a nature charmer.

Earth is treating man like her son, but in return, he is hurting her in may ways. Aggressive occupation, exploitation of forest areas for agriculture, housing and industry by man are causing a great damage to the animal and plant kingdoms. The recorded forest cover in our country is 75.01 million hectares which works out to 19.5% as against the broad national goal of 33% for plains and 66% for hilly regions. Several dwindling species are entering the red data book (a book containing the names of endangered species of earth). According to the estimation, the number of species of fauna disappeared during the last 4 centuries is as follows:

Seventeenth century (1600-1700) - 7 species

Eighteenth century (1700-1800) - 11 species

Nineteenth century (1800-1900) - 27 species

Twentieth century (1900-1988) - 67 species

In North America, 60 million heads of bison were relentlessly and brutally hunted in a few years to feed the workers of the trans-American railway. On the whole, the animal's tongue is consumed and the rest of the body is left to rot. The European bison now survives only in Polish and Russian parks. Predators like the Asiatic lion (pantheralco), Tiger (panthera tigris) leopard (panthera pardus) were hunted, trapped or poisoned for commercial purpose. 60,000 to 70,000 individuals of Blue - Whale (balaenoptera musculus) are killed every year for fat used in cosmetics, soap industry and as meat in dog food. Indian hunting leopard, (Acinonyx), which is the fastest animal on earth, has become extinct in living memory. Man is also responsible for the extinction of passenger Pigeon (ectopistes migratorius in 1914), carolina porukeet (1920), labrador duck (1850-1870) Dodo `1681). Nearly 47,000 elephants were killed in Africa annually between 1850-1890 for London Ivory market alone. In India, 1500 animal and plant species are in endangered category. If this pace of killing continues, man will see them only in photographs in

future.

The smoke emmitted by industrial chimneys and other transport vehicles has become a major pollutant damaging basic necessities like air and water. The smoke consists of a mixture of gases like sulphur dioxide (SO2) and oxides of Nitrogn (NO) etc. These rise along with smoke and some of these gases fall back and get deposited while others interact with sunlight and moisture in air to form acids. These acids are washed out of the sky and when it rains or snows, mixes with them thus taking the shape of Acid rain. In Sweden, where the effects of acid rain were first noticed, 20,000 lakes out of total 90,000 have been damaged by acid rain. 9,000 of them no longer contain live fish at all. Norway is equally badly effected. Studies have shown that in these two countries, the lakes have become nearly hundred times more acidic in the past 50 years.

Another matter of concern is the depleting Ozone layer in the upper atmosphere due to industrial pollution. The Ozone layer prevents the entry of sun's harmful rays into the Biosphere. According to world meteorological organisation, Ozone continues to decline at an average rate of 3% per ten years. Holes are also seen over America, Antarctica & Australia. When exposed to these harmful rays, it leads to severe skin diseases.

Man for his survival must depend on the earth. Having known this fact, he is using the material extracted from the earth against her. It is high time man realised that in any case, mankind is the loser. Human intelligence is turning the green land into a graveyard neglecting the fact that he is burning himself. How much developed man might become, he can never create a single square kilometre of the original natural forest which he destroyed.

Nature can provide clean water, food, shelter and dignity as no man-made enterprise could ever hope to. It is high time for mankind to realise that their supremacy over nature is just a mirage. The need of the hour is conservation. Human intelligence should be applied in this field to maintain ecological equillibrium. Mankind must unite to be conservators and be bound by the laws of nature. We must engage oursleves in activities like afforestation, purifying the environment and rebuilding the lost greenery of this beautiful 'Mother Earth'.

Sunil Turlapati

DZ - 4.

LAUGH IF YOU 'CAN'

Father : Have you understood anything from today's lesson, Monu?

Monu : Yes, Papa.

Father : What is it? Tell me.

Monu : Do you know one thing papa? You look very funny when you teach.

* * * * *

Gentleman : Waiter, is this tea or coffee?

Waiter : Can't you tell the difference sir, by the taste ?

Gentleman : No, I can't

Waiter : Well, if you can't tell the difference, what does it matter which it is ?

* * * * *

Question : How did Adam introduce himself to Eve?

Answer : Madam, I am Adam.

Nirmala Movva
MAT-3.

THE TOWN

Country Pigs are roaming to and fro;
Heads of Bulls are out among -
The green of marshy countryside;
Men-pulling rickshaws miss the cycle
pedal;
ladies are dragged by men drawn
rickshaw cyclist;
Country dumps break the fragrance
Of pompous ladies;
The Maharishi of today is -
The Mahatma of crooked croupier;
You Ants : Don't cross the lion's share
of share market;
The bas-relief under the Banyan tree-
Is the Prodigal comrade-in-arms of
her present;
The cracking Diana statue amidst the
huge fold temple-
Is the godawful nudity of her young-
est nuclear child;
The shore of civilization is now -
The shore of burial ground.

Gautam Hics
M.S.W. I year

INTERNATIONAL AIR CADET EXCHANGE - SINGAPORE

Introduction :

The International Air Cadet Exchange Programme is one avenue where Officers and Cadets from participating countries share experiences in training, exchange common interests and help in fostering better understanding, friendship and goodwill.

The Team :

The Youth Exchange Programme team as it is known to us (and not IACE) comprised the undermentioned :

INDIA :

1. Wg.Cdr. Bhagat. S. Daulta- Escort Officer - M.P.
2. C.U.O. C.S.Jacob - Andhra Pradesh
3. Sgt. Himani Sarad - Punjab
4. Sgt. Balaji Reddy - Karnataka
5. Sgt. Santwana Chowdary - Assam.

I was indeed very proud and jubilant that my hard work had finally paid rich dividends. Moreover, being one among the lucky four who were selected from all over India was indeed a matter of pride. I did have very responsible and dignified cadets under me. Being the senior-most, they never gave me a chance to show that I had to force them around. The Escort Officer too was a very nice person who really made us feel that we had a lot of responsibility in our actions and words. We all were very enthusiastic and overwhelmed with excitement as to what was in store for us out there.

After a very tedious and long journey, we landed at Changi Airport, Singapore where we were greeted warmly by Major Vincent (a.k.a. Sim Cheng Chye) Chairman, IACE Committee and the representatives from the Indian Consulate. We then shifted into RELC Hotel where the cadets from other countries joined us. The guests and participating countries were from Australia, Canada, Hong Kong and the Phillippines taking the total number of cadets to fourteen i.e. seven girl cadets and seven boy cadets accompanied by three Escort Officers on the whole.

The whole day was spent in introduction and discussing various topics of interest among each other.

Highlights of their Organisation :

Singapore too has an organisation called the National Cadet Corps with three wings namely Army, Navy and Air Wing. Their organisation and set-up is similar to ours but, they have a Commander for each wing who heads that particular wing.

A very distinctive feature of their set-up is that after a cadet completes five years of N.C.C. service, he/she can come back as a Cadet Lieutenant and help in guiding the

younger cadets. But every person who attains the age of 18 years has to put in $2^1/_2$ years of compulsory military service (choice of the particular force is up to him). There is no escape from this service, no matter whatever possible excuse you may find on earth. This helps in creating a disciplined, reserved and trained force which not only is able to spread military knowledge to every one but also allows people to experience the defence-life and respect it. They do not have any segregation and bounds by which they separate the boy and girl cadets as we do in India, thus, rendering us incapable of becoming more broadminded. Discipline is of very high standards and no one takes any liberty in doing some un-wanted act. Very surprisingly, punishments are not given there. Discipline is a pre-requisite and the cadets are loyal, hardworking and obedient.

Weapon Training and Air Experience :

I had an opportunity to learn the rudiments of M-16 rifles. These rifles have a range of 400 Meters. During our three day training with these rifles, I was able to strip and assemble the weapon in less than a minute. The magazine holds 30 bullets, the size of AK-47 bullets. It weighs about 4 kgs. and has a very accurate hitting potential. It has a provision to fit a bayonet and grenade launcher. I managed to get a marksman badge for being able to fire in 1.7 cms from 35 yds.

The basic need to formulate and support such an air exchange was to provide air experience to the exclusive air cadets selected from various countries. Our basic training started with theory classes which ended with an hour's testing on As 332 Simulators at Sembawang Air Base. The basic practical classes gave me an insight as to how these man-made powered machines really took to the air. I was able to manoeuvre these simulators which provided for all the thrills of real flying viz. speed, altitude, take off, landing and of course, crashing through virtual reality which the cameras provided.

Later, we went on to experience a joy ride in a AS332M Super Puma twin engine - role helicopter for long range passenger transportation and aerial duties which include search and rescue operations. Max. Load 4,890 kgs, endurance 5 hrs. 35 mts, Max range 470 nautical miles, Max take-off weight 9,350 kgs. After a sortie over the city of Singapore and Malaysia, we flew over the sea of Singapore where each one of us was allowed to feel the controls.

Later we flew on Fokker F50 Platform aircraft which has power plant 2 turbo engines (6 blades) with a maximum take-off weight of 2500 shp, endurance 6 hrs, cruising speed 25 9 kts and service ceiling 25,000 ft.

I was able to collect some information as to what types of ingenious machines their forces comprised of. The 140 Squadron at Tengah has air-to-air, air-to-ground combat capabilities, capable of night attack. Max speed Mach 2, Ferry range 2,100 kms capable of a 9 'G' turn and Max take-off weight of 17,010 kgs.

Squadrons 142, 143 and 145 in Tengah possessed A-4SU Skyhawk a light weight, high performance aircraft, an attack bomber used for air defence, interdiction and close air support. Max speed 600 KIAS (at sea level) Max speed 2,046 nms, combat radius 350 nm and Max take-off weight 10,000 kgs.

The 111 squadron acquired the Hawkeye E-20 a shipborne and land-based airborne early warning and control aircraft, capable of tracking more than 2,000 targets automatically. Max speed 300 kts., ferry range 1,200 nms, all-weather capability and max. take-off weight 23,863 kgs.

The 122 Squadron in 1973 saw the arrival of C-130 Hercules transport aircraft a.k. a. Charlie, a four turbo porp tactical transport aircraft, can deliver loads by low velocity air drop, or low altitude parachute extraction system. Max speed 325 kts, Max payload 19,750 kgs, all weather capability and Max. take-off weight 70,455 kgs.

Finally, 163 Singapore Air Defence Artillary saw the acquisition of 1 Hawk medium to low altitude all round coverage of our national air space, short system reaction time, highly mobile possessing a speed greater than Mach 2, effective range 40 kms, capable of pulling more than 20 'G' and basic weight 638 kgs. So far, I have forwarded an insight and purview of their defence acquisition. However, we do have a greater defence set-up than theirs but in terms of technology, they may surge ahead.

People, food habits and places of historical importance :

The city of Singapore is dominated by the Chinese who make up 76% of the community.

Malay comprise 15% South Asians 7% and others 2%. The population density per km2 is 4295. The people are very friendly, obliging and conservative. As for their food habits, the lesser I speak of it, the better. A saying claims that the Chinese eat anything that crawls. The Chinese and Indians live very well, although their flats are not luxurious by Western standards.

The National Museum contains their ancient art exhibits, their housing facilities, dressing and the festivals they celebrate. The Sentosa Island provides for a very wide and elusive view of the Asians and the wars they had to fight to protect their motherland through Fort Silosa and in the Asian village, one can get to visualise the different types of houses.

One of the main aims of such programmes is to bring a cadet into close interaction with the culture and food habits of the local people through arranging each cadet' s stay with a host family. The people are very kind and hospitable. They treat guests like their own family members.

They eat very spicy food which usually comprises sea food and they use chop sticks to eat their food. Even a grain of rice can be held with a chop stick. They seldom speak, and love silence around them. Except for the richer or affulent people, the others do not socialize very often and remain at their homes.

The people live in the technology of tomorrow but with the customs and traditions of yesterday. A very strict and severe sense of civil code and discipline is followed. Consumption of liquor and cigarettes below the age of 21 years is prohibited. Smoking in public could cost you $500 as fine, chewing of gum is prohibited, littering and disfiguring the place is a severe offence. Physicl assault, murder and rape are very rare. Crime rate here is very low. People have a high standard of living and they spend most of their time on weekends in shopping centres. The people are very hardworking and honour appointments.

Canute. S. Jacob
New Hostel

Teachers' Day - Sept. 5 '95

It is indeed my proud privilege to be associated with the Teachers' Day celebrations of Andhra Loyola College, a premier educational institution, which is playing a significant role in highlighting the social responsibility of the younger generation. The College is a beacon light in the field of education and provides an inspiration to all others to emulate the example.

Today is the birth anniversary of Dr. Sarvepalli Radhakrishnan, the second President of India who was regarded by many as the "Philosopher President".

As an educationist, Radhakrishnan played an outstanding role in India and abroad. He bridged the gulf between the east and the west and interpreted and propagated the Indian Philosophy and thought to the western world. He was truly a goodwill ambassador of India even before we attained independence. He endeared one and all with his depth of understanding and width of his knowledge. He was a man of vision and a seer into the future. We pay our humble tribute to this great son of India on the occasion of his birth anniversary.

The youth of today are living in an age of anxiety. Old values and institutions are fast disappearing. The old professions and security of job are receding like a mirage. Devaluation is affecting not only the rupee, but the values in society as well. The whole society is in unprecedented flux. The educational institutions are in a turmoil. The political, social and economic institutions are losing their credence. The youth are bewildered and they are asking a genuine question, ``Who is our ideal and whom should we emulate?" Gone were the days when the national and political leaders played a significant role in moulding the lives and thoughts of the young. When the real institutions have become unreal, the unreal movie world is regarded by the youth as the real one, where do we go from here? How can we march into the 21st Century with courage and confidence? We are having darkness at noon and the youth are like the rudderless boat baffling at the vicissitudes of life.

We have witnessed in the 20th century the rise and fall of all authoritarian systems. Inspite of many drawbacks there is no alternative to democracy. Democracy rests on persuation and accommodation.

In order to strengthen the democratic ramparts we guard, education is the key to progress. Even in this age of electronic media like TV, video and cinema, there is no substitute to a teacher. No one can dethrone the teacher from his pre-eminent position.

Not only is he a channel of two-way communication, but he/she is also the person in society who inculcates new values among the students. Without proper values no society can progress.

Like all other institutions and individuals, the teachers are also feeling helpless in the society as the problems are very complex and they do not have control over the forces that operate in the society. They feel that their efforts are a cry in the wilderness. Some times they too abdicate their responsibilities and follow the path of commercialisation. When market forces operate even in the field of education and teachers perpetuate the same trends, the future of the younger generation is in jeopardy. Hence the teachers must be aware of their social responsibility and their special status in society.

One thing is going to happen in future. From times immemorial, the teacher was the primary source of knowledge to the students. But hereafter, there will be multiple sources of information to the students. However, it is the teacher who will touch their hearts. The combination of head and heart is the real need of the future. The teacher, in future, will have to emphasise not only on dissemination of information, but also on a critical evaluation of the available knowledge. He will emphasise more on value-orientation. Thus he will enlighten the students emphasising a happy blend of head and heart. In spite of the computers and the opportunities for distant learning, or the facilities like the "countrywide class room", the charm of the real class room with the teacher at the helm of affairs will continue to inspire the future generations.

In the future, the teacher will be a friend and guide helping the students to acquire not only knowledge, but also to inculcate the values which make him a better citizen. Hence the teachers must be conscious of their new role and responsibility and equip themselves to do so.

In a mass society, the emphasis will be more on quantity & width, rather than depth. Education will spread to the four corners of the country. Many new people will be coming into the portals of the educational institutions. Then how do we maintain high standards? No doubt, democracy demands equal opportunities for all. But at the same time, the merit should not suffer. Some institutions must become places of excellence where the merit will be the sole criterion for admission. Irrespective of caste, religion or economic or social background, the cream of society must have better opportunities to contribute their talents for the future progress of the country.

The Third World countries are backward because they are not able to harness the human resources. Science and technology will progress when proper encouragement is given to merit.

Dr. G. Vijayam

THE NIGHTFALL ON A SUNNY MORNING

(TOTAL SOLAR ECLIPSE ON 24th OCTOBER, 1995)

(2 Karthika 1917 Saka Era)

Ever since man started observing the grand celestial sphere through day and night, nothing has captured his imagination more than an eclipse. Although there are more astronomical events which are equally profound in their manifestations, they are not as predictable and frequent as an eclipse. Besides, an eclipse also conjures up images of Gods playing around with the mighty sun.

The first recorded solar eclipse was that of 2136 BC (22nd October) seen in China during the reign of Emperor Chung Klang. The Chinese believed that eclipses were due to an attack on the sun by a hungry dragon, and they endeavoured to scare the dragon away by making as much noise as possible. It always worked. The first known prediction of an eclipse was made by Greek Philosoper Thales who predicted the eclipse of 25th May 585 BC. This occurred near sunset in the mediterranean area, and is said to have put an end to a battle between the forces of king Alyattes of the Lydians and king Cyaxares of the Medes; the combatants were so alarmed by the sudden darkness that they concluded a hasty peace.

The last total solar eclipse occurred on 16th February 1980. Cricket buffs may recall that a test series between England and India was going on during this period and to prevent people from observing the eclipse during the match, this day was declared a rest day! Before 1980, the previous total solar eclipse visible from India occured only in 1908 except for a very brief touch of umbral shadow cone in 1955 near the southern tip of the Indian Peninsula. In the future, India will experience such an eclipse on 11th August 1999, but due to the prevailing monsoon in August the event will, in all probability, end up in a total frustration. Depending on the ratio of the apparent diameters of the moon and the sun, the duration of totality at a given place will vary. The larger this ratio, the longer is the duration when the sun remains hidden behind the moon. As per the current observations, the maximum deviations of ellipticity of the orbits of the bodies involved ensures that no total eclipse will last more than seven and a half minutes.

Total Solar Eclipse in India (24th October, 1995) :

The most peculiar thing about this eclipse is that it was visible in thickly populated regions of North India. Usually, the rarer the event, the lesser the probability that it will be visible from populated areas.

The partial phase is seen throughout India although e totality is observable from

a narrow band which passes through the northern States of Rajasthan, extreme north of Madhya Pradesh, Uttar Pradesh, Bihar and West Bengal. An interesting thing is that Allahabad, a major city, will lie just on the edge of the path of totality thereby providing a graze totality for the northern residents while the southern residents can expect to observe totality. In case of Ranchi, it will be the other way round. Cities which lie close to the path of totality are Agra, Mathura, Gwalior, Kanpur, Varanasi and Calcutta. The duration of totality for a place depends on its distance from the central line within the path of the total phase. Along the central line in India, it varies from about 44 seconds in the west to about 79 seconds in the east.

Tips for the Obervers:

What to watch for during the Eclipse :

The total solar eclipse is beyond doubt one of the most awesome sights in nature. It almost slinks on you unheeded. Before you realize, the western edge of the sun starts being ``eaten away" by the moon. As the minutes pass, by the brighter portion of the sun becomes smaller and smaller. Just before totality, the sky darkens noticeably and ominous silence settles over the ground. Birds flutter to their nests, animals slink home and the temperature dips. Then after a last thinning crescent, the sun abruptly disappears completely behind the moon, and a pearly corona glows softly in the sky around a black disc. A few stars come out, night birds wheel in the air, and night insects begin to chirp. Everything else is still, and there is an EERIE orange glow on the horizon. In quick succession, we see some of the most awesome sights that accompany a total solar eclipse.

Contact Points :

These are the points where the sun and the moon seem to meet and leave as seen from the earth. A total Solar eclipse shows four distinct contact points. Just as the limb of the moon touches that of the sun marking the beginning of the eclipse gives us the first contact point. The second point is obtained just when totality begins. The third is obtained just as totality ends. The fourth, of course when the limbs of the moon and the sun seem to detatch. Timing may also help to identify perturbations of the lunar orbit and irrengularities of the earth' s rotation. These very important when we want to see Diamond ring and corona.

Shadow bands :

These are wavy lines seen across the terrestrial before and after the totality. They are caused due to the Earth's atmosphere. It was first observed by H.Goldschmidt in 1820. Of course, you need to have a clear horizon to really appreciate the beauty of this spectacle. These shadow bands appear just before totality and they appear to be just like lakhs of snakes crawling on the ground with great

velocity and it is slightly a frightening sun and it will last two seconds.

Bailey.'s beads :

These are caused due to the shining of the Sun's rays through the valleys on the lunar limb immediately before and after totality. This brilliant bead-like effect gives the impression of watching a necklace. This observation was first noted by Halley in 1715. Francis Bailey, on English astronomer, explained this phenomenon when he observed this effect during the annular eclipse of 15th May 1836. C.F. Hines and members of the Philedelphia Photographic Corps first photographed this beautiful sight during the eclipse of 7th August 1969 from Iowa. At trust time, the beads were not so prominent.

Diamond ring :

As the first speck of the sun returns to view immediately after totality, irradication makes this spot seem larger than it actually is. The resultant effect is the famous formation of the Diamond ring, with the speck of the sun as the diamond and the inner corona as the ring. Of course, by this time the outer corona is already blotted out. Its beauty cannot be described but only be memorised.

Stars and Planets :

Planets and the brighter stars have been seen even during the partial eclipse, and at the time of totality, we saw Mercury, Venus, Jupiter and some bright stars.

Prominences (Solar flares) :

Just after totality begins, we watch the edge of the moon through binoculars. We see orange jets of flaming fire lacing into the inner corona. These are the prominences which fade suddenly as totality ends. They have been known to travel at amazing speeds to a height of a million miles above the solar surface. We had noted the number, shape, colour and position of prominences.

Carona :

The whiteness of carona is incomparable and is exciting to see coronal beauty at the time of totality. The exact nature of the carona remains a mystery. It is obviously the sun's outer atmosphere consisting mainly of hydrogen and extends into several diameters of the sun. It is so tenuous that comets have been known to pass through it without slowing down. It seems irregular in shape if the sun- spots are at their minimum and almost spherical otherwise. Two distinct coronas can be made out at different times - the inner and the outer carona. Its streemer may reach out millions of miles into space. If we watch the portion of the sun just beyond its north and south poles, we will see intensified lines of light which are the polar brushes (caused by the sun's tremendous magnetic force). Really it is a wonderful experience in one's life to see the beauty of carona and diamond ring during totality.

THE FORTHCOMING SOLAR ECLIPSES IN THE WORLD :

Date & Year	Time	Places where it Totality can be seen
1) 9 March 1997	2.8 minutes	North Asia, Mongolia (SIBERIA)
2) 26 Feb. 1998	4.1 minutes	Colombia, Venezula, Medetarrian Sea, Central Attlantic Ocean
3) 11 Aug. 1999	2.4 minutes	Central Europe, South Asia, North Atlantic Ocean, India.

Next expected Eclipses are in 2009, 2019, and 2169. The total solar Eclipse in 2169 is going to be the greatest wonder in the field of Astronomy because the duration of totality is 71/2 minutes which is the maximum possible time of an Eclipse and the sun will blocked for 71/2 minutes completely and there will be no light from the sun- Hence temperatures may drastically fall at that time.

A Word :

This total solar eclipse programme was jointly organised by Indian Institute of Astro Physics, Bharat Ayan Vignan Samithi, All India Peoples Science Network and Ministry of Human Resources Development (Govt. of India). I was one of the other members from AP and a total of 20 teams participated from all the states. We were given training at NCERT campus about Ecliptic Experiments and observations and our team work was appreciated by U.P. Govt., I.I.A.P. and also by B.G.V.S. Human Resources Ministry, Ministry I am very much thankful to the management for allowing me to participate in the programme.

T. Sri Kumar
Lecturer in Physics

As Keats lay in his corner room in Rome next to the Spanish Steps, listening night after night to the constant play of water in the fountain outside, the words kept coming back to him from a play of Beaumont and Fletcjer (Philaster) :

all your better deeds
Shall be in water writ

Finally, a week or two before he died, he told Severn he wanted no name upon his grave, no epitaph, but only the words, `Here lies one whose name was writ in water.

--Anecdote

LAUGH A WHILE

☺☺☺☺☺☺☺☺☺☺☺☺

Customer : Please give me a kilo of meat

Confectioner : I don't sell meat. I sell sweetmeat

Customer : I don't mind whether it is sweet or salted, it is meat after all.

☺ ☺ ☺

Mother : How long will you keep on playing, my son ?

Son : Till you don't disturb me.

☺ ☺ ☺

Money lender : (lends money to one Mr Interest). I am lending you the money on the condition that you will have to pay interest annually, the principal may stand unpaid as long as you desire.

Mr Interest : That I will do (the borrower)

Money lender : (After a year) Mr Interest, you have not paid the interest yet.

Mr. Interest : You are wrong. I have duly paid it to Mr. Interest. I will continue that regularly. I need your loan so long as I live. So you need not worry anymore. You can come after my death to claim it.

☺ ☺ ☺

Teacher : How old are you?

Student : Sir, If I am not wrong, you are old and I am only a boy yet.

☺ ☺ ☺

Father : Where is your pen ?

Son : It is with my friend

Father : Why?

Son : To make him a pen friend.

☺ ☺ ☺

Beggar : (To the rich man) Please give me some alms in the name of God. He will give you a hundred times more.

Rich man : That is a good idea but it is a question of firsts. Let him give first and I promise to give you later.

P Hari Sarath Kumar

II B.Com., No.-10.

ADMINISTRATIVE IMPLICATIONS IN AN AUTONOMOUS COLLEGE

Introduction :

This paper focusses on the administrative implications of college autonomy in two respects: it examines, in Section-I, the theoretical implications of autonomy for a college administration and it expresses, in Section-II, the problems being experienced by autonomous colleges at the administrative level, and suggests what can be done to find solutions to those problems.

Section-I:

An Autonomous College should have organizational competence. The organizational competence of an institution depends upon three factors :

a) its structural design - this refers to the way the resources of the institution are geared to meet the demands of the environment in which it opeerates.

b) its internal functioning - this refers to whether the institution functions democratically: whether all the members of the institution are involved in planning, decision - making and other operations.

c) its concern with human resources - this refers to the quality of the staff in an institution. Even a badly designed system adopted by an institution can produce good results on account of the dedication of the people in the institution.

Similarly, an excellent system can turn out to be a miserable failure by the indifference, incompetence and bickerings of the personnel who man it.

Unless an autonomous college has organizational competence, it cannot adopt an innovative curriculum relevant to the needs of its immediate environment and manage effectively all the attendant aspects of it, including a competent evaluation system.

Secondly, autonomy is like a plant. It can grow only in a particular climate - a climate of hard work. It demands a rather rigorous, round the clock work on the part of the students, the staff and the administrators. This calls for a resourceful and imaginative preparation on the part of the college administrators. They must create a work culture, if the college does not have one (it is inconceivable how such a college can opt for autonomy), and if the college can boast of some work culture already, they must nurture and strengthen it.

Thirdly, discipline is essential for the successful functioning of autonomy. A college which is pestered with strikes and other undesirable activities and where classes are cancelled too often, cannot sustain autonomy. Unless the college administration is confident that it can maintain discipline on the campus, it is futile to introduce autonomy.

Unfortunately, there are colleges which have neither a modicum of discipline nor work culcure. They accepted autonomy when offered. The results are disastrous. They have even created an illusion that college autonomy is a failure.

The fourth, but a very important, implication is financial support. An autonomous college requires it in the initial stages to strengthen its infrastructure. But it can mobilize additional resources by establishing links with the industries in the neighbourhood which can benefit by the autonomous college if only its courses are suitably designed to provide them with expertise and manpower. But a growing institution always needs financial support from the Government.

Section-II :

One of the serious problems of an autonomous college is the increase of the workload of the staff. The teaching staff are required to do a great deal of additional work on account of internal assessment. They are required to do some secretarial work also. The staff were not used to this kind of work under the affiliating system and so, naturally, they resent it. This has disturbing consequences for autonomy. The staff tend to develop a negative attitude towards autonomy and do their work perfunctorily. In extreme cases, they have even gone to the extent of rebelling against the new system and demanding its revocation.

While harking back to the affiliating system is an unhealthy trend, the problems of the staff should be dealt with, at the same time, sympathetically. Atleast three measures can be adopted to overcome this problem. The Commissionerate of Collegiate Education can prescribe a different workload pattern for lecturers of autonomous colleges, considering their enormous work under autonomy, instead of 20 hours of coaching, 16 hours of teaching and 4 hours of tutorial work can be prescribed for them. (Tutorial work is, infact, essential in an autonomous college and it has been recommended by the UGC). Secondly, the UGC can provide funds for appointment of one or two additional staff in each department this will relieve the lecturers of their burden to a certain extent. Thirdly, the college administration can organize suitable programmes for the staff to motivate them. Many of them still have the hangover of the affiliating system in which full-time pay and part-time work was the practice. Through orientation programmes, self-awareness courses, enrichment courses and work-shops, they can be made to feel that the additional work that autonomy brings in is just a small price they have to pay for the pleasure of working in an atmosphere of freedom - the pleasure of experiencing a preofessional challenge for which there is little scope under the affiliating system.

Secondly, effective functioning of au-

tonomy calls for more staff - teaching, clerical and administrative. But there is no provision for appointment of more staff and so we are managing with the same staff we had under the affiliating system. When a college becomes autonomous, it finds that, overnight, its work has increased many times over. It has to have several committees and the committees have to meet periodically. It has to organize curriculum development and syllabus design programmes. It is called upon to conduct staff training programmes. And it has to conduct several examinations in a year and announce the results. All these require several administrative and clerical staff but, unfortunately, there is no provision of funds for such appointments. Again, a Counsellor is essential in an autonomous college: counselling can greatly enhance the quality of the institution. But there is no provision for the appointment of a counsellor. It is therefore imperative that there should be atleast partial funding by the UGC of the appointment of additional administrative and clerical staff to cope with all the above work.

There is yet another problem in the area of finance. The UGC does not release the utility grants in time: for the last two years, the utility grant has not yet been released. This causes us considerable hardships and affects our functioning. Timely release of grants will not only encourage an autonomous College, but strengthen its growth.

There are some minor problems which overlap between academic and administrative areas. The chief among them is finding suitable examiners. Some colleges have tried to solve the problems by resorting to a complete (100%) internal assessment; some have attempted to establish question banks. The problem needs to be tackled with caution as the credibility of autonomy is at stake here.

Conclusion:

Autonomy is a very difficult proposition. On the one hand, it is essential for a competent institution: there can be no two opinions about it. Academic freedom is indispensable for academic excellence. On the other hand, we have the problem of making this freedom educationally viable. It is a paradoxical situation. Solving the paradox as much requires funds and organizational competence as it does dedication and hard work. We very often ignore the former and harp on the latter.

But here we are concerned with the former aspect of the problem at this workshop.

I hope that this workshop will generate the healthy feeling that autonomy is a viable proposition, encourage more and more colleges to welcome it and adopt it as a necessary development in higher education.

Rev. Fr. C.J. John. S.J.,

&

Mr. P. Ramanujam

TELE'GRAM OF HUMOUR

I came across certain Telegrams in which by commission or omission of certain letters, words altered their meaning giving rise to Tele 'GRAMS' of Humour.

- Telegram given like this.
  I am now here in Vijayawwada
  Telegram conveyed like this.
  I am nowhere in Vijayawada. *Other collections in the same mode.*

- Shall we send 70 bags of paddy? (given)
  We shall send 70 bags of paddy (conveyed)

- Hang him not, leave him (given)
  Hang him, not leave him (conveyed)

- Go to Bangalore together (given)
  Go to Bangalore to get her (conveyed)

- Windows required for Bachelors' quarters (given)
  Widows required for Bachelors' quarters (conveyed)

- Grandfather Ajmer Gaya (given)
  Grandfather Aj Mar Gaya (conveyed)

Siva Prasad
I B.A.

AMAZING FACTS

1. Bombay city was given as 'dowry' to Charles when he married Lady Catherine of the British Royal family in 1661 A.D.
2. Butterflies can travel a distance of 3000 km in one stretch.
3. Costa Rica has no Military Force.
4. Do you know of a tree that does not burn. 'Viasec' is its name. These trees are found in Israel.
5. River Gahuga in Cliveland, U.S.A., caught fire in 1969. Industrial wastes was the reason behind it.
6. A human being drinks 16000 gallons of water in his life time.
7. 'King Albert' is a bird which has horns.
8. One can draw a line of 35 miles length with a pencil.
9. Groundnuts are needed in the preparation of 'Dynamite'.
10. A bulb was switched on in 1901 in a fire station in Livermoor, Carlifornia, U.S.A. It has been glowing for 93 years uninterrupted as there is no power cut there.

Siva Prasad
I B.A

FEMINIST LITERARY CRITICISM

The rise of feminism is undeniably one of the major events in the development of literary criticism in the 20th century. Feminist approaches have pushed forward both the theory of literary criticism and the understanding of individual works of literature. Every critical method is a scanning device for picking up particular types of information, which it logs by means of technical vocabulary specially invented for this purpose. The point of inventing a new device is to reveal what was previously invisible, and in what way to articulate a new kind of knowledge. Feminist criticism is a scanning device in this sense; it operates in the service of a new knowledge which is constructed by rendering visible the hitherto invisible component of `gender' in all discourses produced by the humanities and the social sciences. This involves opposing the commonsense view that the only way to study literature is to read lots of it, and substituting instead the proposition that literature is best studied as a manifestation of shaping forces which are fundamental to the kind of society we have inherited, and which will have to be altered if we want a better one.

The first step of feminist approach is to recognise that politics is not the sole preserve of professionals called politicians. On the contrary (in Gottfried Keller's aphorism) `everything is politics'. `Politics' in this wider sense means`power' or rather `power relations' who does what to whom and in whose interests. If male-female relations are construed in terms of power relations, for instance, men are always the masters for as the aristocratic Julie in Strindberg's *Miss Julie* is sexually `mastered' by her father's servant `simply because he is a man. Sexually he is an aristocrat'. And because human relationships are necessarily interpersonal, `the personal is political', to quote a feminist slogan of the 1960s: relations between the sexes are marked by what Wilhebun Reich called ``sexual politics", a phrase which Kate Millet made famous in 1970 in the title of her book. If everything is politics, you cannot be accused of desecrating literature by introducing politics into the study of it, because the politics are there already. Far from introducing sexual politics into literary study, you are merely refusing to suppress the topic any longer. To read a literary text in a faminist way is to force that text to reveal its hidden `sexual politics' which tend not to the mentioned in non-feminist criticism mostly written by male critics.

•Feminist literary criticism often makes use of the term `sexual ideology'. Ideology as explained by Terry Eagleton is manifest in the ways we represent ourselves (and are represented) to one another; `sexual ideology' determines, for example, what is deemed to be socially acceptable behaviour for men and women. The function of an ideology is to justify the status quo and to persuade the powerless that their powerlessness is inevitable. Like any other ideology, sexit ideology - the ideology of male dominance operates by representing what is repressible and displacing what is not, thus producing false resolutions of manifest contradictions in

our society. One such contradiction is the gap between the ideal of sexual equality in the work-force and the reality of sexual inequality. The indisputable fact of inequality can be either suppressed by the ideology of `equal opportunity' inherited from meritocratic theories of education, or displaced by the ideology of domestic fulfilment (`A woman's place is in the home'). The business of a feminist critic, therefore, is to examine a literary work for traces of the sexual ideology which shapes it, whether its author was aware of them or not, and to point to discrepancies between what the work purports to tell and what a careful reading of it shows.

A great deal of feminist critical work has been done on the way women are represented in literature, especially as they appear in books written by men. Analyses have uncovered such stereotypes as the virgin and the whore, the mother (angel or devil?); the submissive wife, the dominating wife; the bitch; the seductress; man's prey, the sex object; the old maid; the bluestocking; the castrating woman. In this type of enqury, a good book is one which questions the ideologies it articulates, like *Jude the obscure,* whose heroines are not constrained by contemporary ideologies of female virtue and traditional marriage.

Women who write books which reinforce steriotypical models of feminine behaviour are usually thought of as casualties of patriarchal brainwashing who have internalised the myth of female inferiority to such a degree that it results in varying stages of disablement. These writers, according to K K Ruthven, are `patriarchal cripples'; feminism sees patriarchy as an ideology experienced in the form of what Gramsci calls a `Legemony', which Raymond Williams describes as `a lived system of meanings and values'. The aim of feminist approach is to break this androcentric Legemony which makes women feel that their own sense of reality is at odds with the `reality' they are expected to conform to. Feminist criticism must therefore be an oppositional practice based on resistance to the dominant legemony, and its ideal reader is Judith Fetterley's `resisting reader'.

Feminism tells us that if we want to change the way people think about women in a world dominated by men, we must first discourage the habit of defining woman as essence whose nature is determined biologically, and whose sole destiny is to reproduce the human species. It is not a question of deciding what a women `is' by nature, but of examining what she is assumed to be in the society or culture in which she lives, how those assumptions came about, and whose interest they serve. For seeing that different societies `construct' women in different ways, it is clear that woman is, infact, a culturally variable construct which each society produces for particular purposes. Feminists can argue accordingly ``that the dominant construct of women in our society was produced originally to serve the interests of patriarchy". The relevance to feminism of the nature - culture distinction is epitomised in Simone de Bouvoir's aphorism, `one is not born, but rather becomes, a woman'. Women are not inferior by nature but inferiorised by culture; they are acculturated into inferiority. So we find feminist critics trying to successfully bring out the

way woman is described inferior in Milton's poetry. Louise Bogan argues that `Shakespeare was as much a misogynist as Milton, as some of his sonnets prove'. Prisciva Allen in her `The Authority of Experience' examines the way Hemingway's women are `inadequately characterized'.

Feminists believe that language encodes androcentric attitudes in an androcentric society. Language itself is complicit in the oppression of women. So the business of a feminist critic is tow-fold: to ascertain just how far English usage in literature discriminates against women, and to explain why language is much more of a prison - house for women than it is for men. As KK Ruthren points out ``A feminist critic can contribute towards the decentring of androcentrism by designating gender the principal criterion for assessing those dominant but usually unacknowledged, conventions which determine how women speak and write". Critics like Elaine Showalter and Helene Cixons have carried out an excellent kind of research into the patriarchal nature of language in English Literature.

The psychoanolytic theories of Lacon and Julia Kristera have suggested to some that, female sexuality is revolutionary, subversive and `heterogeneous'. The female principle is simply to remain outside male definitions of the female. Helene Cixon's `The Laugh of the Medusa' is a celebrated manifesto of women's writing which calls for women to put their `bodies' into their writing. She associates Kristeva's semiotic' system with female sexuality, which transgresses the logic of male power systems. She believes that feminist writing `will always surpass the discourse that regulates the phallocentric system'. She says that female sexuality is directly associated with poetic productivity.

Tillie Ossen, Elley Mores, Elaine Showalter and others building upon the work of Virginia Woolf, have developed definitions of women's writing and established its lines, and traditions by encouraging printing houses to reissue lost works'. Showalter examines British women novelists since the Brontes from the point of view of women's experience. She defines the tradition by establishing three phases: `feminine', `feminist' and `female', each achieving a greater liberation than its predecessor without losing its distinctiveness as women's writing. This field of feminist activity has been called `gynocriticism'. It deals with the distinctive themes, structures and genres of women's writing, the nature of female creativity and female language and the historical problems faced by women as writers. Woolf believes that women have always faced social and economic obstacles to their literary ambitions. In order to make space for writing, a woman has to use `wiles' and flattery. The taboo of the expression of female passion is another serious restriction. *A Room of one's own* opens up the question of female language and the nature of genres. Here woolf claims that the genres were made by men for their own use. Only the novel gives women a workable space, and even then the form has to be reworked for its new purpose expressing the female body.

-- G. Lakshmi Narasaiah,
P.G. Dept. of English.

Knowledge is Power

MATHEMAT(G)ICS

1) Trick with 19

19 x 1	= 19	and 1+9	= 10 and	1+0 = 1
19 x 2	= 38	and 3+8	= 11 and	1+1 = 2
19 x 3	= 57	and 5+9	= 12 and	1+2 = 3
19 x 4	= 76	and 7+9	= 13 and	1+3 = 4
19 x 5	= 95	and 9+9	= 14 and	1+4 = 5
19 x 6	=114	and 11+9	= 15 and	1+5 = 6
19 x 7	=133	and 13+9	= 16 and	1+6 = 7
19 x 8	=152	and 15+9	= 17 and	1+7 = 8
19 x 9	=171	and 17+9	= 18 and	1+8 = 9
19 x 10	=190	and 19+9	= 19 and	1+9 = 10

2) Trick with natural numbers (Below 1 to 9)

$$1+2+1=2^2$$
$$1+2+3+2+1=3^2$$
$$1+2+3+4+3+2+1=4^2$$
$$1+2+3+4+5+4+3+2+1=5^2$$
$$1+2+3+4+5+6+5+4+3+2+1=6^2$$
$$1+2+3+4+5+6+7+6+5+4+3+2+1=7^2$$
$$1+2+3+4+5+6+7+8+7+6+5+4+3+2+1=8^2$$
$$1+2+3+4+5+6+7+8+9+8+7+6+5+4+3+2+1=9^2$$

3)

12345679	x	9	=	111	111	111
12345679	x	18	=	222	222	222
12345679	x	27	=	333	333	333
12345679	x	36	=	444	444	444
12345679	x	45	=	555	555	555
12345679	x	54	=	666	666	666
12345679	x	63	=	777	777	777
12345679	x	72	=	888	888	888
12345679	x	81	=	999	999	999

Ch.Raghu Rama Rao
NC-24

Principal Money of the World

Country	Currency/Coin
Afghanistan	Rupee
Austria	Krone or Crown
Australia	Pound
Argentina	Peso
Belgium	Frank
Bulgaria	Lev
Bolivia	Boliviano
Brazil	Cruzero
Burma	Kyat
Bangladesh	Taka
China	Yunan
Czechoslovakia	Krone
Canada	Dollar
Chile	Peso
Denmark	Krone or Crown
England	Pound
France	Frank
Germany	Mark
Greece	Krone or Crown
Hungary	Gulden
Honduras	Peso
India	Rupee
Iraq	Dinar
Italy	Lira
Irish Free State	Pound
Japan	Yen
Korea	Won
Mexico	Dollar
Morocco	Dirham
Norway	Krone
Northern Ireland	Pound
New Zealand	Pound
New Found Land	Dollar
Persia	Kran
Pakistan	Rupee
Portugal	Escudo/Milreis
Peru	Libra
Rumania	Leo
Russia	Rouble
Siam	Tichel
Spain	Peseta
Sweden	Krone
Switzerland	Frank
Scotland	Pound
South Africa	Pound
Turkey	Pound
United States	Dollar
Wales	Pound

P.Hari Sarath Kumar
II. B.Com. (No.10)

SEMINAR ON INDIAN WRITING IN ENGLISH : *A REPORT*

The Post-Graduate Dept. of English, Andhra Loyola College organised a one-day seminar on Indian Writing in English on 7 Feb, 1996. In his key-note address, Prof. K. Venkata Reddy, Dept. of English, Sri Krishnadevaraya University, traced the genealogy of Indian Literature in English. He made a concise but comprehensive assessment of Pre-Independence writers like Venkataramani, Sarojini Naidu, Tagore and Sri Aurobindo. He was all admiration for the 'founding fathers' viz., Anand, Narayan and Raja Rao whose fiction shaped the destiny of the Indian novel in English.

Referring to the use of English by the Indian creative writers, Prof. Reddy quoted Kamala Das, a distinguished bi-lingual writer. English has become a natural medium of expression for many in India today. It is no longer a 'foreign' tongue but an integral part of Indian consciousness. He ended his address on an optimistic note saying that future would be India's in world literature.

In all, nine papers were presented on different genres of Indian writing in English. Mrs. Vishnuvandana of Maris Stella College, discussed the treatment of love - theme in Sarojini Naidu's "The Temple". Miss Himabala, an undergraduate student from St. Theresa's college, Eluru, presented a paper on the use of narrative techniques in Karnad's **Hayavadana**. Miss Lavanya from the same college, read a paper on Kamala Das. Two students from Nagarjuna University, Mr Rajeshwara Rao and Miss Rohini, presented papers on Narayan and Raja Rao respectively.

Our Post-Graduate students performed well in the seminar. Br. Sunny Jacob read a thought-provoking paper on Anantamurthy's **Samskara**. Mr Sanjeev Kumar's paper was on Anita Desai's ***Cry, the Peacock***. Miss Sreedevi's paper on Dina Mehta's prize winning play ***Brides are not for Burning*** was received well.

The sessions were chaired by eminent scholars like Prof. S.K. Sarma and Prof. V. Rangan. Mr G. Lakshminarasaiah chaired the last session. The Post-Graduate students responded enthusiastically to this stimulating event. The P.G. Dept. of English is thankful to Rev. Fr. C.J.John, S.J., Principal, for permitting us to organize the seminar.

V.L. V.N. Narendra Kumar
P.G. Department of English

STUDENT POWER

The power in students which can be exercised vigorously is very much abused in the present society. The world suffers from the shortage of this power and there is a great demand for this power. As a response to this demand, many other powers like the black-muslim power, drug-smuggling power, etc., completing the old powers like the Communist power, the capitalist power, the colonial power, the church power and so on had appeared on the world scene. Undoubtedly, student power is vigorous and so it is to be handled very carefully.

Firstly, we should analyse the present education system, its strengths and weaknesses. A good number of institutions are set up and the students seeking admission are increasing year after year. In other words, a serious effort is being made to bring education to everybody's door. Our educationalists, while expanding it, have forgotten to put the "soul", the "life-force" in it. They have also forgotton the simple fact that as quantity increases, quality is affected.

The present education does not answer the fundamental questions, "How to live" and "How to think"?. Added to this, facilities to the increasing numbers of students are insufficient. The number and quality of the teaching staff is inadequate. In such an imperfect educational system, what is the duty of a student?

However, imperfect the educational system might be, it is best to pursue it to be the best. After all, half a loaf is better than no bread. When honestly and deligently undertaken, this imperfect education system does prepare them to earn their bread and live a decent life in the society. Students should consider the fact that education is conducive to material happiness and education means acquiring knowledge and there is no short cut in acquiring knowledge.

Now comes the question of relationship between students and teachers. There is no student without a teacher. The necessity of a teacher as a guide in the quest for knowledge cannot be overemphasized. A teacher should aim more kindly at the growth of the mind of the pupil than at cramming it. He should be genuinely interested in the welfare of his students. He should instruct his students effectively with sincerity. The relationship should be 'human' and not artificial between them. If only when the teachers and students care to cultivate this basic virtue, the so called teacher - student problems which often assume ugly proportions, will cease to exist.

Another evil, which is eating up the vitals of academic life and our educational institutions is politics. Students and teachers had been actively involved in politics. Since society is shaped and influenced by politics, there is no use in blaming teachers and students alone. Politics are positively harmful. How can we prevent our education system from this deadly monster? The only solution for this is that both studentss and teachers should take a vow that they would eschew active politics as long as they are committed to academic life. Then only the purity of academic life in the educational institutions can be preserved and proper training for life can be imparted.

Then comes students - parents relationship. Family is the fundamental unit of society. Home is the first school for the children and parents are the first teachers. The training imparted during childhood and the impressions imbibed, last the whole life. A parent must maintain a close intimate contact as their friend, philosopher and guide. Thus the student power can be developed and these may be some of the solutions to use it in a proper manner.

M Srikanth

TMC - 7.

THE 'CLEVER' MATHEMATICIAN

You may or may not believe it, but long ago, a clever mathematician used to cheat people. Once he borrowed Rs.4,000/- from a rich man. After a few days, he borrowed Rs.2,000/- more from the same man.

Many days passed, the mathematician did not return the money to the rich man. The rich man was puzzled. But in his great surprise, the mathematician replied that he had already paid the debt.

"See here, friend" said the mathematician. "The sum of Rs.4,000/- and Rs.2,000/- is equal to zero, I do not have any balance to pay".

The rich man took the matter to the court. When the judge came to know, he was astonished. He asked the mathematician to prove that the sum of Rs.4,000/- and Rs.2,000/- is zero, but not Rs.6,000/-.

The clever mathematician agreed. He said, "Let us assume a=4,000: b=2,000 and c=6,000.

We have = a+b=c ($\because$ total debt)

multipling on bothsides with (a+b)

(a+b) (a+b)	=	c(a+b)
a2+ab+ba+b2	=	ac+cb
a2+ab-ca	=	cb-b2-ba
a(a+bb-c)	=	-b(a+b-c)

$\therefore$ a = -b

$\therefore$ a+b = 0

Hence by putting the values of a and b, as 4,000 and 2,000 respectively their sum is zero. So the mathematician saw no need to return the debt.

The above calculation has no doubt, surprised you as it did the judge.

M Ramesh Kumar

AEP 23

A RAY OF HOPE

Pasteur Institute of India, Coonoor (P.I.I.C.) (undertaken by the Ministry of Health and Human Welfare, Govt. of India) is located near Ooty, Tamil Nadu. This institute is a pioneering force in the making of vaccine against rabies. The Director of this institute, and the Deputy Director, Mr Vijaya Bhaskar, hails from Andhra Pradesh. Mr Vijaya Bhaskar was an alumnus of Andhra Loyola College. He, in the absence of the Director, granted permission and took great pains in providing information about the genesis and growth of this organization.

Birth of P.I.I.C. : Pasteur Institute of India, Coonoor, was started in 1907. There is an interesting story behind its origin. In 1902, the wife of a British Officer, Mrs Lily Patenham, died of rabies. Before her death, she urged her husband to start an institute in South India. First, he started an institute in North India at Kasauli, near Simla. An American philanthropist donated one lakh rupees to this project. The building was ready in 1907. Coonoor was chosen for two reasons :

i) Atmospheric temperature is low throughout the year. ii) There is no dust.

Work at P.I.I.C. : Every year, nearly 50,000 people die of rabies. The chief symptom of Rabies is Hydrophobia (fear of water). Hyper Immune Serum and Antiglobulins are the medicines that provide relief to a rabies - victim. A vaccine starts working fourteen days after it is injected into the bloodstream. If a dog bites a person on the face, it is very difficult to save his life.

First Aid Measures : i) First, the wound is to be cleaned by pouring water from some height. ii) Then the wound is to be cleaned by using common soap. iii) Pure alcohol should be applied to the wound. In ancient times, people cured rabies by applying lemon and red hot iron.

Rabies is a viral infection mainly caused by PICARNO VIRUS. It affects the brain and the nervous system. It is infectious when a dog or an infected person's saliva gets in direct contact with the blood of a healthy person. But external factors such as touching, playing with an infected person do not cause rabies.

Many vaccines for rabies were developed. Tissue culture vaccine is one of the most effective vaccines against rabies. Very recently, an antiserum was developed. It is produced by injecting the PICARNO VIRUS into sheep. The sheep produces some antibodies. The serum is collected from its blood and injected into the body of the infected person. This institute also prepares vaccines for Diphtheria, Tetanus and Pertosis.

Led by Dr N Appanna, we, the final year B.Sc. students had the privilege of visiting this premier organization in India. Our visit to this place was a very memorable event. This experience has educative value and at the same time, it threw light on some unfamiliar aspects of our life.

U.Srinivas Chowdary
DZ-38
Kamineni Satish
DZ-11

A BRIGHT PLACE FOR A BRIGHT FUTURE

ROOM NO. 3 S 7

Life has become not only busy but quite costly too! To cope with the present situation both the parents have to take up jobs. Father is too busy with his office work! Mother too is equally busy with household affair, besides her official routine!

Oh! what happens to the children? No one to hear them, guide them or take care of them! - ultimate result - frustration - depression!!.... No, not with Andhra Loyola College students. There is a special wing now which caters to Counselling, Career Guidance and Job placement.

Counselling : Personal touch is created, a rapport is established between the student and counsellor wherein any type of psychological, emotional or any problem of the students is solved in a very friendly and pleasing way.

Counselling is not a new venture in the campus of Andhra Loyola College. We have had innumerable guests in our campus on different occasions and there has not been a single guest who has not praised the exemplary discipline of our students.

Perfect discipline and good behaviour of our students did not pave way for any activity in Room No. 3 S 7 where Counselling takes place. Hence it was decided to diversify its activities to Career Guidance and Job Placement, which would be for the betterment of our students.

Career Guidance Specializes in helping out our students to choose the right course. Generally after finishing graduation, a student is not clear as to what he will do after degree, due to closed options or plain ignorance. He jumps into something which is against his career. Students are not sure of their goal. They wander aimlessly and sometimes even think that a degree alone can fetch them everything!! Through Career Guidance, students are made aware of the competitive examinations, the innumerable courses available to them, the mode of applying and the means of getting into them.

Many students grow up into adulthood without any intellectual or emotional maturity. It is here that Career Guidance helps them to pave their way through darkness and enlighten themselves for a bright future.

Finally we have the Job placement activity. This is another important feature of this wing. Many multinational Bluechip and Flag Ship Comapnies are contacted and they come forward for Campus Selections.

Many of our students were selected as Management Trainees. We help the Companies get the right man for the right job by conducting group discussions and training them in personality development. This is just a humble beginning and we have miles to go.

Mrs. Manju Abraham

AUTONOMY : IDEAS AND REALITIES

Our college earned the autonomous status in July 1988 by virtue of its significant contribution to education. The status was obtained in order to gain greater academic brilliance and to work without constraints in facing the challenges of higher education. How far have we been successful? Have we been successful at all? And if we have failed, why have we failed? Is the system to blame or are the people who operate under the system at fault? Is there scope for improvement? Where do we proceed from here?

To find answers to these questions, we interviewed a cross-section of the students, staff and the management. We asked a variety of questions focussing on different respects of autonomy. The interviewees were frank and sincere in their replies and answered our questions with a great sense of responsibility .

'Did you join Loyola, because of its fame or because of its autonomy?' this was our first question to the students. Rennis Joseph (DGH 15) joined Loyola because of its autonomy 'While Loyola's fame had its own place. This view is supported by Mohan (NCP. 08) while Aravind (NCP.03) and Suneela (DB-59) joined Loyola because of its fame and later began to like autonomy.

Autonomy basically means 'academic freedom.' Mr.S.Ananth (Dept. of History) feels that in order to achieve this freedom, the pressure to 'complete the syllabus' should be reduced and there should not be undue emphasis on the syllabus. B.Srilatha expresses her satisfaction over the academic freedom. 'It enables me,' she says, 'to shine well in all walks of life.'

'Too many exams and our college is no exception', says Rennis. Ravi Shankar (No.08) supports him, arguing that the tight schedule of the examination should be lessened in order to help the students to reduce their tensions. Mohan says that owing to the restless exams and assignments, our system is forced to be examination-oriented. Mr. Ramakrishna (HOD. Botany) admits that our education system is examination-oriented and memory-based. 'Let us all put our heads together so as to form a completely different education system altogether,' says Leo (DGH 04) with a wink.

Mr. Arockiasamy (Dept. of Maths) feels proud of the teaching standards in our college. Mr. Ramakrishna is also satisfied with our teaching standards. Mr. S.Ananth is happy about the management's effort to give orientation programmes to the staff for the various seminars like the one on IPP conducted in our college for the staff. Harini (NB 64) and Mohan say that our teaching standards are adequate and Srilatha is highly appreciative of our teaching standards.

'Who is going to evaluate my paper?' This is a question asked by many students time and again. The answers to the question

whether the students need to be examined by outsiders or by their own teachers are really interesting. Mr.Ananth is of the opinion that to have a meaningful assessment of the students, the evaluation should be done entirely (100%) by our teachers. They know the student well and they are the ones who interact with the students. Mr.M.C. Das, (Dept. of Commerce) feels that the students need to be examined by their teachers. Only Suneela, Anand (AEH 04) Harini and Marreddy (NCP 06) agree that they need to be examined by their own teachers, while Aravind and Srilatha are of the opinion that students ought to be examined by outsiders so as to enhance their awareness of different types of questions which will help them to face the entrance examinations for admission to P.G. courses.

Mr.Arockiasamy and Mr.Rama Krishna have a green flag to the present practice of compulsory attendance and allocation of marks for it. When we interviewed students whether they favour the practice of compulsory attendance, the question received a positive answer from Mohan, Harini and Suneela 'To form a disciplined, structural life' says Marreddy, 'attendence must be compulsory.' Aravind feels that attendance should not be compulsory because they do not help us to prepare for competitive exams. Shankar has a different opinion. He says that our classes, must commence at 8 A.M. and end at 12 P.M. to enable the students to learn a few more skills.

Our college pays attention not only to studies but also to conducting symposia, seminars, panel discussions etc. Shankar, Harini, Anand and Mohan expressed their satisfaction over the seminars, symposia and panel discussions conducted in our college by different associations. 'Seminars help me a lot' says Manoj (NGH. 02) with a smile. 'More emphasis should be laid upon group discussions, which form part of any competitive examinations' says Aravind. Mr. Ramakrishna is of the opinion that they could be increased to help the students learn other skills than what they are taught in the classes. Suneela admits that she is given adequate chances to improve her talents, in extra curricular activities, while Harini wishes that more opportunities could be given. Aravind accepts the view of Suneela and suggests that there should be a constant search to find talented persons among juniors so that the flag of Loyola in extra curricular activities is always high.

It is evident from the foregoing discussion that autonomy as a concept is acceptable to one and all. The management, staff and students are unanimous in favouring autonomy. They are also, by and large, happy about the functioning of autonomy in our college and have made some suggestions, for the improvement of the system in our college. Autonomy as a concept is an ideal. The ideal cannot be fully achieved. But we should be constantly moving towards the ideal.

Now let us look at the other side of the picture and see what Fr.Principal and Fr.Rector have to say about autonomy.

INTERVIEW WITH FR. PRINCIPAL

Rev. Fr.C.J.John SJ

01. Autonomy basically means 'academic freedom'. Do you think that we have that freedom in its real sense in our college?

Fr. It is true that autonomy means academic freedom. The boards of studies are competent to prescribe the syllabus. It needs only the approval of the academic council. Yet many are afraid that deviating from the university syllabus will not help the students in the entrance examination for admission to PG Courses.

02. Don't you think that our autonomous system is not vastly different from the earlier affiliating system? Instead of one set of books, we have a different set, the examination is memory-oriented and the teaching is examination based. What is your assessment?

Fr : By and large, we are following the system which was already existing except for having our own academic calendar and the IA. The examination system which is followed in Indian Universities is based on memory and fails to help the students to think, grasp, assess etc. What is desirable is to develop these skills instead of merely developing the ability to memorize. It requires a restructuring of the present mode of education.

03. Are you happy with the present IA system? 50 : 50 or would you favour a 100% IA, as in many colleges in TN?

Fr. To my knowledge, very few colleges introduced 100% IA. It still remains a distant goal to be achieved. Introduction of 100% IA requires absolute objectivity on the part of everbody concerned.

04. What else do you think we can do under Autonomy and which we are not doing at present?

Fr: I think extension programmes, incorporating value education into the curriculum, making and writing dissertations, minor research projects educational tours etc... should be mandatory for the award of a degree.

05. You have studied the autonomous status of different colleges, and you are a member of UGC Committee as well. What, do you think, is the place of our college among the autonomous colleges in Andhra?

Fr : Some of the colleges in TN, namely St.Joseph's Trichy, Loyola, Madras, Maris Stella, Madras, Christian College, Madras, PSG Arts and Science, Coimbatore have made rapid progress under autonomy. Unlike the autonomous colleges in TN, the colleges in

Andhra are progressing slowly and continuously and the progress in the area of autonomy is not perceptible. As an autonomous college we are known for discipline, our results, extra curricular activities, association seminars etc. There is one thing I would like to say about college autonomy. Autonomy is an ideal. An ideal can never be fully achieved. All the same, we should be moving towards the ideal. There is no point in getting frustrated and complaining just because we have not acheived the goal fully. It is good not being satisfied. But when one is progressing, one should be happy. Therefore let us be happy and let's work with the feeling that the best is yet to come. That is the right attitude.

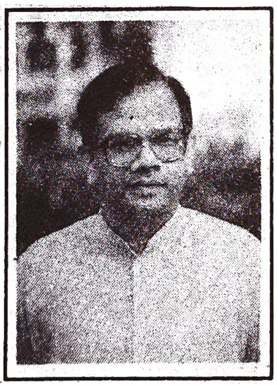

INTERVIEW WITH FR. RECTOR

Rev. Fr.D.Showraiah SJ

01. How do you relate your favourite concept of IPP to our autonomous system?

Fr : IPP stands for Ignatian Padagogical Paradigm. IPP consists of five steps namely context, experiment, reflection, action and evaluation. A fine society could be formed when all these five steps are followed. Now autonomy means academic freedom to innovate and experiment. That idea is present in all the five steps of IPP I have just mentioned.

02. What is your opinion of the contents of our courses? Do you think that it is enough for the students in facing the challenges?

Fr : The course content needs to be restructured so as to facilitate the students who leave the college to face innumerable challenges. The challenges could be either in the form of admission to P.G. course or to get a plum job and get settled in life.

03. Don't you think that our examination is memory-oriented and the teaching is examination-based. What is your assessment?

Fr : The fact that any education system in India is memory-oriented and examination-based cannot be ruled out. What is needed is to bring out the hidden talents of a student and our education system will be successful if it gives an overall development to a student instead of focussing its attention on memory alone.

04. Do you think that autonomy as an academic system is sound?

Fr : Autonomy involves framing of one's own syllabi, methods of teaching and evaluation. There is, therefore a need for people under the system to take up challenges and develop. If the system is not grasped properly and used judiciously, the system cannot be blamed.

M.XAVIER REX

IS EDUCATION NECESSARY FOR CIVILISATION?

The answer to the question, "Is education necessary for civilisation" is an emphatic "YES".

Education is the manifestation of perfection already in man, as a thinker rightly observed. Education is very much essential to civilisation. It is an instrument by means of which people form a well-organised state. Firstly, the society is to be civilized i.e. people are to be educated.

The main aim of education is nothing but "man-making". It is the way through which character is strengthened, mind is controlled and intellect is expanded, by which one can stand on one's own feet. "Education is life-oriented but not job-oriented" goes the saying. Education makes life worth living. Education is not the information that is present in the mind undigested throughout life but it is something which helps us in leading good life with noble ends to pursue. Both Education and Civilization go hand-in-hand and are inter-linked. Education results in the development of an integrated personality and humanness, which is the very quality of civilized beings. Educating the masses is an uphill task, no doubt, but it is an essential part of the process of nation building.

"The destiny of any country lies in her own classrooms" says Nehru. So, it is the children, the future citizens of the country, who are to be educated well first. Next, comes the education of women. In our country, this is a setback as woman are degraded and deprived of their natural rights. These days, woman prrove themselves equal to men. If a woman is educated, a child is benefitted. Each family is governed by a "Worthy Principal" called mother. The failure of our country in providing true education is due to the monopolising of education and intellect in the hands of a few. There is only one way to rise and that is only by educating the masses. A civilization reaches the zenith only when it achieves moral growth and spiritual perfection.

Religion, which is considered to be at the core of education, is also required for civilization. It binds men and leads them to Truth. Civilizations have their roots in the ancient past. The birth of knowledge of the nature marks the beginning of a civilization.

Thus, it is obvious that education is truly an agent of liberation. People should realise that education is different from literacy. Education involves transformation of national character. Only true education can help man in becoming a civilized being.

M Srikanth
TMC - 7

HISTORY FOR SOCIAL CHANGE

. The word 'History' in the dictionary means record of past events, implying peoples, their countries, and life practices etc., usually incorporating an interpretation and assessment of the successes and failures, causes and consequences of these events. The common man is not concerned with the writing of such fabricated stories of baseless documents. On the other hand, he or she is more bothered about the study of the records prepared by the historians. While learning history, we have to take into consideration the originality of the 'being', compare them with the success and failures of 'no-being' and strive hard for a better 'becoming'.

Very often, we glorify the past, condemn the present and imagine a golden future. History is cruel and unpardoning. History does not spare even the makers of history if they lose the sense of history.

History is the study of humanity, where we have to criticise from a divergent angle and generate or create new horizons and visions and missions in the young minds, so that history is not repeated often. The importance of study of history or humanism lies in the fact that it would radiate or create a sense of oneness among the citizens of a nation. The citizens then will not tolerate anything that goes against the spirit of national integration. It is our foremost responsibility to think that we are Indians first and Indians last. We should be vigilant over other loyalties which are based on religion, region, castes etc., to interfere with our supreme fidelity to our Mother India.

"Unity in diversity" is the catchy slogan of our history. We should strive hard to hold in the highest esteem, the priniciple that would unite mankind. The magic spell is unity. As Swamy Vivekananda said, unity should be given paramount importance in life as it sustains us.

The question now everyone should ask is "what is happening to that noble doctrine-unity?". Our country is predominantly pluralistic with several religions, languages, castes and creeds co-existing. The multicultural system should be appreciated in true spirit. It should never be allowed to contaminate the common ideal. The common ideal is building up of a feeling that we are Indians. The sectarian culture makes us blind to see India as one nation. History should teach that fidelity to India should not be affected in any case by any competitive loyality, whether that loyality arises out of culture, religion or caste. What is the use of studying history if the same crime is committed or war is fought? The crime committed in the past cannot be rectified by a similar crime committed in the present.

If we study history, we realize that the confrontation between the majority and the

minorities led to many a crisis. It seems that we have not learned anything from history. It is the duty of the majority to protect the minorities. It may not be an exaggeration to say that, on any occasion, when a person belonging to a minority community, speaks for the rights of his or her community, he or she is termed as communal, suffering from inferiority complex, anti-Indian or a tool in the hands of the elements working for the destruction of the nation. Nationalism or patriotism seems to be the monopoly of the majority. Does history say so?

History has to be purposeful and has to reflect and respond to social change. The history which we have, unfortunately, is hierarchical and status quo-oriented. A suitable atmosphere of awarenes of social goals in various elements of history would make it more responsive to the need of the people than mere dose of subject for examination. Thus history has to be dynamic. It has to radiate the struggle of the mass survival.

We find in history the attempt of many a saint to wipe out untouchability from the Indian soil. They include such men like the Buddha, Swamy Vivekananda, Gandhiji and many others. India's downfall started when it coined the term "untouchability". That system dominates many parts of the country even today. Non-observance of such practices is still considered a sin or an irreligious act by a good many elite people even.

Does study of history help us to remove this nasty practice of untouchability and discriminatory caste system? This practice is a hindrance to the unity and prevents the integration and developement of our nation.

The masses always dreamt of a society based on noble thoughts such as liberty, equality and fraternity and a community free from social exploitation based on economic equality and free thinking. It is still a distant dream. At least history must be a means to inspire the young, to strive hard for the attainment of this noble cause and transform a dream into a reality.

Jose

Sanjeevan Hostel

When a young man came upto him in Zurich and said, `May I kiss the hand that wrote Ulysses?' Joyce replied, somewhat like King Lear, `No, it did lots of other things too.'

-- Anecdote

More feathers in the Cap of Loyola

Dr. Ravindra Bhas of the Dept. of Telugu, in-charge of N.C.C. (Army) underwent a month long Refresher Course conducted at Officers' Training School, Kamptee, Nagpur, Maharastra. As he successfully completed the course he will have two stars on his epaulette and he has been promoted to the rank of a Lieutenant. Congrats.

Hearty Congratulations

The management, staff and the students are overwhelmed with the success of Dr.M.Sivaram (Sanskrit Dept.) for his commendable work on `**VALMIKI RAMAYANA MULONI SUBHASHITALU**'. He has received Ph.d from Andhra University under the able guidance of Mr.K.Venkateswara Rao (Reader in Sanskrit).

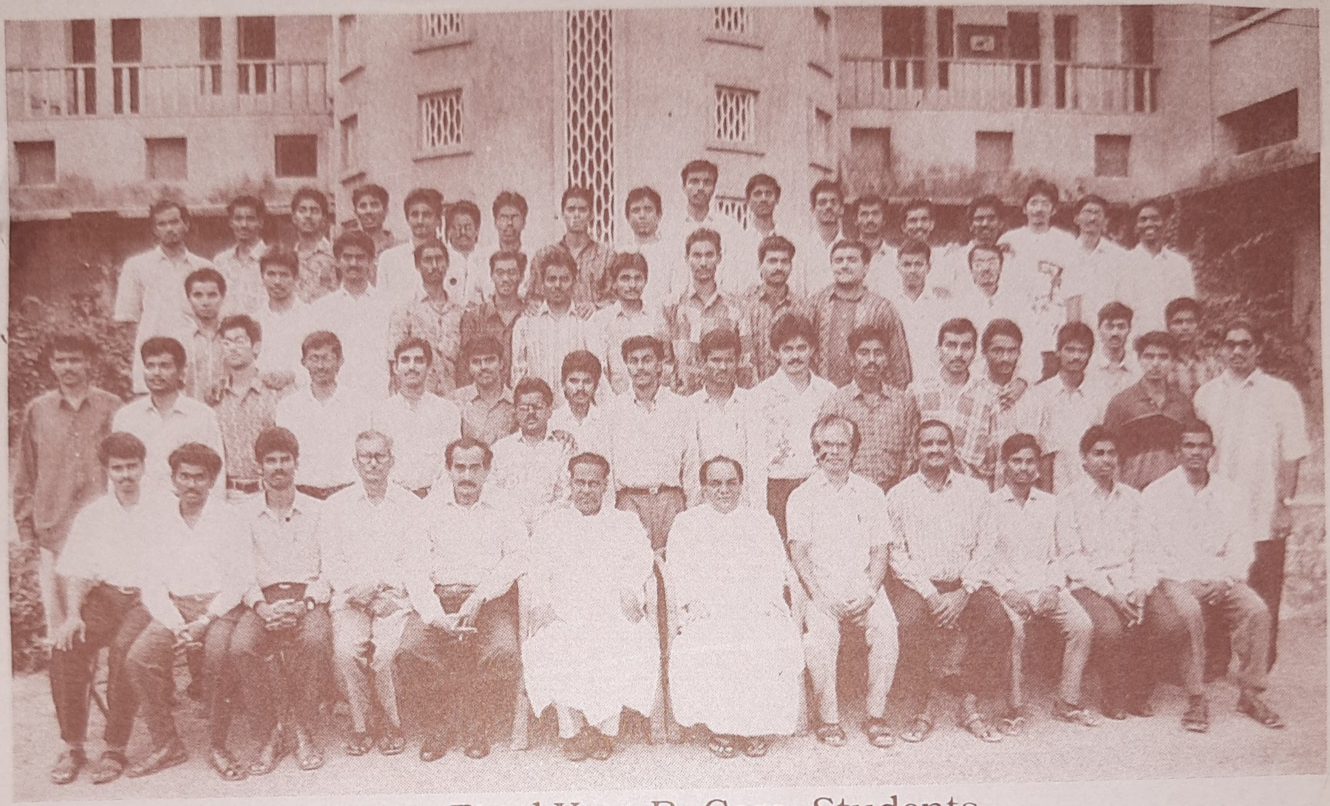

Final Year B. Com. Students
1993 - 1996 batch

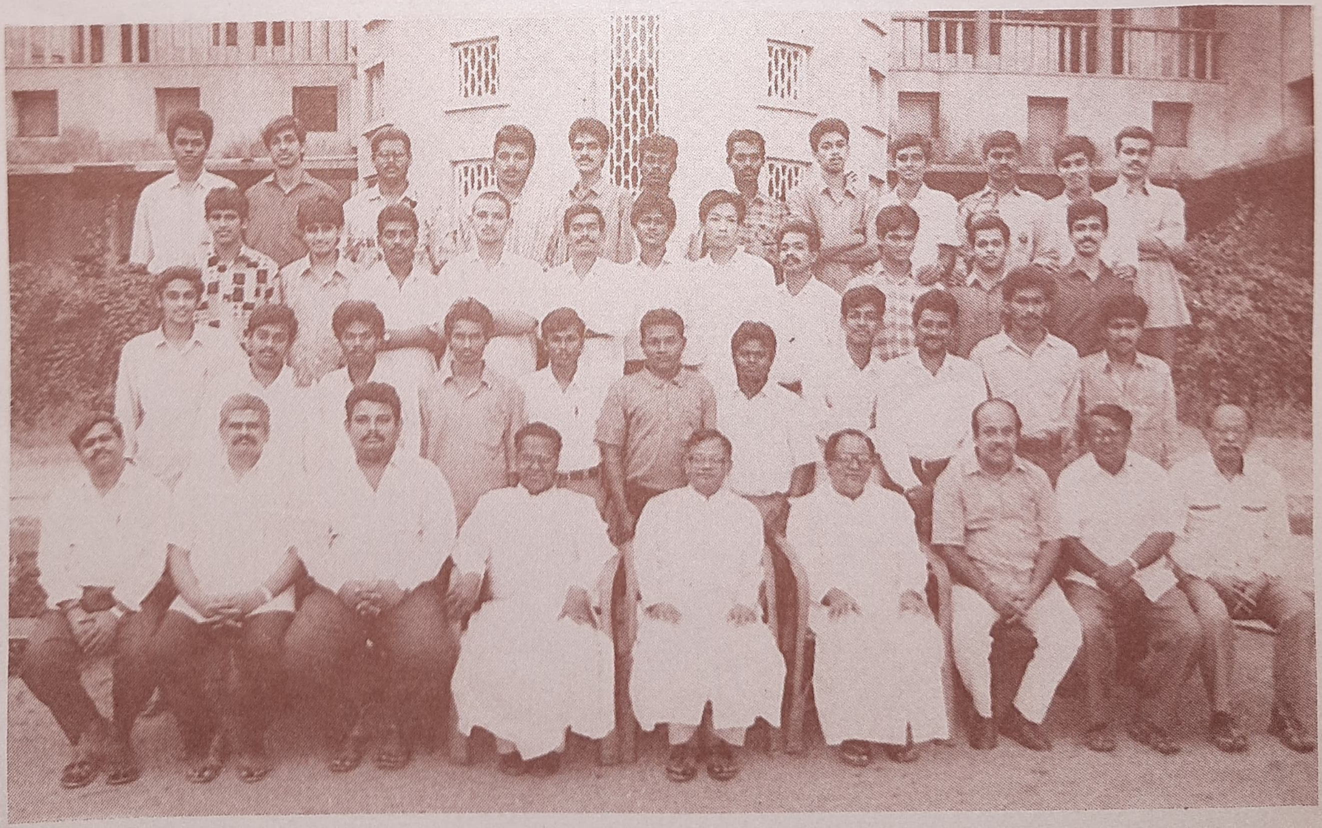

Final B.A.

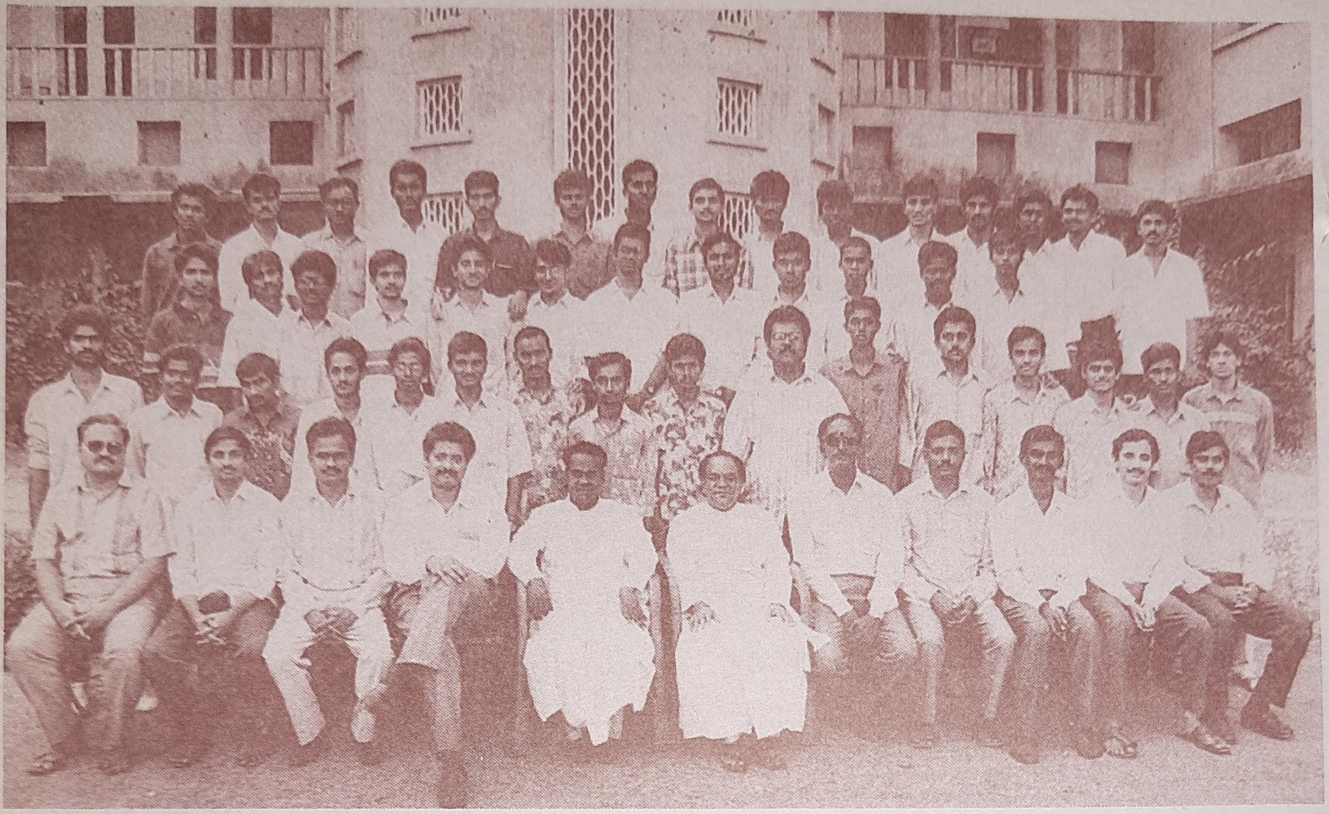

DML '95 - '96

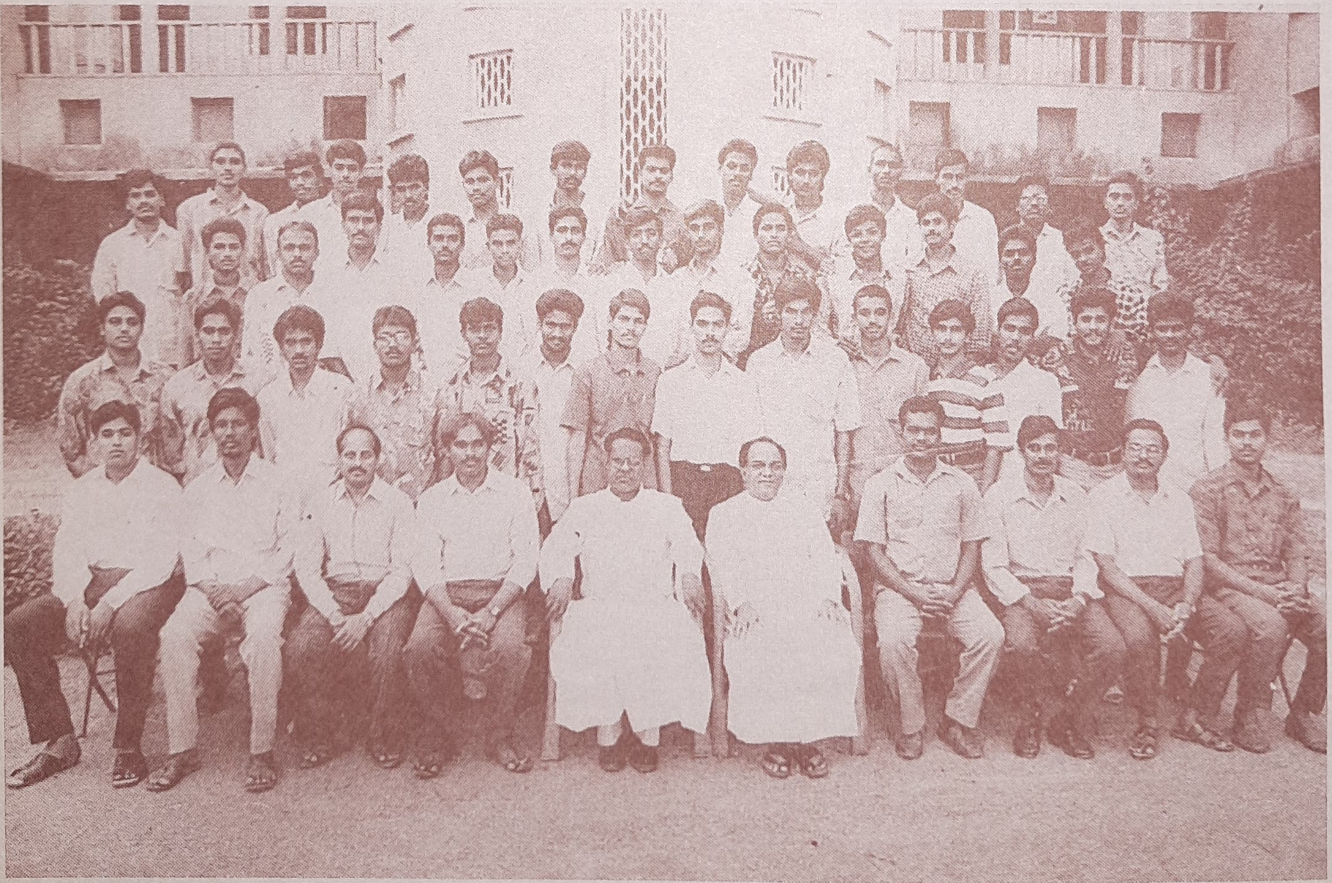

DC. '95 - '96

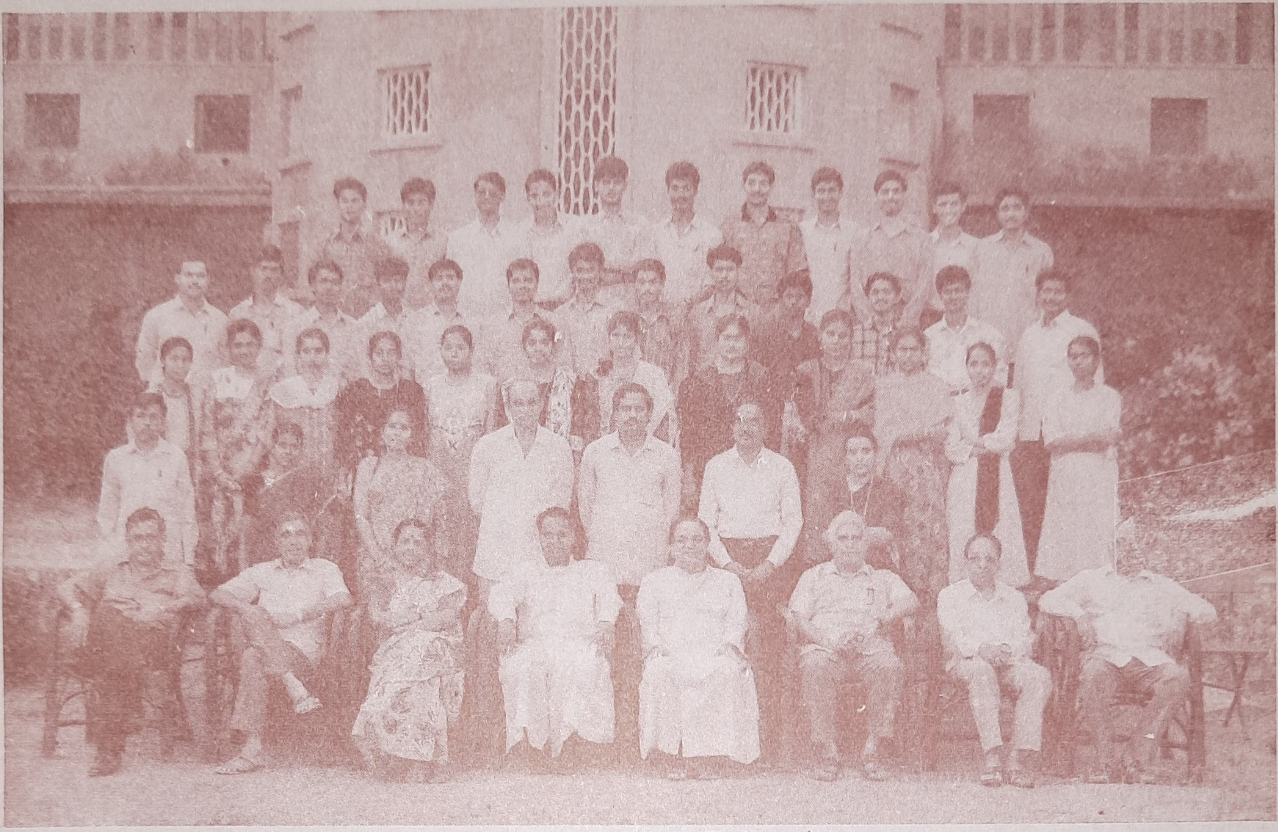

III B.Sc. CBZ DB Section

III B.Sc. CBZ DZ Section

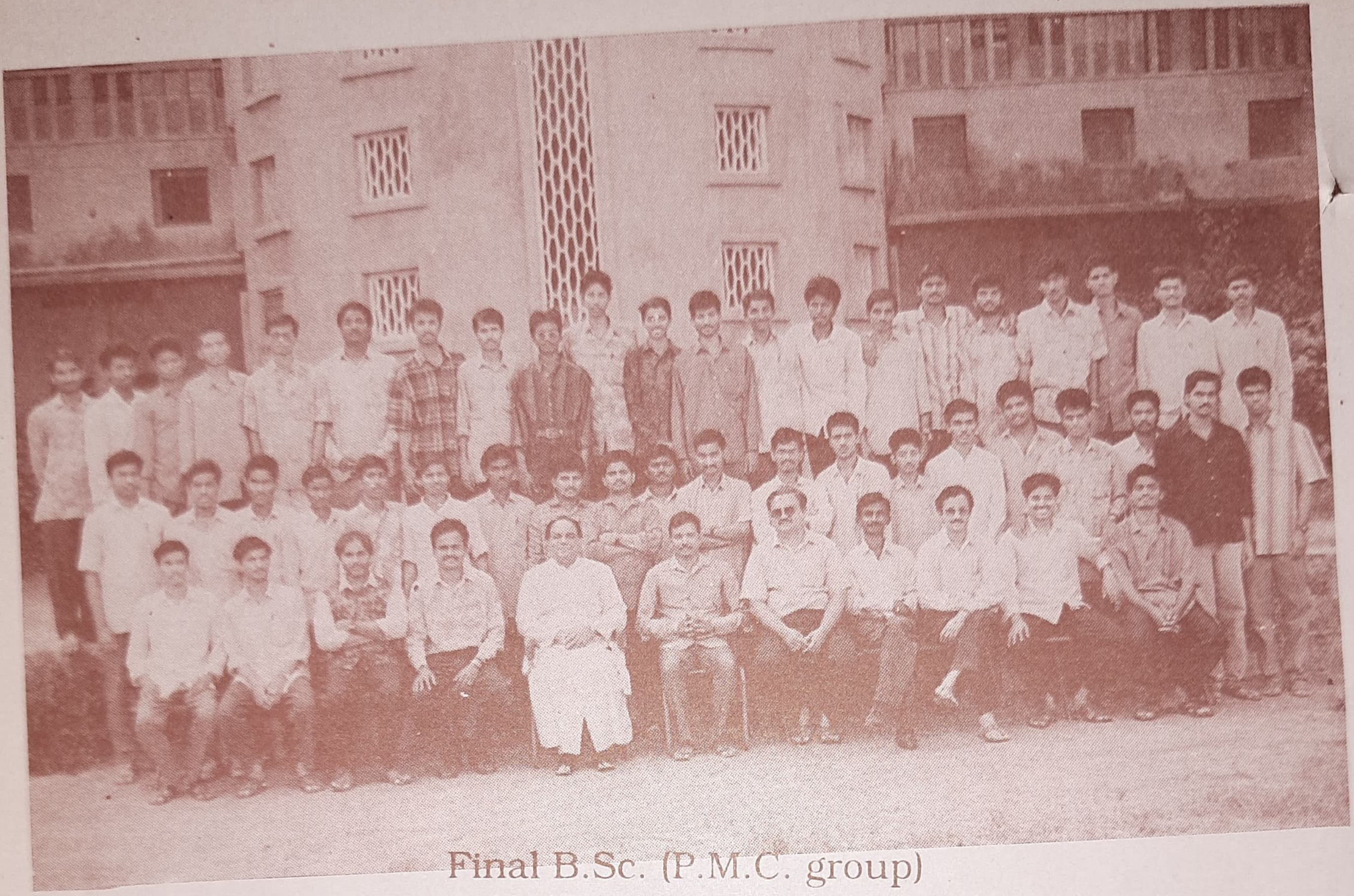

Final B.Sc. (P.M.C. group)

DCP
Final B.Sc. Computer Science
1993 - 1996

తెలుగు విభాగం

పద పదమ్మున పద్మాలు ప్రభవ మంద
నడచి రండిటు మాతెల్లు పుడమి పైని
ఏటి దరినున్న సహకార వాటి వైపు
స్వాగతము! మీకు సురభిళ చైత్రవేళ

-- శనగన నరసింహస్వామి

అనుక్రమణిక

పూర్వరంగం -
యువతా మేలుకో!
వాటికి తెలుసా
కులం - మతం
నేటి సమాజంలో స్త్రీ స్వేచ్ఛ ఎంతవరకు?
పిచ్చి మనసు
లొయోల
మన భారతీయ కుటుంబం
సుందరకాండ
ఏ విలువలకోసం ఈ ప్రస్తావన
వెలుగు రేఖలు
సూక్తులు
నివేదన
గుర్తించబడని శాస్త్రవేత్తలు
ఓ హృదయంలేని ప్రియతమా! నీకిది ధర్మమా?
తార పిలిచింది
విద్యార్థి
జీవిత శకటం
నాట్యకళ
విద్యార్థులు
ఎదిగి పో
కవిత
స్నేహం
ఐదు నిమిషాలు
మద్యపాన నిషేధం - యువత పాత్ర
ఆంధ్ర లొయోలా - ఒక మజిలీ
స్నేహం
పూలు - పళ్లు
నిరుద్యోగీ! ఒక్కక్షణం......!!
అనుకోలేదు
ప్రసార సాధనాలు
ఓ ప్రేయసీ
నా జీవితం వ్యర్థం
జోకాభిరామాయణం
కనుక్కోండి చూద్దాం
జోక్స్
బంధువర్గము
మధుర స్మృతులు
లోకోక్తి
తొలిచూపు
పకపకలు
ఇల్లే స్వర్గసీమ
టక్కరోడు
అనుభవం
మా కళాశాల
ఆశ
నవయుగ వైతాళికుడు శ్రీ శ్రీ

పూర్వరంగం

కళాశాల వార్షిక సంచికలు విద్యార్థుల ఆలోచనలకు ఆశయాలకు ప్రతిబింబాలుగా నిలుస్తాయి. ఉత్తమ రచనాశక్తికి ఉత్తేజాన్ని కలిగిస్తాయి. కబుర్లు చెప్పే వాళ్ల చేత కలాలు పట్టిస్తాయి. కథలు వ్రాయిస్తాయి. కవితలు చెప్పిస్తాయి. అన్నిటినీ మించి విద్యార్థుల్లో అన్యోన్యాను రాగాలను పెంపొందిస్తాయి. అంతే కాకుండా స్పర్ధను కూడా పెంచి వాళ్ల అభివృద్ధికి ప్రేరకాలౌతాయి.

లోకంలో మనం చాలా మందిని చూస్తూ ఉంటాం. ఏకబిగిన గంట కొట్టినట్లు గలగలా మాట్లాడుతూనే ఉంటారు. ఆమాటల్ని అక్షరరూపంలో కాగితం మీదకు ఎక్కించమంటే మావల్ల కాదు పొమ్మని చల్లగా జారుకొంటారు. మాట్లాడటం వేఱు. వ్రాయటం వేఱు. ఊకదంపుడు ఉపన్యాసాలు గాలిలో కలసిపోతాయి. కానీ వ్రాతలు అలాకాదు. వాటికి శాశ్వతత్వం ఉంటుంది. అయితే అక్షరాలను క్రమబద్ధంగా అమర్చి వ్రాయటం అందరికీ సాధ్యమయ్యే అంశంకాదు.

అక్షరానికి ఉన్నశక్తి అమోఘమైంది. ఒక అక్షరం బదులు మరో అక్షరం వ్రాస్తే విపరీతార్థాలు వస్తాయి. అక్షరాలు మెదళ్లను కదిలిస్తాయి. ఆలోచింపజేస్తాయి. అభిమానుల్ని పెంచుతాయి. ఆనందాన్ని పంచుతాయి.

గత రెండు మూడు సంవత్సారాల నుంచి ''లొయొలైట్'' పట్ల విద్యార్థులకు మోజుపెరిగింది. తమ రచనల్ని అచ్చులో చూసుకోవాలనే కుతూహలం అధికమయింది. అత్యధిక సంఖ్యలో భిన్న ప్రక్రియల పై వచ్చిన రచనలే దీనికి తార్కాణం. కవితలు, వ్యాసాలు, ఎక్కువగా వచ్చాయి. సేకరణలు కూడా చాలా వచ్చాయి. ఎందుకో ఈసారి అధ్యాపకులు అంతగా స్పందించలేదు. అసంఖ్యాకంగా వచ్చిన రచనల్ని వడగట్టి తరగతుల వారీగా సమప్రాధాన్యం ఇవ్వటానికి ప్రయత్నించాం. ముందు ముందు ఇంకా మంచి రచనలు రావాలని ఆశిస్తున్నాము.

గుమ్మా సాంబశివరావు
ఆంధ్రశాఖ

యువతా మేలుకో

అది బెజవాడ దక్షిణాన కల కనకదుర్గ వారధి. ప్రజలకు అవసరమైన సరుకులు చేరవేయడానికి వాహనాలు వేగంగా కదులుతున్నాయి. అప్పుడే హైదరాబాదు నుండి వచ్చిన డి.సి.పి కొడుకు గోపికి ఆవేళ షికారుకు వెళ్ళాలని కోరిక కలిగింది. ఒంటరిగా బయలుదేరాడు. అంతలో ఓ లారీలో నుంచి మద్యం వాసనరాగా అనుమానమేసి దాని నెంబరు గుర్తించుకొన్నాడు. ఇంతలో లారీ టోల్‌గేటు వద్దకు చేరుకుంది. అక్కడ ఉన్న ఎక్సైజ్ ఆఫీసర్లకి లంచం ముట్టజెప్పి డ్రైవర్ లారీని కదిలించాడు. ఇదంతా దూరం నుండి గమనించిన గోపిని మనసు ``ఏం గోపి ఇంకా ఆలోచిస్తున్నావు. నవ సమాజ నిర్మాతవైన నీవే పట్టనట్లు ఉంటే దేశభవితవ్యం ఏమవుతుంది. వెంటనే అన్యాయాన్ని ఎదిరించు" అని ఆజ్ఞాపించింది. వెంటనే ఇంటికి వెళ్ళి అప్పుడే డ్యూటీనుండి వచ్చిన తండ్రితో తాను చూచినదంతా చెప్పాడు. అప్పుడు ఆయన నవ్వి ``చూడు మైడియర్ బాయ్. అలాంటి విషయాలు పట్టించుకోకుండా బుద్ధిగా చదువుకో" అన్నాడు. అప్పుడు గోపి తండ్రితో ``ఏంటి డాడీ మనకెదురుగా అన్యాయం జరుగుతుంటే గుడ్డివాడిలాగ మనకేం పట్టనట్లు వ్యవహరించడం ఎంతవరకు భావ్యం డాడీ" అన్నాడు. వెంటనే తండ్రి ``చూడు గోపి జరిగే ప్రతి అన్యాయాన్ని, అక్రమాన్ని, అవినీతిని ఎదిరించి పోరాడటానికి నీవేం పైనుంచి దిగివచ్చిన భగవంతుని అనుకుంటున్నావా నీమాత్రం ఆశయ ఆదర్శాలు, ఆవేశాలు నాకు ఉన్నాయి. వాటినేం పట్టించుకోకుండా జాగ్రత్తగా చదువుకో" అన్నాడు. అప్పుడు గోపి తండ్రితో ``మరి డాడీ! మీరు ఉద్యోగంలో చేరినప్పుడు నీవు నాలాగే పోలిసాఫీసరయి అన్యాయాన్ని, అవినీతిని ఎదిరించాలని నాతో చెప్పిన మాటలన్నీ బూడిదలో పోసిన పన్నీరేనా!" అని అడిగాడు. అప్పుడు తండ్రి ``నీ పసిమనస్సుకు లోకం తీరు అర్థంకాదు - ఇప్పుడు అన్యాయం, అవినీతి అనేవి న్యాయం, నీతికన్నా వెయ్యిరెట్లు బలమైనవి. వాటిని ఎదిరించి పోరాడటం ఈ సమాజంలో మన వల్ల మాత్రం కాదు. వాటిని ఎదిరిస్తే మనమే నష్టపోతాం తప్ప లోకానికి ఒరిగేదేముండదు" అన్నాడు. అప్పుడు గోపి ``డాడీ ఒక పోలీసు ఉన్నతాధికారి అయికూడ మీరిలా మాట్లాడటానికి నామోషిగా అనిపించడం లేదా?" అన్నాడు. వెంటనే డి.సి.పి ఆవేశంగా ``నోర్ముయ్ గోపి! నేనేం వెర్రిదద్దమ్మనుకాను. సమాజానికి ఎంతో కొంత చేద్దామనే ఈ వృత్తి చేపట్టాను. అన్యాయాన్ని, అవినీతిని, లంచగొండి తనాన్ని నిర్మూలించి మంచిని నాలుగు పాదాల నాలుగు సింహాల మీద నడిపించాలి అనుకొన్నాను. కానీ అది అసాధ్యం అని ఈలోకం పోకడ చూస్తే అర్థమయింది. నీవు చూసిన లారీ మంత్రిగారిది. నేను పట్టుకొన్నా వాళ్ళు గంటలో విడిపించుకొని వెళ్తారు. నీ పసిమనస్సుకు ఏమీ తెలియదులే" అన్నాడు శాంతంగా. వెంటనే గోపి ``డాడీ మరెన్నైనా చెప్పండి. నేను వినిపించుకోను. మీ వల్లకాదని చెప్తే పత్రికల వాళ్ళకు చెప్తాను" అన్నాడు ఉడుకురక్తంతో. ఆ మాటలకు డి.సి.పి మనస్సు ఎంతో ఆనందంతో నిండిపోయింది. తన కొడుకుకి గొప్ప భావాలున్నందుకు. కానీ పైకి మాత్రం ``చూడు గోపి జరిగేది న్యాయమో, అన్యాయమో నాకు తెలుసు. కానీ ఒక్క విషయం గుర్తుంచుకో. నేడు ఆ అన్యాయం వెనుక ఉన్నది ఎవరు? వీధి గూండాలు, రౌడీషీటర్లు, రాజకీయనాయకులు, మాఫియాలు. వీళ్ళతో పోరాడటం అంటే మాటలుకాదు. నీవు చేసేపని మంచిదే, కాదనను. కానీ మంచిని చేయడం కోసం మనకంటూ అసలు బ్రతుకే లేకుండా చేసుకోవడం మంచిదా? కాస్త నీ ఆవేశం కట్టిపెట్టి ఈ లోకం తీరు గమనించు" అన్నాడు. వెంటనే గోపి ``డాడీ! మీరన్న అసాధ్యాన్ని మా యువరక్తాలతో సుసాధ్యం చేసిన తరువాతే ఈ గడపలో కాలుపెడతాను" అంటూ బయటకు నడిచాడు. డి.సి.పి కొడుకుని చూస్తూ నిలబడిపోయాడు.

హలో యువతా! గోపి ఇంటికి వెళ్తాడా? వెళ్ళడా? ఈ సమాజంలోని అక్రమాల్ని, అన్యాయాల్ని ఎదుర్కోగలడా? అతనొక్కడే సమాజంలో మార్పు తేగలడా? ఒకవేళ తనకు మద్దతు తెలుపలేదన్న సమాజం మీద కసితో ఉగ్రవాదిగా మారితే? ఉగ్రవాదిగా మారి దేశంలో అశాంతిని కల్గిస్తుంటే ఆ తప్పు ఎవరిది? అతనిదా? సమాజానిదా? దేశభక్తుడిని దేశద్రోహిగా మార్చిందెవరు? సమాజమేనని మీ సమాధానమయితే అతనిలాంటి వెయ్యిమంది దేశభక్తులు దేశద్రోహులుగా మారరా? దేశభక్తుల ఉగ్రవాదంతో దేశమంతా ``మరో కాశ్మీరు" గా మారదా?

ఏది జరిగినా కారణం ఎవరు?

కాబట్టి యువతా ఆలోచించు మేలుకో

గద్దం శ్రీనివాసరావు

డి.పి - 55

వాటికి తెలుసా?

ఒరేయ్.... మర్యాదగా మాట్లాడు
నీ పళ్లు ఊడగొడతాను.
--- కులంలో పుట్టి
అడుక్కుతినే ఎంగిలి కుక్కకు నీకు
ఇంత పొగరా?......
``ఒరేయ్....... నీ.......
ఒళ్లు దగ్గర పెట్టుకొని మాట్లాడు
గాడిద కొడకా
నీ కులం గురించి నాకు తెలీదా?
మీకంటే ఊరకుక్కలు వెయ్యిరెట్లు మేలు
నీ దుంపతెగ..... ఏమన్నావురా!
దమ్ముంటే రా...... నిన్నూ.......''
అంతే!
ముష్టీల ఢీలు
మురాల ఢీలు
గోష్ఠిల ఢీలు
ఘోషాలు..... గర్జనలు.... హాహాకారాలు.....
చెప్పల విసుర్లు
సైకిల్ చెయిన్ల సోడాబుడ్ల చప్పళ్లు
ఆయుధాల ఆర్భాటాలు
బాంబుల పేలుళ్లు
భీకరమైన అరుపులు.... ఏడ్పులు....
నిశ్శబ్దం
చీకటి.....
కర్ఫ్యూ......
ప్రాంతమంతా నిర్జనం
ఎక్కడి శవం అక్కడే
ఏదీ కదల లే[illegible] మెదలలేదు.... నోరు
కదపలేదు.
గంటలు మాత్రమే కదిలి రోజులయ్యాయి.
అమ్మ బాబోయ్.... భరించరాని కంపు
కుళ్లి పోయిన ఏ ఒక్క శవం నించీ
ఘుమఘుమలు వస్తే
ఈ శవం నించీ ఆ శవం నించీ
బలిసిన పురుగులు మాత్రమే పుట్టుకువచ్చాయి
పెద్ద గుంపుగా కలిసిపోయాయి....
ఆఫ్టాల్ పురుగులు.....
వాటికి తెలుసా కులభేదాలు.

రెవ. ఫాదర్ జయబాలన్ ఎస్.జె.
ఆంధ్రశాఖ

కులం – మతం

కులం కులం కులం,
మతం, మతం మతం,
ఏది కులం - ఏది మతం......!?
మనమంతా మానవులం,
మనదంతా ఒకే కులం,
మనమంతా సోదరులం -
మనదంతా ఒకే మతం......!!!

మతం ఏమి పెట్టింది......
కులం ఏమి యిచ్చింది......
కులం పేరుతో కొట్టుకుఛస్తే......
మతం పేరుతో మారణహోమం సాగిస్తే.....
కులం నిన్ను రక్షించదు,
మతం నిన్ను బ్రతికించదు -

మతం మోక్షానికి మార్గమన్నది ఓ కట్టుకథ,
దేశాన్ని కురుక్షేత్రం చేయడానికి క్రొత్తకథ -
వృత్తిని బట్టి కులమన్నది ఓ వింత కథ,
కులం బట్టి బ్రతుకన్నది ఎంత వ్యథ........!?

స్నేహాన్ని పెంచు - శత్రుత్వం మరువు,
మత సామరస్యాన్ని పెంచు - మమతల సౌధం
నిర్మించు,
కులమతాలను వీడు - అదే నీకాయువుపట్టు,
భావి జీవితానికి ముందరి మెట్టు.........!!!

మనమంతా మానవులం - మనదంతా ఒకే కులం,
మనమంతా సోదరులం - మనదంతా ఒకే మతం,
మన మతం 'ప్రేమ' మతం,
మన కులం 'స్నేహ' కులం,
అందుకే వేద్దాం ముందడుగు,
లక్ష్యాన్ని సాధించే సమరంలో,
కలిసిమెలిసి జీవిస్తూ.......
జీవిస్తూ....... ప్రేమిస్తూ.......
ప్రేమతో...... జీవిస్తూ.......!!!

వి. అనిల్ కుమార్
డి.జెడ్.-43

నేటి సమాజంలో స్త్రీ స్వేచ్ఛ ఎంతవరకు?

ఏ చరిత్ర చూచినా ఏమున్నది గర్వకారణం
నరజాతి చరిత్ర సమస్తం పరపీడన పరాయణత్వం

అని మహాకవి శ్రీశ్రీ చెప్లిన వాక్యాలను నేటి సమాజానికి అన్వయించితే

ఏ స్త్రీచరిత్ర చూచిన ఏమున్నది గర్వకారణం
స్త్రీ జాతి చరిత్ర సమస్తం పురుషపీడన పరాయణత్వం

నేటి సమాజంలో స్త్రీ ఎంతవరకు తన స్వేచ్ఛను కాపాడుకోగలుగుతుంది అంటే అది దాదాపుగా ఈ సమాజంలో లేదనే చెప్పాలి. సమాజంలో స్త్రీకి రాజ్యాంగ పరంగా ఎన్నో హక్కులు ఉన్నాయి. కాని సామాజికపరంగా అవి స్త్రీలకు వర్తిస్తున్నాయా? ఆ హక్కులను స్త్రీ ఎంత వరకు ఉపయోగించుకోగలుగుతుంది. అసలు ఆ హక్కులును వినియోగించే స్వేచ్ఛ అయినా ఆమెకు ఉందా? ఆ విధముగా ఆలోచిస్తూ పోతే నేటి సమాజంలో స్త్రీల పరిస్థితి మనము అవగాహన చేసుకోవచ్చు.

బాల్యంలో తండ్రి, యవ్వనంలో భర్త, వృద్ధాప్యంలో పిల్లల సంరక్షణలో వ్యక్తిత్వం లేని వ్యక్తిగా జీవించే స్త్రీకి తనకంటూ కొన్ని ఆలోచనలు ఆశయాలు ఉండవా! తన స్వేచ్ఛను సుస్థిర పరుచుకోవాలన్న ఆమె ప్రయత్నాన్ని ఎవరు హర్షిస్తున్నారు?

సమాజ పురోగమనము యువతరము పై అనగా యువకులైన స్త్రీ, పురుషులకు ఆధారపడి ఉంటుంది. దేశ పురోభివృద్ధిని ద్విచక్రవాహనంతో పోలిస్తే స్త్రీ, పురుషులు బండికి రెండు చక్రాల వంటి వారు. ఇద్దరూ ముందుకు సాగితే కాని అభివృద్ధి సాధ్యపడదు. మన దేశము కొంత అభివృద్ధి చెందినప్పటికీ ఇంకా మూఢ నమ్మకాలు మన సమాజాన్ని వదలలేదు. నిజానికి స్త్రీ తాను పుట్టినప్పటి నుండి ఎన్నో సమస్యలు ఎదుర్కొన వలసి వస్తుంది. ఆడపిల్ల పుట్టగానే అదేదో పూర్తిగా తన తప్పయినట్లు చూసే సాటి స్త్రీ ఆలోచనా పథానికి ఎంతో బాధ పడుతున్నది. న్యూనతా భావంతో కుంచించుకు పోతుంది. తనకంటూ కొన్ని ప్రత్యేకమైన, అభ్యుదయ ఆశయాలతో ఒక విశిష్టమైన వ్యక్తిత్వాన్ని సంతరించుకొన్న ఈనాటి స్త్రీకి ఎవరు విలువ నిస్తున్నారు? నిజానికి ఇది సమాజం లోని లోపం.

నవ మాసాలు మోసినా కన్నతల్లే తన సంతానంపట్ల వివక్షతతో వ్యవహరిస్తుంది. పెరుగుతున్న కొలదీ, వయసుతో బాటు లోకజ్ఞానాన్ని కూడా సంతరించుకొని ఆమె తన బ్రతుకు బాటకు పునాది ఏర్పరచుకుందామన్న ధ్యేయంతో ఉన్నా తన కిష్టమైన చదువుకు, అభిప్రాయాన్ని, మార్గాన్ని ప్రోత్సాహించరు. దీనితో తన ఆశలను, ఆశయాలను పాదులోనే సమాధి కట్టి వారు చెప్పిన మాటకు తల ఒగ్గుతున్నది. ఇది ఎనుబది శాతం సగటున భారతదేశంలో జరుగుతున్నది. ఇటువంటి భారతావనిలో స్త్రీకి నిజంగా స్వేచ్ఛ ఉన్నదా?

చివరకు తాను ధరించే దుస్తుల విషయంలో కూడా ఆమెకు స్వాతంత్ర్యం లేదు. తనకు ఇష్టమైన, వీలయిన దుస్తులు ఆమె ధరించకూడదు. సాంప్రదాయికమైన బట్టలనే తనకు ఎంతో

అసౌకర్యముగా ఉన్నా వాటిని ఆమె ధరించాలి. ఇటువంటి స్త్రీ నిజంగా స్వేచ్ఛతో ఉందంటే అది అసత్యం. ఆమె యొక్క శక్తియుక్తులు, ప్రజ్ఞా పాటవములు వంటిఇంటికి మాత్రమే అంకితం కావలసివస్తుంది. నిజానికి ఆమె శారీరక బలములో మినహా పురుషుడికి ఏ మాత్రం తీసిపోదు. కాని ఈ పురుషాధిక్యతా సమాజంలో ఆమెకు సహాయం చేసే వాళ్ళేలేరు. స్త్రీకి స్త్రీయే శత్రువు అన్నట్లు తన సాటి స్త్రీ ఉన్నతిని మరొక స్త్రీ సహించలేక ఆమె పతనానికి కారణం అవుతుంది.

ఉద్యోగ విషయంలో కూడా ఆమె పరిస్థితి ఏ మాత్రం మెరుగ్గా లేదు. ప్రతివ్యక్తి తన సొంతకాళ్ళ మీద నిలబడటం ఎంత అవసరమో, అలాగే స్త్రీలు భావిస్తే అది చాలా తప్పు. వారు పురుషులతో సమంగా ఉద్యోగాలు చేస్తే తమ పరువుకు ఏమి నష్టము వాటిల్లుతుందో అని ప్రతి తండ్రీ, భర్త భావిస్తాడే కాని ఆమె ఆశయాలను నిర్దాక్షిణ్యంగా చంపేస్తున్నాడని అనుకోడు. ఒకవేళ ఆమె ఉద్యోగం చేస్తున్నా సాటి ఉద్యోగులే ఆమెను చులకనగా చూస్తారు. ఉద్యోగం చేసే ఆడవారి పట్ల, సమాజంలో ఉద్యోగరీత్యా తిరిగే వారిపట్ల వారికి సదభిప్రాయం ఉండదు.

విద్య విషయంలో కూడ స్త్రీ తన పూర్తి స్వేచ్ఛను పొందలేక పోతోంది. మొగుడికి ఉత్తరం వ్రాసే చదువుచాలన్న సామెత ప్రకారం ప్రవర్తించే సగటు ఆడవాళ్ళ ప్రవర్తన మనకు తెలిసిందే. ప్రస్తుత పరిస్థితి కొంత మెరుగ్గా ఉన్నా పూర్తి స్వేచ్ఛ పొందలేదని నగ్నసత్యం.

పొరపాటున ఏ స్త్రీ అయినా అత్యాచారానికి గురి అయితే ఆమెది అందులో తప్పులేదని తెలిసినా ఆమెను సూటి, పోటీ మాటలతో బాధిస్తారు. సానుభూతితో అర్థం చేసుకోకపోగా ఒకవేళ ఆమెకు వివాహం అయి ఉంటే కొందరు భర్తలు విడాకులు ఇవ్వడానికి కూడ సిద్ధపడతారు. విడాకులు తీసుకొన్న యువతి యొక్క బాధలు వర్ణనాతీతం. ఇటువంటి పరిస్థితులలో వేరొక వ్యక్తిని వివాహం చేసుకోవటం లోకానికి, క్రొత్తజీవితాన్ని ప్రారంభించటంలో స్త్రీకి ఎంతవరకూ స్వేచ్ఛ ఉంది? ఎంతమాత్రం లేదు.

జీవితంలో అతి ముఖ్యమైన తన వివాహ విషయంలో కూడా స్త్రీ స్వతంత్రించి ఏమి నిర్ణయాలు తీసుకోవడానికి అర్హురాలు కాదు. ఆమె చదువుకున్నా, లోకజ్ఞానం ఉన్నా తన జీవిత భాగస్వామి మీద ఆమెకు కొన్ని నిర్దుష్ట అభిప్రాయాలు ఉన్నా ఆమె అభిప్రాయాలకు ఏ మాత్రం విలువనివ్వరు. ఆమె స్వతంత్రించి ఏ వ్యక్తినైనా ప్రేమించినా సమాజం ఆమెదే తప్పుగా భావిస్తుంది. ఆమె ధైర్యం చేసి ప్రేమ వివాహం చేసుకుంటే పెద్దలు ఆమెతో తెగతెంపులు చేసుకోవటానికైన సిద్ధపడ్తారే కాని, ఆమె నిర్ణయం సమంజసం అని ఒప్పుకోరు. ఈ వివాహం కులాంతర, మతాంతర, వర్ణాంతరం అయితే వారికి సమాజమే ఎదురుగా నిలిచి వెలివేస్తుంది. నిజానికి పెద్దలు కుదిర్చిన వివాహాలు అన్నీ సఫలం కావు. కాలేవు. కాని ఆమె స్వతంత్రించి తన అభిప్రాయాలతో ఏకీభవించే వ్యక్తిని ఎంచుకొంటే అది వారి దృష్టిలో తప్పు. ఇంక ఎక్కడ ఉంది స్త్రీకి స్వేచ్ఛ చెప్పండి!

సృష్టికి మూలం స్త్రీయే. అట్లే సృష్టి యొక్క వినాశనానికి మూలకారణం స్త్రీనే. అవుతుంది. ఇది పురాణాలలో సైతం తిలకించవచ్చు. మహాభారతం స్త్రీకారణంగా చిత్రవిచిత్ర మలుపులు తిరిగింది. ద్వాపర, త్రేతాయుగంలో స్త్రీలు కూడ పురుషులతో సమానంగా అన్ని స్వేచ్ఛలను అనుభవించేవారు. రాజులు తమ కుమారులకు, కుమార్తెలకు సమానముగా అస్త్ర, శస్త్ర విద్యలను నేర్పించెడివారు. ఇందుకు పురాణగాథలలో ఎన్నో ఉదాహరణలు ఉన్నాయి. నరకునితో యుద్ధము

చేసే సమయంలో శ్రీకృష్ణుడు మూర్ఛపోయినప్పుడు సత్యభామ విల్లందుకోని సంహరించినది. కనుక స్త్రీలు అన్ని విద్యలు అభ్యసించెడి వారని మనకు పురాణము వలన తెలుస్తున్నది. ఈ విధంగా ఉన్న స్త్రీల పరిస్థితి క్షీణించిపోసాగింది.

మనదేశము పర మతస్థుల చేతికి చిక్కినప్పటి నుండి స్త్రీల పరిస్థితి దుర్భరము కాసాగింది. ముస్లిం రాజులు మనదేశంలో వారు పరిపాలించు సమయంలో అందమైన హిందూకన్యలను చేపట్టేవారు. అందులకు భయపడి ఆడపిల్ల తల్లితండ్రులు చిన్న వయస్సులోనే పిల్లలకు పెళ్ళి చేసేవారు. అది ఆచారంగా మారి బాల్యవివాహములు పేరుతో ఎందరో బాలికల జీవితములను నాశనం చేసినది.

కాలం మారిన కొలది ఆడపిల్లల తల్లిదండ్రులకు ధనాపేక్ష ఎక్కువై కన్యాశుల్కము అనే మరొక సాంఘిక దురాచారము ఏర్పడినది. ఆడపిల్ల తల్లిదండ్రులు తమకు కావలసిన ధనము తీసికొని ఆరు సం. బాలికను అరవై సం. వృద్ధున కిచ్చి వివాహం చేసేవారు. బాలిక యుక్తవయస్సు వచ్చేసరికి ఆ వృద్ధుడు మరణించేవాడు. అప్పటి నుండి ఆ అమ్మాయి విధవగా ఉండి బాహ్య ప్రపంచంతో సంబంధం లేకుండా దుర్భర జీవితం గడపవలసి వచ్చేది. విధవగా ఆ బాధలను భరింపలేక కొందరు కన్నెపిల్లలు తమ భర్తశవముతో పాటు చితిలో పడి మరణించేవారు. ఇది చూచిన కొందరు పెద్దలకు ఈ పద్ధతి ఉచితంగా తోచింది. దీని ఫలితంగా సతీసహగమనం అను మరొక దురాచారం వచ్చింది. కొందరు స్త్రీలకు ఈ విధంగా మరణించటం ఇష్టం లేకపోయినప్పటికీ వారు తప్పక సహగమనం చేయవలసి వచ్చేది. ఊహించుకొంటేనే భయానకంగా ఉన్న ఈ స్త్రీల పరిస్థితి చూస్తే నిజంగా స్వేచ్ఛ ఉందని ఎవరైనా అంటారా?

ఆ తరువాత ప్రస్తుత దురాచారము వరకట్నం అమలులోకి వచ్చింది. దీని ప్రకారము మొదట్లో ఆడపిల్ల తల్లిదండ్రులు తమ శక్తికొలది, వారికి కలిగినంత పైకమును వరునకు కట్నంగా ఇచ్చేవారు. ఈ పద్ధతి ఎంతోమంది సదాశయంతో ప్రారంభించారు. తమ కుమార్తె సంసారమును సుఖమయము చేయవలెనని, నూతన గృహమునకు కావలసిన వస్తువులు కొనుక్కొనుటకు ఈ కట్నం ఇచ్చేవారు. కాని ఈ ఆచారం నేడు దురాచారం అయి సమాజంలో ప్రబలిపోతుంది. నేటి సమాజంలో ఆడపిల్ల తరుపువారు తమకు శక్తికి మించి కట్నమును ఈయవలసి వస్తుంది. నేడు సమాజంలో వరకట్నపు చావులు సామాన్యమై పోయాయి. ఈ వరకట్న దురాచారానికి విరుద్ధంగా శాసనం ప్రవేశపెట్టినప్పటికీ అది అమలులోకి రావటం లేదు. ఇటువంటి పరిస్థితులలో స్త్రీలకు నిజంగా స్వేచ్ఛ ఉందా?

ప్రతి పురుషుడి విజయం వెనుక స్త్రీహస్తం ఉందని అంటారు. కాని, ఎవరూ స్త్రీవిజయం వెనుక ఎవరనేది చెప్పరు. స్త్రీ విజయం వెనుక ఆ స్త్రీ యొక్క ఆత్మస్థైర్యం ఉంటుంది. దీన్ని బట్టి స్త్రీఎంత శక్తి స్వరూపిణో తెలుస్తుంది. ఎక్కడైతే స్త్రీకి అనాదరణ లభిస్తుందో అక్కడే వినాశనం మొదలు అవుతుంది. కనుక మన పురుషాధిక్య సమాజంలో యువతరం అంతా స్త్రీకి పురుషులతో సమానంగా అన్నింటిలో స్వేచ్ఛ కల్పించినట్లయితే అది స్త్రీ ఉన్నతాభివృద్ధికి సహాయపడుతుంది.

జి. శివశంకర్
ఎన్ జడ్ ఎఫ్ - 35

పిచ్చిమనసు

అమెను చూశాయి కనులు
మెల్లగా గిల్లాయి మనసుని
పిడికిలంత లేదు కడలిలా ఎగిసెగిసి పడింది మనసు.
ఊహల పార్శ్వంలో.........
వేయి ఆశల దీపాలు వెలిగించింది ఒక్కసారిగా
కోటి కోర్కెల వీణలు మీటింది అదే పనిగా
వలపు పందిళ్ళు వేసింది
కొత్త సందళ్ళు చేసింది.
కుదురులేని కోతిలా.....

ఆమె చుట్టే ఎగిరింది తనని
చూస్తుందన్న కొండంత ఆశతో...!
పెదవుల నడిగింది తనకు సాయం చెయ్యమని
తనలో చెలరేగే భావాలు ఆమెకు తెలియ చెయ్యమని
అమ్మో! భయంతో చిగురుటాకుల్లా వణికాయవి
కనుల నర్థించింది తన బాసల్ని వివరింపమని
సిగ్గు బరువుతో వాలిపోయాయవి స్నిగ్ధంగా.....!
అయినా ఆమె చుట్టూ తిరుగుతూనే ఉంది.
ఎగురుతూనే ఉంది పాపం! పిచ్చి మనసు

బి.వి.రమణారెడ్డి
ఎన్.సి - 28

మన భారతీయ కుటుంబం

మన భారతీయ కుటుంబం
ఆచార సంప్రదాయాల నిలయం
విదేశీయులకిది ఆదర్శం
ప్రేమానురాగాల ఆలయం
బంధాల అనుబంధాలకిదే చక్కని గృహప్రాంగణం
ఏ పాశ్చాత్య ప్రభావపు కెరటమూ
తాకలేదు ఈ వ్యవస్థ కవచం
అందుకే దీనిని కాపాడాలి మనం అందరం
నైతిక విలువల పాలనతో సగం
అప్పుడే శోభిల్లుతుంది మన
ఈ భారతీయ కుటుంబ వ్యవస్థ అందం
శోభాయమానంగా ఆ చంద్రార్కం!

కె.కామేశ్వరి
ఎమ్.ఎస్.డబ్ల్యు-6

లొయోల

లొయోల గూర్చి తెలుసుకోవాలని ఉంది కదూ
మిత్రమా!
అయితే లొయోల గూర్చి నీతో -
విద్యార్థులకు అందమైన హరివిల్లు లొయోల
చదువులకు చక్కని నిలయం లొయోల
విజయవాడకు వన్నె తెచ్చినదీ లొయోల
చదువుల తల్లికి నిండుకొలువు లొయోల
విద్యార్థుల బంగారు భవిష్యత్తుకు దారి లొయోల
నాడు, నేడు తరగని విలువగలది లొయోల
పండితులకు పుట్టినిల్లు లొయోల
కరుణ రస హృదయాలు గల ఫాదర్స్
నిండుకొలువు లొయోల
రంగు రాజకీయాలకు తలఒగ్గనిదీ లొయోల
అవినీతి, అక్రమాలకు తావులేనిదీ లొయోల
రాజులకు రాజు ఇగ్నేషియస్ లొయోల
చదువులకు రాజు ఈ లొయోల
ఆంధ్రాకే వన్నె తెచ్చిన ఆణిముత్యం ఈ
ఆంధ్రలొయోల కాలేజి

సి.హెచ్.గిరిధర్
ఎన్‌బి - 60

సుందరకాండ!

అటు చూస్తే అయోధ్యలో మరణకాండ!
ఇటు చూస్తే ఆంధ్రాలో అన్నలకాండ!
అటు చూస్తే అస్సాంలో ఉల్ఫాకాండ!
ఇటు చూస్తే తమిళనాడులో LTTE కాండ!
అటు చూస్తే కాశ్మీర్‌లో JKLF కాండ!
ఇటు చూస్తే పాకిస్తాన్ కయ్యం కవ్వింపుల కాండ!
అటు చూస్తే చైనా సరిహద్దు కాండ!
ఇటు చూస్తే పంజాబ్ భవిష్యత్‌కాండ!
అన్ని కాండలను పరిష్కరించి P.V. సుందరకాండను
సృష్టిస్తారని ఆశిద్దాం!

పి.మోజస్
టి.హెచ్ - 57

ఏ విలువలకోసం ఈ ప్రస్థానం

సూర్యోదయంతో మొదలవుతుంది మన సమాజంలోని విభిన్న తరగతుల మధ్యగల వికార స్వభావం. మానవుని తత్వం చాల విచిత్రమైనది. మంచి-చెడు, స్నేహం-శతృత్వం అనే అంశాలపై ఆధారపడి యావత్ మానవ సమాజం జీవిస్తుంది. మనిషిని, మనిషిగా గుర్తించే సమాజం నశించిపోయినది. మానవత్వం మంటగలసి దానవత్వం విలయతాండవం చేస్తుంది. ఒక వ్యక్తి సమాజానికి, తన అనుబంధ పరిస్థితులలో జీవించే ప్రజలకు ఏదైనా మంచి చేయాలని నిర్ధయించుకోవటం ఈనాటి సమాజంలో అతి పెద్ద ఘోర నేరం.

స్వచ్ఛమైన మనస్సు కలిగి, సహృదయంతో ఎదుటి వ్యక్తి బాధను అర్థం చేసుకోవటానికి ప్రయత్నించటం అతి నీచమైన నేరంగా పరిగణింపబడుతుంది. అందుకే మన పూర్వికులు అంటారు - నైతిక విలువలకు తావులేని చోట మానవత్వం అనే పదానికి అర్థం ఉండదు. అని 'ఎక్కడైతే మంచి చేయాలని తలుస్తారో, అక్కడ తప్పని సరిగ్గా చెడు ఉంటుంది'. మన సమాజం అంతా కుళ్ళు, కుతంత్రాలకు నిలయమై గర్భిణి స్త్రీ వలె నడవలేక నడుస్తుంది. ఈ సమాజం మారేది ఎన్నటికి? అని నేను ప్రశ్నిస్తున్నా! నవ సమాజం అనే అసలు పేరు ఎప్పడైనా ఈ కుళ్ళిన సమాజంలో వినిపిస్తుందా! అసలు నేటి తరానికి నవ సమాజం అనే మాటకు అర్థం తెలిస్తే కదా! మారటానికి ప్రయత్నించేది.

ఎటు చూసినా ఏమున్నది అంతా అరాచకం, హింస, దోపిడి, దగా, మోసం అంతా కలసి నివురుగప్పిన నిప్పలా ఉంటుంది. వ్యక్తిని, వ్యక్తిగా గౌరవించే సమాజం ఏనాడో నశించి కాలగర్భంలో కలసిపోయింది. ఈనాటి మన పరిస్థితి అంతా అయోమయం. నైతికంగా మనిషి ఏనాడో చనిపోయాడు. అనైతికంగా మాత్రం ఇంకా దాదాపు 4000 సంవత్సరాల వరకు జీవించగలడు. ఎదుటి వ్యక్తిని విమర్శించకుండా మరోవ్యక్తి ఉండలేడు. నిజానికి ఒక వ్యక్తిలో నేరప్రవృత్తికి కారణం నేటి మన సమాజంలో జీవించే వ్యక్తులే. వ్యక్తిలో ఉన్న మంచి గుణాలను చెడుగా చిత్రీకరించి తెరపైకి ఎక్కించి ఆడిస్తూ ఉంటారు. అతనిలో ఉన్న మంచికంటె చెడుకే ఈనాటి సమాజం ప్రాధాన్యత ఇస్తుంది. ఎదుటివ్యక్తిలో మంచిని చూసి ఈర్ష్యపడి దానిని చెడుగా ఆ వ్యక్తిపై ప్రయోగించి చివరకు సమాజంలో విలువలేకుండా చేస్తారు. మానవుడు నైతికంగా ఎంతగా దిగజారతాడో అంత దిగ జారినాడు.

మొదటగా సమాజంలో ఈర్ష్య, అసూయ, ద్వేషం అనేవి స్త్రీతో మొదలవుతాయి. చివరకు చినికి, చినికి గాలివానలా మారి వ్యవస్థనే నాశనంచేస్తాయి. ఎదుటివ్యక్తి మంచి బట్టలు వేసుకున్నా, తనకన్నా అందముగా ఉన్న స్త్రీ సహించలేదు. తనకు లేనిది ఇతరులకు ఉండకూడదు అనే స్వభావం కలిగి ఉంటుంది స్త్రీ. ఉదాహరణకు మన ఇతిహాసాలు, పురాతన కథలు, నేటి పాశ్చాత్య దేశాల నాగరికత లక్షణాలు ఇంకా ఎన్నో.

పురుషునిలో ఉన్న కాంక్షలుకూడా కొన్ని పరిస్థితులలో చాల విచిత్రరూపం దాలుస్తున్నాయి. స్త్రీని, స్త్రీగా గౌరవించలేడు. పురుషుని కామవాంఛలకు ఎందరో అబలలు బలైపోతున్నారు. తల్లికి, చెల్లికి తేడాకూడా తెలియకుండా పురుషుడు ఉంటున్నాడు. నిజానికి ఇది యావత్ మానవాళి సిగ్గుతో తలదించుకోవలసిన పరిస్థితి. ప్రపంచములోనే భారతదేశానికి ఎంతో గౌరవ, మర్యాదలు ఉన్నవి. సభ్యత, సంస్కారానికి మూలం మన భారతదేశం. అలాంటి దేశంలో పుట్టిన పురుషుడు పై విధంగా ప్రవర్తించడం చాలా ఘోరాతిఘోరమైన నేరం. ఎక్కడ ఉన్నవి నైతిక విలువలు? అంతా అనైతికం తప్ప.

పి. మౌలాలీఖాన్

ఎమ్.ఏ. ప్రీవియస్

నెం. 12

వెలుగురేఖలు

ఎక్కడి నుండో.... నిశీధిని ధిక్కరించి....,
మసి బారిన జీవితాల ముసుగుల్లోంచి
దివీ.... భువి జ్వలించేది
మరో ప్రపంచపు దారి తెలిసేలా
దూసుకు వస్తున్నాయ్
జీవన గతుల నుండి ప్రగతి కాంతుల
వెలుగురేఖలు.... విజయపథంలోకి...
ఆకాశపు చిల్లుల నుండి పుట్టుకొచ్చిన
సూదంటు చూపుల చుక్కలను చూసి
తూరుపు కొలిమిలో తయారైన.....
ఎర్రని బొగ్గు కణాన్ని చూసి.....
ఎగసే ఆవేశాన్ని ఆర్తులుగా చేసి....
విజ్ఞానపు తేజమే ఆరని మంటలుగా
అగ్నిశిఖలై వస్తున్నాయ్....
తమ హక్కులను కూడా భుక్తం
చేసుకున్న
అపర రావణ బ్రహ్మలను.....
ఎదిరించడానికి..... ఏరి పారేయటానికి
వర్గ భేదం మత్తు పట్టిన సమాజానికి
మరమ్మత్తు చేయించడానికి......
ప్రపంచానికి, వెన్నెల వెలుగుల వెల్ల
వేయిస్తూ
వస్తున్నాయి...... ఇప్పడిప్పడే
ధైర్యకాంతుల విజ్ఞాన కిరణాలు.

జె.ఝాన్సీరాణి
డి.బి - 31

సూక్తులు

విజ్ఞానినైతే చాటున ప్రశంసించాలి
స్త్రీనైతే ఎదుటనే ప్రశంసించాలి

మనపై అధికారుల్లో మనకు నచ్చని
గుణాన్ని మనం మన క్రింది వారి
పట్ల ప్రదర్శించకూడదు.

మనం ఏ పదవిలో ఉన్నాం అన్నది కాదు ముఖ్యం
అదిలేకపోతే మనకు ఎంత ప్రాముఖ్యం ఉంటుంది
అన్నది ముఖ్యం.

మూర్ఖునికి హృదయం నోటిలోనే ఉంటుంది
అతి తెలివి కలిగిన వానికి నోరుకూడా
హృదయంలోనే ఉంటుంది.

వ్యక్తిత్వాన్ని నిలుపుకొనేవాడే
ఇతరులకు సేవ చేయగలడు

నీ తల్లిదండ్రులను గౌరవించు, ఎందుకంటే
రేపు నీ బిడ్డలు నిన్ను గౌరవించాలి గదా!

మేకపోతులను బలియిస్తారు తప్ప
పులులను బలి యివ్వరు.

కె.పుష్పరాజ్
ఎ.బి - 22

నివేదన

ఆగిపోకు కాలమా
ఆశతీరేవరకు
జారిపోకు మేఘమా
జల్లుగా కురిసేవరకూ

జారిపోకు పుష్పమా
వసంతం వచ్చేవరకూ
అలసిపోకు ప్రియతమా
మనసుండేంత వరకు

ఎ.సుభాష్ చంద్ర మోహన్
డి.ఓ. - 22

'గుర్తించబడని' శాస్త్రవేత్తలు

ఒక తరగతి గదిలో పిల్లలంతా గుమికూడారు. అందరూ ఆత్రుతతో చూస్తున్నారు. వారికి గదిగోడపై ఒక చిత్రము కనబడినది. అది ఎలా ఏర్పడినదో అందులో దాగియున్న సిద్ధాంతమేమిటో వారికి తెలియదు. కాని అందరూ ఉత్సాహముతో ఆ చిత్రమును చూస్తూ, ఆ 'సైడ్ ప్రొజెక్టర్' తయారుచేసిన అబ్బాయిని మెచ్చుకొన్నారు. ఆ అబ్బాయి ఎంతో సంతోషించాడు. కాని అపుడే అక్కడికి తరగతి ఉపాధ్యాయుడు వచ్చాడు. ఆ అబ్బాయి ప్రయోగము చేయుటచూచి కసురుకొని, ఇంకోసారి ఇటువంటి 'పిచ్చిపిచ్చి పనులు' చేసి సమయము వృధా చేయకుండా శ్రద్ధగా చదువుకొమ్మని ఆదేశించాడు. ఆ అబ్బాయికి బాధ కలిగింది. ఇంటికెళ్ళి ఈ విషయమును తల్లిదండ్రులకు చెప్పినా వారుకూడా అలాగే అన్నారు. ఆ అబ్బాయికి మరింత అసంతృప్తి కలిగింది. అతని మనసులో ఉత్పన్నమైన శాస్త్ర సంబంధ ఆలోచనలపై అతనికి గట్టి నమ్మకము కలదు. కాని వాటిని ఇతరులకు వివరించుటకు నిరాకరింపబడుతున్నాడు. తన ఆలోచనలను ఇంకా అభివృద్ధిపరచాలని, నూతన పరికరాలను తయారుచేయాలని అతని ఆత్రుత. కాని ఫలితం శూన్యం. అతనికి కావలసిన వనరులైన డబ్బు, వైజ్ఞానిక గ్రంథాలు, ప్రోత్సహించేవారు అందుబాటులో లేరు. ఆ అబ్బాయికి ఆకాశములో ప్రయాణించే విమానము కనబడినా, ఇంట్లో పనిచేసే టి.వి. కనబడినా అటువంటివాటిపై తన ఆసక్తిని కనబరచుచున్నాడు. అవి ఎలా పనిచేస్తాయి అను ప్రశ్నలు అతని మనసులో మెదిలిననూ, వాటి గురించి వివరించి చెప్పేవారు లేరు. ఒకవేళ పాఠ్యాంశాలలో అటువంటి పరికరాలగురించి వచ్చిననూ అవి కొద్దిపాటి సమాచారాన్ని మాత్రమే ఇస్తున్నాయి. ఆ కొద్దిపాటి సమాచారం అతని దృష్టిలో గోరంతవంటిది. మళ్ళీ ఆ అబ్బాయికి మిగిలేది అసంతృప్తే. పై చదువులలో ఇంకా వివరంగా తెలుసుకొనేంతవరకు తన సమయమును వృధా చేయవలసి వస్తున్నది. అతడు ఆ స్థాయి వరకు తన చదువును కొనసాగించలేకపోయినచో? ఒకవేళ ఆర్థిక స్తోమత లేక పై చువులను చదువలేకపోయినచో? వారు అలా ఉండిపోవలసిందేనా? ఇలాంటి వారిని ఎవరు ఆదరిస్తారు? వారి తెలివితేటలను సమాజము ముందు ఎవరుంచుతారు? ఇలాంటి విద్యార్థులు మన భారతదేశంలో చాలామంది ఉన్నారు. కాని వారు ''గుర్తించబడక'' ఉన్నారు.

ప్రస్తుతం అమలులో ఉన్న విద్యావిధానములో తెలివిగలవారు ఎవరైనా బాగుగా ఆలోచించి చదువవలసిన విషయమును అర్థము చేసుకొని లేక ''బట్టీ'' పట్టి పాఠ్యపుస్తకములో ఉన్నది ఉన్నట్లుగా పరీక్షాపత్రముపై రూపుదిద్దగలరు. కాని వారు సంపాదించిన విజ్ఞానము పరిమితమే కదా! అది వారికి ఉద్యోగమును సంపాదించిపెడుతుంది. కాని, ఆపై ఏమీ చేయజాలదు. నేడు ఆ ఉద్యోగాలుకూడా దొరకడం లేదు. లంచము ఇచ్చి అయోగ్యులైన వ్యక్తులు ఉద్యోగాలను కొని, యోగ్యులైన వారికి చిప్పలే మిగిలేటట్లుచేసి, వారికి లభించిన ఉద్యోగాలను దుర్వినియోగపరచి భారత వైజ్ఞానిక సామాజిక రంగాలకు బద్ధశత్రువులగుచున్నారు. కాని వైజ్ఞానిక రంగములో ఆసక్తి కలవారు మాత్రమే, తాము దీర్ఘముగా ఆలోచించి కనుగొన్న విషయాలను పాఠ్యాంశాలతో పోల్చుతూ నూతన పరికరాలను తయారుచేసి ప్రజల శ్రేయస్సుకు ఉపయోగపడేలా చేస్తారు. ఇంజనీరింగ్ వంటి ఉన్నత విద్యలకు జరుగు ప్రవేశ పరీక్షలలో తనకు ఇష్టములేని ఇతర పాఠ్యాంశాల గురించి అడగడం వల్ల తనకు నచ్చిన రంగములోకి ప్రవేశింపలేకపోవుచున్నాడు. అలాకాకుండా తాము ఆసక్తికనపరచి ఎన్నుకొనిన సబ్జెక్టునకు ప్రాధాన్యత ఇస్తూ తమ విద్యాభ్యాసమును పూర్తిచేసినచో అది సంపూర్ణ ఫలమును పొందునట్లు చేయును.

అమెరికా, జపాన్ వంటి దేశాలతో పోల్చిచూచిన మనదేశము, శాస్త్రపరముగానూ సాంకేతిక విద్యా పరముగానూ ఎంతో వెనుకబడియున్నది. కారణము, మనదేశములో సామాన్య విద్యార్థికి అందుబాటులోయున్న విద్యావ్యవస్థయే! మనదేశములోని విద్యార్థులకు పరిజ్ఞానము లేక కాదు, ముందుకు వచ్చుటకు వారు ప్రోత్సహింపబడుటలేదు. అందుకే భారతీయ విద్యార్థులు చాలామంది విదేశాలకు వలసపోవుచున్నారు. అమెరికావంటి రాజ్యాలు వారిని ఉపయోగించుకొని ప్రపంచము లో అ(రాజ్యాలుగా తయారయ్యాయి. ప్రస్తుతం అమెరికాలోని 50% శాస్త్రవేత్తలు ఇతర దేశీయులే!

ఒక విత్తనము మొలకెత్తి, పెరిగి మహావృక్షమై ఇతరులకు అవసరమైన నీడను, ఫలాలను ఇవ్వాలంటే ఆ విత్తనమునకు కావలసిన నీరు పోయాలి. ఎరువు వేయాలి. అలాగే సాంకేతిక విద్యలో అభివృద్ధి చెందిన విద్యార్థులకు సరియగు ప్రోత్సాహము, ఆర్థిక వనరులు కల్పిస్తేనే ఉత్తమ శాస్త్రవేత్తలుగా రూపొంది భారతదేశ వైజ్ఞానిక రంగాభివృద్ధికి తోడ్పడతారు. కాని ఎవరలా చేస్తారు?

ఈ అపరిచితులు, గుర్తించబడని శాస్త్రవేత్తలను మన భారతదేశము పోగొట్టుకోగూడదు. వారి వైజ్ఞానిక దాహమును తీర్చుటకు తగిన సౌకర్యాలు కల్పించాలి. ప్రోత్సహించాలి. అపుడే వారి కలలు పండుతాయి. మనదేశము పురోగాభివృద్ధిని సాధిస్తుంది. ఈ కనుమరుగైయున్న శాస్త్రవేత్తలు గుర్తింపు, ఆదరణ పొంది, తగిన సౌకర్యాలు కల్పించబడి వారు ప్రదర్శించే వైజ్ఞానిక విన్యాసమును తిలకించే రోజులకొరకు ఎదురుచూస్తూ ఉంటాను.

ౙ. ఆంథోని జార్జి

ఎ.ఇ.పి. 37

ఓ హృదయంలేని ప్రియతమా! నీకిది ధర్మమా?

ప్రియతమా! ఓ నా హృదయమా!
నిప్పుకణికల్లాంటి అగ్నిపుష్పాలు తెల్లగా
మారినపుడు కాని,
పరిమళాలు వెదజల్లే మల్లెలు మౌనంగా
నిలిచినపుడు కాని,
నిండు పున్నమిరేయి కారుచీకట్లు
కమ్మినపుడుకాని,
నిరంతరం అల్లకల్లోలంగా ఉన్న సముద్రం నిశ్శబ్దంగా
ఉన్నప్పుడు కాని
కోకిలగానం మరిచిపోయి 'భౌ భౌ....' మని
అరచినపుడుకాని,
వసంతమాసంలో విరబూసే పూదోట
మోడు వారినపుడుకాని,
నందనవనం సైతం ఎడారై కళవెల
పోయినపుడు కాని,
ప్రకృతి తారుమారైనా
నా కనిపించ(లే)దు వింతగా
కాని, ఒకే ఒక్కసారి.... క్షణంలో వెయ్యోవంతు......
'మధు'వులు ఒలికించు నీ కనుకొనలలో
కనిపించిన నిర్లక్ష్యపు 'చూపుల తూటా'
చీల్చింది నా హృదయాన్ని ముక్కలుగా........
ఓ హృదయం లేని ప్రియతమా! నీకిది ధర్మమా?

జి.శివ శంకర్

ఎన్.జెడ్.ఎఫ్. 35

తార పిలిచింది

తనవద్దకు రమ్మంది

"నిన్ను నువ్వు చూసుకోవాలంటే
నే చుట్టూ తెలుసుకోవాలంటే
స్వార్థపు సంకెళ్ళు త్రెంచుకొని
కుత్సిత భావాలు వదులుకొని
నీలి మేఘాలలో తనువుతోపాటు
మనసునూ విహరింపజేస్తూ"

తనవద్దకు రమ్మంది

"మిణుకు, మిణుకు మంటున్నానని
చులకనగా చూడబో"కంది
"గమ్యం చేరితే గాని లక్ష్యంగొప్ప
అవగతం కాదం"ది
"చెట్టు చేమల కన్నా భువియందు
మీ జీవిత విధానం (గమనం) హీనమం"ది

నా మనసు మాత్రం.....

కామ క్రోధాది బంధాలు తెంచుకోగలవా?
ఆ 'శాంతిరాజ్యం' చేరుకో గలవా?
అంటూనే..... వుంది

తార మాత్రం....

నాకోసం ప్రతి రేయి
దర్శన మిస్తూనే..... వుంది.

డి.బాల కరుణ కుమార్
డి.పి. - 38

"విద్యార్థి"

కాలేజి కొచ్చి కలలుగనే విద్యార్థీ
కరువు రోజుల్లో నీకెందుకోయ్ ఖర్చు
నీవు ధరించే బట్టలు నీవి కావోయ్
నీకోసం చెమటోడ్చి శ్రమించే నీ తండ్రివోయి
విదేశీ వస్త్రధారణచేసి వింత వింత షోకులతో
రోమన్ [హెయిర్] కటింగ్‌తో
విలాసాలతో కులాసాగా షికార్లు తిరిగే ఓ విద్యార్థీ
వివేకంతో కులాసాలను విడిచెయ్
పురివిప్పిన నీ చీకటి జీవితం నుంచే పుడుతుంది
జ్ఞానం తేజం
అందుకే నేస్తం స్నేహార్థివై ప్రేమార్థితో
వదువనే అంతరంగాన్ని పొంగెత్తే
అనుభూతితో విద్యార్థివై సాగిపో....

సి.హెచ్.జోసెఫ్
టి.హెచ్. - 64

జీవిత శకటం

ఉషోదయాన ఉద్భవించి
మధ్యాహ్నాన మన్నలనంది
పశ్చిమాన్ని ప్రశ్నించగా

బ్రతుకు యాతనల బాటమీద
నిరాశా చక్రాల మీద
నడుస్తుందా అనే గుబులులో
నడిపిస్తున్నాను ఈ జీవిత శకటాన్ని

పగలు రేయి ఒకటై
విశ్రాంతి అసలే కరవై
గమ్యం తెలియని పైనంలో
శ్మశాన వీధిలో ఆపాలి ఈ జీవిత శకటాన్ని

ఎమ్.వి.ఫణి కుమార్
ఎ.ఇ.హెచ్. - 10

'నాట్యకళ'

'నాటకాంతమ్‌హిసాహిత్యమ్' -- అనేది ఆర్యోక్తి.

నాటకం సమాహారకళ. సమస్త లలితకళలకి నాటకలో సమప్రాధాన్యం ఉంటుంది. సంగీతం, సాహిత్యం, చిత్రలేఖనం, శిల్పం, నాట్యం మొదలగు కళలను తగిన రీతిలో పోషించినపుడే నాటకం రక్తికడుతుంది. ప్రేక్షకుల నాడికి స్పందన కలిగిస్తుంది. మనస్సును పరవశింపచేస్తుంది.

నాటకప్రయోజనం కేవలం మనసును రంజింపచేయడమే. మానసిక ఆనందాన్ని ఇవ్వడమే. విసిగిన మనసుకు కాస్త సేదతీర్చడమే. నాటకం ప్రారంభం నుండి నాటకాంతం వరకూ చూస్తున్న ప్రతి ప్రేక్షకుడి మనసు, శరీరం అలౌకికమైన ఆనందాన్ని అనుభవించగలిగితే నాటక ప్రయోజనం పూర్తిగా నెరవేరినట్లే. ప్రేక్షకులలో ౮౦% మంది నాటకంలో కేవలం ఈ ప్రయోజనాన్ని ఆశించే చూడడానికివస్తారు.

నాటకంలోని రెండవ ప్రయోజనం సందేశం. ఇది ఆనుషంగికం. నాటకాన్ని చూసిన ప్రేక్షకుడు మానసికమైన మార్పుకు గురిఅయితే అతను ఒక్కడే నాటకసందేశ రసాన్ని ఆస్వాదించినవాడు అవుతాడు. నాటక ప్రదర్శనలో నీతిని గురించి చెప్పాలంటే అవినీతి తప్పనిసరిగా చూపించితీరాలి. 'సత్యాన్నే పలకాలి' - అని చిన్న పిల్లలకు నీతిని చెప్పేటప్పుడు అసత్యపు దుష్ఫలితాన్ని కూడా వారికి వివరించాలి. 'పులి బాబోయ్ పులి'..... అనే కథలు ఈ కోవకు చెందినవే. కేవలం సందేశ ప్రయోజనంకోసమే కాచుకొని కూర్చునే ప్రేక్షకుడు తన మనోభావాలకు అనుగుణంగా నాటక ప్రయోజనాన్ని పొందుతాడు. మనసు చెడును ఆకర్షించడానికి ఉద్యమించినట్లుగా మంచికోసం ప్రయత్నించదు. అందుకే నాటకంలో సందేశమే ప్రధాన ప్రయోజనమై ఉండాలని కోరేవారు మంచికంటే చెడ్డనే ఎక్కువ ప్రేక్షకుడి ఇచ్చినవారవుతారు. ఈనాటి సినిమాలు యువతను పెడదోవ పట్టిస్తున్నాయని అనడానికి కారణమదే.

నాటకం విజయవంతం కావడానికి రచయిత, దర్శకుడు, నటీనటుల నటనాకౌశలం మొదలగున ప్రధానాంశాలుగా ఉంటాయి. ఎంపికచేసిన ఇతి వృత్తానికి అనుగుణంగా దర్శకుడు పాత్రలను తీర్చిదిద్దుతాడు. పాత్రధారులకు నటనాకౌశలములో నాలుగు విధాల అభినయాలు గురించి దర్శకుడు చక్కగా అలంకరింపచేస్తాడు. ఉత్తమ నటన ఎలాఉండాలో ఉత్తమనటుడికి ఎలాంటి లక్షణాలు ఉండాలో బోధపడేటట్లుగా వివరిస్తాడు.

నటన ఎప్పుడు 'తామరపైన నీటిబొట్టు'లాగా ఉండాలి. చూడడానికి నీటిబొట్టు తామరను తాకినట్లుగనే ఉంటుంది కానీ నిజంగా తాకదు. అలాగే నటుడుకూడా. తాను నవ్వకుండా ఇతరులను నవ్వించాలి. తను ఏడవకుండా ప్రేక్షకులను ఏడిపించాలి. శృంగార సన్నివేశాలలో తను అనుభూతి పొందకుండా చూపరులను పొందేటట్లుగా చెయ్యాలి. అప్పడే ఆ నటుడు పదికాలాలపాటు ప్రేక్షకలోకంలో సముచిత స్థానాన్ని పొందగలడు. కాని ఈ విధంగా నటించడం కత్తిమీద సాములాంటిదే. కారణం సహజప్రవృత్తి నుండి నటనా ప్రవృత్తిని వేరుచెయ్యడం. నటుడుకూడా ప్రాణమున్న మనిషే. అతనికీ సహజ ఆవేశకావేశాలుంటాయి. తన శారీరక ఉద్రేకాలన్ని నియంత్రించుకొని

అరువుతెచ్చుకొన్న ఉద్రేకాలను మాత్రమే ప్రదర్శించాలి. ఇది ఎంత కష్టమైన పని. అరువు ఉద్రేకాలకి సహజ ఉద్రేకాలు తోడు అయితే ఆ నాటకం అభాసుపాలు అవుతుంది. అందుకే నటుడు నవరసాలను శరీరంద్వారా మాత్రమే ప్రదర్శించాలి. మనసుద్వారా ప్రదర్శించకూడదు. నటుడు త్రికరణశుద్ధిగా నటించకూడదు. అంటే పాత్రలో తన్మయత్వమై, మమేకమై ఉండరాదు. నటిస్తున్నంతసేపు తను పాత్రధారుణ్ణే అనే సంగతి మరిచిపోకూడదు. అలా అని ఆయా రసాలకి అనుగుణంగా సహజగుణాలని ప్రదర్శించకుండా ఉండకూడదు. అందుకే 'నటన దైవానుగ్రహావరం' - అంటారు. సహజంగా రాని ఈ నటనను సాధనద్వారా తప్పక సాధించవచ్చు. అనుభవమే నటనకు వరవడి.

నటీనటులు అభినయం విషయంలో తీసుకొనే జాగ్రత్తలే నాటకం సంపూర్ణ విజయం సాధించడానికి తోడ్పడతాయి. ప్రతి నటుడికి చతుర్విధ అభినయాల గురించి చక్కని అవగాహన ఉండాలి. నీచపాత్రనుండి ఉత్తమ పాత్ర ధరించే నటుడివరకూ నటనాకౌశల ప్రదర్శనకు మణిమకుటాలైన నాలుగు విధాల అభినయాల సర్వస్వం తెలిసి ఉండాలి. అవి.

౧ ఆహార్యం ౩ ఆంగికం

౨ వాచికం ౪ సాత్త్వికం.

౧ **ఆహార్యం** :- ఆహార్యం అంటే పాత్రకు తగిన వేషాన్నిధరించడం. దీనినే ఇంగ్లీషులో "Costumes and make-up" అంటారు. నటుడు తను ధరించిన పాత్రకు అనుగుణంగా తగిన వస్త్రధారణ, అలంకరణ కలిగిఉండాలి. పాత్రరంగస్థలం మీదకు ప్రవేశించగనే ప్రేక్షకుడు మొదటిసారిగా గుర్తించేది నటుడి బాహ్యారూపాన్ని మాత్రమే. ఇదే ప్రేక్షకుడికి ఆనందాన్ని కలిగించేదికూడా. చక్కటి వేషధారణగల పాత్ర ప్రవేశించగనే ఆ పాత్ర ఔచిత్యాన్ని ప్రేక్షకుడు గుర్తించగలడు. పాత్ర స్వరూపాన్నిబట్టి స్వభావాన్ని తెలుసుకోవడానికి ఆహార్యం ఎంతో దోహదంచేస్తుంది. పాత్రోచిత ఆహార్యం నటుడికి నటనాకౌశలాన్ని ప్రదర్శించడానికి ఉపయోగపడుతుంది. ఉదాహరణకు భిక్షగాని వేషం ధరించకుండా భిక్షువు మాదిరి ప్రవర్తించడం సహజనటన అని అనిపించుకోదు. పాత్రోచిత ఆహార్యం ఉంటేనే సాత్త్విక అభినయం సంపూర్ణ విజయం సాధిస్తుంది.

నాటకంలో పాత్రోచిత ఆహార్యం తర్వాతనే వాచిక, ఆంగిక సాత్త్విక అభినయాలకు ప్రాధాన్యం. చక్కని ఆహార్యం పాత్ర దేశ, కాల, గుణ నిర్దేశంచేస్తుంది. పామరుల మనసుకు భ్రాంతిని కలిగించి, వారిలో రసనిష్పత్తిని కలిగింప చేసేది పాత్రల వేషధారణ. పౌరాణిక, చారిత్రక నాటకాలలో ఆహార్య ప్రాధాన్యం ఎంతేని ఉంది. పురాణపురుషులను (రాముడు, కృష్ణుడు, సీత, సావిత్రి చారిత్రక వ్యక్తులను (అశోకుడు, చంద్రగుప్త, శివాజీ అభివ్యక్తీకరించాలంటే కేవలం ఆహార్యంద్వారా మాత్రమే అది సాధ్యమవుతుంది. సాంఘిక నాటకాలలోకూడా పాత్రకు తగినవిధంగా ఆహార్యం లేకుంటే నటుడు ప్రదర్శించే ఇతర అభినయాలను ప్రేక్షకుడు ఆస్వాదించలేడు. అందుకే నాటక ప్రదర్శనలో "Green Room" ప్రాధాన్యం ప్రధానమైన భూమికను నిర్వహిస్తుంది అనడంలో అత్యుక్తిలేదు.

౨ వాచికం :- వాక్కులోనే సమస్త విశ్వం దాగిఉంటుంది. వాక్‌శక్తి అనంతమైనది. భర్తృహరి వాక్కును సంపదగా, బంధువుగా, బంధనంగా, మృత్యువుగా పేర్కొంటాడు. వాక్ భూషణానికి మించిన భూషణము మరొకటిలేదు. నటీనటులు ప్రదర్శించే వాచికాభినయంద్వారా ఆయా పాత్రల వ్యక్తిత్వాలను ప్రేక్షకులట్టే గుర్తించగలరు.

ఆహార్యం తర్వాత ప్రదర్శించే నటన వాచికం. కవివాడిన భాషాపదాలపైన నటవర్గానికి పట్టుఉండాలి. కవి తన రచనా చమత్కారంకోసం ప్రయోగించిన పదాలలోని లక్షణ, వ్యంగ్య, ధ్వని సంబంధమైన స్వరాలను ప్రేక్షకులు గ్రహించేటట్లుగా నటీనటుల నటనా ప్రదర్శనం ఉండాలి. చక్కని ముఖయంత్రం కలిగిఉండి స్థాయి, ఊనికల స్వభావాదులు నటులకు తెలిసి ఉండాలి.

తెలుగుభాషలో 'స్థాయి' "Pitch" కూడా ఒక వర్ణమే అవుతుంది. (Pitch is the phoneme in Telugu Language) ఉచ్చ, నీచ స్వరిత స్వరాలు ఆయా సందర్భాలలో అర్థభేదాన్ని కలిగి ఉండడం మనం **గమనిస్తూనే** ఉంటాము.

ఉదా 'నీతల్లి' - అనే పదాలను 'నీ తల్లి' స్వరిత స్వరంతో పలికితే 'మీ అమ్మగారు' - అనే గౌరవార్థం, 'నీ..... తల్లి' - అని ఉచ్చస్వరంతో పలికితే బూతులోని 'నీచార్థం' స్ఫురిస్తుంది. కుశీలవులు తాము పలికే ప్రతిపదం అర్థాన్ని తెలిసే పలకాలి. స్థాయిమారినా, ఊనిక మారినా పలికిన పదాలకు పెడర్థాలు వచ్చే అవకాశముంది.

వీరావేశాన్ని వ్యక్తీకరించే 'డైలాగ్స్' పలుకుతున్నప్పుడు నటుడు చాలా జాగ్రత్తలు తీసుకోవాలి. ఆవేశంలో శరీరం సహజంగా గగుర్పాటు పొందడం, కంపించడం ఉంటుంది. ఇటువంటి సమయంలోనే తను చెపుతున్న మాటలలో తడబాటు, వ్యతిరేకార్థాలు, విపరీత అర్థాలు వస్తూ ఉంటాయి. ఉదా రామాంజనేయ యుద్ధంలో ఆంజనేయులు రామునితో 'మా జాతి లక్షణంబు, మీకోతి లక్షణంబు' - అని పాడితే ప్రేక్షకలోకం నవ్వకుండా ఉండలేదు. అలాగే 'తొల్లిగతించే' అనబోయి 'తల్లిగతించే' - అని అనడం, 'ప్రీతి' అనే పదాన్ని తొందరలో 'పీతి' గా పలకడం 'ఎందు దాగినావురా రామా' అనే దానిని 'ఎంత తాగినావురా రామా' అని అనడం బ్రహ్మగయుణ్ణి 'గయుడా నీ ఆర్తి నేనెటింగెద అనబోయి' 'నీ ఆస్తి నేనెటింగెద' అనడం వలన చాలా ఇబ్బందులు వస్తాయి. అలాగే శోక, భీభత్స, భయా, అద్భుత రసాలను వ్యక్తంచేసే సందర్భంలో నటుడి ఉచ్చారణలోని కాకువు (into nation) లు ప్రేక్షకులచేత జేజేలు పలికిస్తుంది. అర్థాంతర స్ఫూర్తికి అనుగుణంగా నటీనటులు ఉచ్చారణలో భేదాలను పాటిస్తూ నటించగలిగితే ఆ నటన అజరామరం అవుతుంది.

౩ ఆంగికం :- వాచికంతోపాటు నటీనటులు ప్రదర్శించవలసిన మరొక అభినయం ఆంగికం. రసభావాదుల అభివ్యక్తీకరణకు అనుగుణంగా అంగ విక్షేపణ చేయడం ఆంగికాభినయం అంటారు. మనోభావాలను అనుసరించి అప్రత్నంగనే అంగప్రదర్శనం జరుగుతూ ఉంటుంది. కానీ రంగస్థలంమీద నటుడు ఆయా అంగ విక్షేపణం సహజంగా కాకుండా అనుకరించవలసి ఉన్నది. అంగ (తల, చేతులు, నడుము, హృదయభాగం, కాళ్ళు ఉపాంగం (కళ్ళు, కనుబొమలు, ముక్కు, పెదాలు, నొసలు, గడ్డము) ములచేత నటుడు తన నటనను ప్రదర్శించాలి.

ఆంగిక అభినయానికి ముఖం అద్దంలాంటిది. చాలా భావాలను ముఖ కవళికలను బట్టే ప్రేక్షకుడు చేసుకోగలడు. శృంగార, వీర, కరుణ, హాస్యరసభావాలను ప్రకటించేటప్పుడు ముఖాంగ విక్షేపణం స్పష్టంగా ... నృత్త, నృత్య, నాట్యాదులలో ఆంగికాభినయానికే ప్రాధాన్యం ఎక్కువ. ఆంగికాభినయం లేని నటనకి భావ ప్రకటనాసామర్థ్యం ఉంటుందేమో కానీ రసపరిగ్రహణ శక్తి ఉండదు. ఒక్కొక్కసారి వాచికాభినయం లోపిస్తే ఆంగికంద్వారా దాన్ని పూరించవచ్చు.

ఆంగిక అభినయంలో నటుడు తెలుసుకోవలసినదంతా ఆయా పదాల అర్థపుష్టిని మాత్రమే. ప్రతిపదానికి అర్థం తెలుసుకొని నోటితో పలకగలిగితే సహజంగానే అంగ విక్షేపణ జరిగిపోతూనే ఉంటుంది. ఉదాహరణకి 'అదుగో ద్వారక ఆలమందలవిగో.....' అన్నప్పుడు చూపుడు వ్రేలుతో కూడిన అంగవిన్యాసం జరుగుతుంది. నటుడు అన్యమనస్కంగా ఉండి పై పద్యం ప్రారంభిస్తే చేతులు అలాగే ఉండిపోతాయి. కాబట్టి నటీనటులు తాము పలికే ప్రతిపదంపై ఎంతో ఏకాగ్రత ఉంటేగానీ అంగికాభినయం సహజమనిపించదు.

హద్దులు మీరిన అంగ విక్షేపణంకూడా నాటకాన్ని అభాసుపాలు చేస్తుంది. వాచిక ప్రయోగానికి ముందే ఆంగిక ప్రయోగం ఉండకూడదు. ఆంగికమెప్పుడు వాచికాన్ని అనుసరిస్తూ ఉండాలి. నీ, నా, తన శబ్దాలు, ప్రశ్నార్థక రూపాల ప్రదర్శనలో అంగవిక్షేపణం తారుమారు అయితే ప్రేక్షకులు నవ్వుకొంటారు. ఇది భావాన్ని ముందు ప్రకటించి భాషను తర్వాత ప్రకటించినట్లుగా ఉంటుంది. ఆయా రస, భావ ప్రకటనలకు అనుగుణంగా స్త్రీ, పురుషులు వేరువేరుగా అంగవిక్షేపణ చెయ్యాలి. దుఃఖాన్ని అభినయించేప్పుడు పురుషుని ఆంగిక అభినయం స్త్రీ ఆంగిక అభినయం మాదిరిగా ఉండకూడదు. వాచిక గాంభీర్యంతోపాటు తగినపాళ్ళలో ఆంగిక అభినయం ఉన్న నటనే రాణిస్తుంది.

4) **సాత్త్వికం** :- నటీనటుల నటనా సామర్థ్యం సాత్త్వికాభినయంలో బయటపడుతుంది. ఇక్కడే నటుడు 'కత్తిమీదసాము' చెయ్యవలసివస్తుంది. కారణం తాను ప్రకటించే ఏభావం తనదికాక పోవడమే. నటనలో ఏ భావాలు ఎవరిసొంతంకావు. ఎవరి భావాలో నటులు అనుకరించి చూపాలి. నిజ జీవితంలో మనోభావాలకి యధార్థరూపాన్ని ఇవ్వవచ్చు. భావోద్రేకానికిలోనుకావచ్చు. కానీ నటన జీవితంలో అలా జరగడానికి వీలులేదు. అంటే నటుడు నటనలో భావోద్రేకానికి గానీ, తన్మయత్వానికి లోనుకాకూడదు. కేవలం ప్రేక్షకలోకాన్ని మాత్రమే భావోద్రేకంతో, తన్మయత్వంతో ముంచాలి. ఇది సాధ్యమా! తనూ ప్రేక్షకులవర్గానికి చెందినవాడేగా. తాను అనుభవించని ఉద్రేక, తన్మయత్వాలను ప్రేక్షకులచేత ఎలా అనుభవింప చేయగలడు.

'సత్త్వము' అంటే మనసునుండి పుట్టినది అని అర్థం. సాత్త్విక అభినయం అంటే మనఃప్రధానమైన నటన. ఆంగిక, ఆహార్య, వాచిక అభినయాలనుండి దీనిని వేరుచేసి చూడాలి. ఇతరుల సుఖదుఃఖాలను తన మనసునందు ఆరోపించుకోవాలి. పాత్ర ఏడుస్తుంది కానీ పాత్రధారుడు ఏడవడంలేదు అన్న భ్రాంతిని ప్రేక్షకలోకానికి కలిగేటట్లు చెయ్యాలి. దీనినే ఉత్తమ నటన అంటారు. సాత్త్విక అభినయ ప్రదర్శన ప్రాధాన్యమే నాటక విజయానికి ప్రథమసోపానం. సాత్త్విక నటనే మిగతా నటనలకి గీటురాయిగా ఉంటుంది. శృంగార, వీర రసప్రదర్శనలో సాత్త్విక నటనను స్పష్టంగా గుర్తించవచ్చు.

నాటక న్యాయాన్ని పరిశీలించే న్యాయనిర్ణేతలు ఉత్తమ నాటకాన్ని నిర్ణయించేటప్పుడు, ఉత్తమనటుడిని నిర్ణయించేటప్పుడు సాత్త్విక అభినయాన్నే ప్రధానంగా తీసుకొంటారు. చతుర్విధ అభినయాలలో నటుడు ఏ అభినయానికి ప్రాధాన్యం ఇచ్చాడన్న అంశాన్ని బట్టే నటనా సామర్థ్యాన్ని లెక్కించాలి. సాత్త్విక అభినయం అధికపాళ్ళలో ఉంటే ఉత్తమనటనగా, మిగతా అభినయాలతో సమానంగా ఉంటే మధ్యమనటనగా, అతి తక్కువ సాత్త్విక అభినయం ఉంటే అధమనటనగా, సాత్త్విక నటనలోపిస్తే అధమాధమ నటనగా నిర్ణయించవచ్చు.

సత్త్వగుణసంపన్నులే సాత్త్విక నటనను ప్రదర్శించగలరు. సత్త్వగుణము పురుష ప్రయత్నంతోపాటు దైవానుగ్రం ఉన్న వారికే ఉంటుంది. సాత్త్విక నటనకూడా సాధన అనే పురుష ప్రయత్నం ఆశీస్సులరూపంలో దైవానుగ్రహంతోడ్పాటు అయితే చక్కగా రాణిస్తుంది. చరిత్రకు ఎక్కిన ఉత్తమనటుల నటజీవితాలన్నీ ఈ కోవకు చెందినవే. భావి నటీనటుల నటనా సామర్థ్యానికి ఉత్తమ నటజీవితాల పరిశీలనం, నాట్య శాస్త్ర సూత్రాల అధ్యయనం, ఔపోశనమే

డా|| వీరంరెడ్డి గోపాలరెడ్డి
తెలుగుశాఖ

విద్యార్థులు

విద్యార్థులం విద్యార్థులం
ప్రగతిశీల పౌరులం, వీరులం, ధీరులం
భావితరానికి వారసులం
విద్యార్థులం విద్యార్థులం
నవసమాజ నిర్మాతలం విప్లవరథ చక్రాలం
అహింసా వాదులం శాంతి కాముకులం
నేటి విద్యార్థులం
రేపటి నిరుద్యోగులం
విద్యార్థులం విద్యార్థులం

వై.సౌజన్య
ఎ.జెడ్. 21

ఎదిగిపో......

విద్యలేదనా నీచింత
బాధపడకు నువ్వు అంతగా
ఉందిగా "లయోలా కళాశాల" నీచెంత
చేరిపో అడగకుండా ఫీజు ఎంత
అది విజ్ఞానపు నిండు ముంత
తోసివేయి నీ అజ్ఞానాన్ని కొంత - కొంత
నేర్చుకో - నింపుకో ప్రేమను
నీ గుండె నిండా కొండంత!
ఎదిగిపో పాలపుంత అంత!

వై.ఎన్.వి.ఎస్. కిరణ్‌కుమార్
ఎ.ఓ. 56

కవిత

స్నేహం లేని జీవితం
వాసన లేని పూవు వంటిది.
సిరి సంపదలలో ఉన్నవాడు కాదురా మిత్రుడు
ఆపదలలో ఆదుకొన్నవాడు మిత్రుడు

ఆకలి ఏ కులము మతము ఎరుగదు
అలాగే స్నేహము బీద, గొప్ప తేడాల నెరుగదు
స్నేహమనే రెండక్షరాల బంధము
అది జీవితాంతం ఉండే ఋణానుబంధం

ఒంటరితనంలో తోడయ్యే వాడే మిత్రుడు
మనిషి అభివృద్ధికి దోహదపడే వాడే మిత్రుడు
నీళ్ళ తడి అంటకుండా సముద్రాన్ని
దాటవచ్చేమో గానీ,
స్నేహం లేకుండా జీవిత గమ్యాన్ని దాటలేము.

నోటి నాలుక నుండి వెలువడే నాలుగు మాటలు
నీ స్నేహ జీవితానికి బంగారు వెలుగుబాటలు
స్నేహితులనేవారు ఆడవారు, మగవారు
నీ నిజజీవితంలో ఉత్తమ సలహాదారులు

కె.కిరణ్ ప్రసాద్ రెడ్డి
టి.ఎమ్.వై - 78

స్నేహం

స్నేహమన్నది జీవితం
స్నేహమన్నది శాశ్వతం
త్యాగానికి అర్థం స్నేహం
ప్రాణానికి ప్రాణం నేస్తం

నీవు, నేను ఒకటైతే నేస్తం
మనసు, మనసు కలిస్తేనే నేస్తం
కోట్లకన్నా విలువైనది స్నేహం
అనురాగపు మరోరూపం నేస్తం

అహంకారానికి లేదక్కడ స్థానం
కుల, మతాలకిది దూరం దూరం
చేయి చేయి కలసిన ఈ బలంతో
ప్రపంచాన్నైనా ఎదిరించగలం

బి. దుర్గాప్రసాద్
ఎన్.సి.పి-43

ఐదు నిమిషాలు

భస్తుడు - భగవంతుడా నీకు ఒక కోటి సంవత్సరములు ఎంత సేపటితో సమానము.

భగవంతుడు - ఐదు నిమిషములతో సమానము.

భస్తుడు - భగవంతుడా నీకు కోటి రూపాయలు ఎంతతో సమానము.

భగవంతుడు - ఐదు పైసలతో సమానము.

భస్తుడు - అయితే భగవంతుడా నాకు ఆ ఐదుపైసలు ప్రసాదించండి.

భగవంతుడు - అందుకోసం ఐదునిమిషాలు ఆగు

భస్తుడు - ?!!!

గౌరీ శంకర్
టి.బి.-50

మద్యపాన నిషేధం - యువతపాత్ర

ఉపోద్ఘాతము : మద్యపానము అనగా మద్యమును సేవించుట (లేదా) సురాపానము అనియు అందురు. ఇది సప్తవ్యసనాలలో ఒకటి. వ్యసనము అనగా చెడు అలవాటు. వీటికి బానిస అయినవారు ఇంటిని, వంటిని గుల్లచేసుకొని నలుగురిలో నవ్వుల పాలగుదురు. మన నిత్య జీవితంలో మద్యపాన మత్తులను ఎందరినో చూస్తున్నాము.

పూర్వస్థితి : ఈ మద్యాన్ని సేవించుట అనేది ప్రాచీనకాలము నుండి మన దేశములో ఉన్నట్లు మన పురాణాల వలన తెలియుచున్నది. శుక్రాచార్యుని కడకు మృతసంజీవిని విద్యను సంగ్రహించుటకు వచ్చినాడు బృహస్పతి కుమారుడగు కచుడు. నాడు ఆచార్యునకు సురాపానము అలవాటు ఉండుటచేత అడగకయే కచునకు మంత్రోపదేశం చేశాడు. వచ్చిన కష్టము తెలుసుకొని శుక్రాచార్యుడు సురను శపిస్తాడు. ఈ మద్యము ముట్టినవాడు జన్మజన్మలలో చేసిన పుణ్యము అంతయును కోల్పోయి పాపాత్ముడు అవుతాడని, అంతే గాకుండా సురాపాన వ్యసనము వలననే రాక్షసులు తమ ఆగడాలతో ఎన్నో యజ్ఞాలను భంగం చేశారు.

ప్రస్తుతస్థితి : భారత దేశ స్వాతంత్ర్య సముపార్జనకు ఉద్యమం నడిపిన మన జాతిపిత గాంధీజీగారు మద్యపాన నిషేధాన్ని చాటిచెప్పారు. ఆ తరువాత ధనం కోసము రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు ఈ నిషేధాన్ని పాటించటం లేదు. కానీ ౧౨౮౫ సంవత్సరములో ఏర్పడ్డ తెలుగుదేశ ప్రభుత్వం వచ్చిన అరగంటలోనే మద్యపాన నిషేదం జరుగుతుందని పార్టీ అధినేత ఎన్.టి.రామారావుగారు (ముఖ్యమంత్రి) చెప్పారు. ఆ విధంగానే రాష్ట్రప్రభుత్వం మద్యపానాన్ని నిషేధించింది. కానీ కొన్ని గ్రామాలలో ఈ దొంగ సారా చాటుగా తయారు అవుతుంది. దీనిని కేవలం స్త్రీ లు మాత్రమే నిషేధించగలరు. అంతేగాకుండా మన అధికారుల యొక్క పూర్తి సహకారం మనకు కావాలి. అప్పుడే ఈ మద్యపానాన్ని మనము నిషేధించగలము. ఈ మద్యాన్ని సేవించుట వలన ఎంతోమంది తమ యొక్క జీవితాలను, ఆస్తులను, భార్యాబిడ్డలను పోగొట్టుకొన్నారు.

నష్టాలు : మద్యపానాన్ని సేవించుట వలన వీరు తమ యొక్క విచక్షణా జ్ఞా నాన్ని కోల్పోతారు. అంతేగాకుండా వీరు తమ యొక్క ఆరోగ్యాన్ని పూర్తిగా క్షీణింప చేసుకొంటున్నారు. వీరు దొంగతనాలకు, మానభంగాలకు, దోపిడీలకు కారణభూతులౌతున్నారు. కాయ కష్టం చేసేవారు తమ యొక్క కష్టాలను మరచిపోవటానికి ఈ సురాపానాన్ని సేవిస్తున్నారు. కానీ ఆ తరువాత వీరు కష్టాలపాలౌతున్నారు. మంచి చెడ్డలు మరిచిపోతారు. గౌరవమర్యాదలు వీరు సమాజంలో కోల్పోతారు. గుండె, ఊపిరితిత్తులు, మున్నగు జబ్బులతో వీరు అనారోగ్యం పాలవుతారు. నలుగురిలో నవ్వుల పాలవుతారు. గూండాలు, నేరస్తులు అని పేరు తెచ్చు కొంటారు. మద్యం సేవించే అధికారులు డబ్బుకోసం త్రాగుడుకోసం చెయ్యరాని పనులు చేస్తారు. సాటివానికి తలనొప్పి తెస్తారు. బాధ కలిగిస్తారు.

యువతపాత్ర : ఈ మద్యపాన నిషేధంలో యువతపాత్ర ఎంతైనా ఉంటుంది. ముఖ్యంగా యువత ఇటువంటి త్రాగుడుకు బానిసలుగా కాకుండా వీరు త్రాగుడు వలన కలిగే నష్టాలను విస్తారంగా తమ యొక్క ప్రసంగాల ద్వారా తెలియచేయాలి. అంతేగాకుండా యువకులు ఈ మద్యపాన నిషేధానికి అధికారులకు పూర్తిగా సహకారం అందచేయాలి. వీరు త్రాగుడు ద్వారా కలిగే నష్టాలను తెలియచేయుటకు చిన్న చిన్న సభలు అప్పుడప్పుడు ఏర్పాటు చేయాలి. అంతే గాకుండా వీరు ముఖ్యంగా ఇటువంటి వాటికి బానిసలుగా తయారు గాకూడదు. అప్పుడు మాత్రము పూర్తిగా మద్యపానాన్ని నిషేధించగలము.

ముగింపు : నెల్లూరు జిల్లా దూబగుంటలో, స్త్రీలు ప్రారంభించిన ఈ మద్యపాన నిషేధ ఉద్యమము "ఇంతింతై వటుడింతయై" అన్నట్లు మహిళాలోకం అంతా కలిసి చేసెడి కృషికి ప్రభుత్వము వారు ఈ మద్యపాన నిషేధము చేయడం అనేది ఎంతో హర్షణీయము. ప్రజలందరూ చట్టానికి పూర్తి సహకారం ఇవ్వాలి. అంతేగాకుండా భావి భారత పౌరులు ఎవరికివారు మద్యము ముట్టం అని ప్రతిజ్ఞ చేసుకోవాలి.

సి.హెచ్.రఘురామారావు
ఎమ్.సి.-24

ఆంధ్ర లొయోలా – ఒక మజిలీ

నా జీవన పయనంలో మరో మజిలీ.
ఒక మహావృక్షం క్రింద ఆగాను.
మూడు సంవత్సరాల వరకూ నీకు ఏ చింతా వద్దంది.
నీడకు చేరాను.
నాలానే ఎంతోమంది అక్కడ వున్నారు.
ఎంతో ఎత్తుకు చేరుకుంది ఆ వృక్షం.
ప్రజల మనస్సులలో బలంగా దిగిన వేళ్ళు
ఎంతో బలిష్ఠంగా ఉండే యంత్రాంగమనే కాండం.
నలుదిశలా వ్యాపించిన కీర్తి
ఎల్లప్పుడూ కర్తవ్యాన్నే ఆరోప్రాణంగా భావించి
బాధ్యతను భుజస్కంధాల మీద మోసే అనుభవజ్ఞులైన
అధ్యాపకులు జీవం పోస్తారు.
కొత్త చివుళ్ళు వస్తాయి కొత్త ఆశలతో
పండుటాకులు నేలరాలినా వాటి ఉనికిని ఎవరూ
మరువరు.
నాలోని విజ్ఞాన దాహాన్ని తీర్చుకునే ప్రయత్నం
చేసాను. కొండంత చేయూత.
నాకంటూ ఒక వ్యక్తిత్వాన్ని రూపొందించుకున్నాను.
విద్యార్థుల చిలిపి చూపులు
అమ్మాయిల బింకాలు బిడియాలు
ఎన్నో పరిమళాలు ఎన్నో అందాలు
మూడు సంవత్సరాలు మూడు క్షణాల్లా
గడిచిపోయాయి.
వీడ్కోలు సమయం వచ్చింది.
మళ్ళీ పయనం సాగించాలి.
ఒంటరిగా కాదు
ఆ మహావృక్షం నీడలో నేను స్వంతం చేసుకున్న
పరిమళాలను నలుదిశలా వ్యాపింప చేయాలన్న
పవిత్ర భావంతో, అందరి ఆశీస్సులతో.....

ఎన్. శ్రీదేవి
డిజెడ్ - 46

స్నేహం!

మల్లెకన్నా తెల్లనైనది
పాలకన్నా స్వచ్ఛమైనది
సుధకన్నా మధురమైనది
ఆవేదనలో ఆలంబనగా నిలిచేది!
సంతోషాన్ని పంచి ఇచ్చేది
ప్రాణాన్ని సైతం లెక్క చేయనిది
ప్రతిఫలం ఆశించనిది
వెలుగునీడలో తోడై నిలిచేది!
తనువులు వేరైనా
ప్రాణం ఒక్కటిగా ఉండేది
మనుష్యులు దూరమైనా
మధువును హృదయాలలో నిలుపుకొనేది!
తియ్యనైనది, మధురమైనది
జీవితానికి నాంది పలికేది
జీవితంలో ఆశాజ్యోతిని వెలిగించేది
ఆకాశం కంటే విశాలమైనది
హిమాలయాల కంటే ఎత్తైనది
నీలో మానవత్వాన్ని పెంచేది
నిన్ను మాధవుణ్ణి చేసేది
మృత్యువు వరకు నీకు తోడుగా ఉండేది!
అదే సృష్టిలో శాశ్వతమైనది
అదే అదే స్నేహం!!
అదే స్నేహం యొక్క అంతరార్థం!!!

ి.జయరాజు
డిఇటి - 1

పూలు – పళ్ళు

సాహిత్యమనే మైదానాన్ని
కలం అనే హలంతో సాగుచేసి
అక్షరాలనే విత్తనాలు నాటి
ఆలోచనలనే మందులు చల్లి
పదాలనే చెట్లను పెంచి
కవితలనే పూలు పూయిద్దాం
కావ్యాలనే పళ్ళు పండిద్దాం

యస్.వి. రమణ
-యన్‌బి - 61

నిరుద్యోగీ! ఒక్కక్షణం...!!

అరిగిన చెప్పులలో
కరిగిన కాలాన్ని చూస్తూ...
అలసిన కన్నులలో
ఆశలు నింపుకొని
ఎముకలు మిగిలిన ఒంటికి
దిక్కుల వస్త్రం తొడిగి
కాలానికి పోటీగా
పరుగిడి వస్తూన్న ఓ...
పథం. లేని నిరుద్యోగీ...
ఎచటికోయి నీ పయనం...

కాలుతున్న ప్రేవుల్లో....
అర్ధాకలి నింపుకొని
బూజుపడ్డ డిగ్రీలను
గుండెకు అదిమిపట్టి....
ఊపిరి బిగబట్టి...
బలాన్నంత కూడగట్టి
సత్వరహిత కాళ్ళలోకి
చైతన్యం తెచ్చుకొని...
నడిసంద్రం నావరీతి
దూరాలకు పయనించే...
నెలవులేని నిరుద్యోగీ...
ఎంతవరకు నీ గమనం...

ప్రపంచమంతా నిండిన
అమాయకుల ప్రతినిధీ
దొరకని భృతికోసం....
ఎందులకీ ప్రస్థానం...

ఉద్యోగం దొరికేచోటు భూ
స్థలమంతా వెదకిన దొరకదు
దొరికేటి రికమండులతో
కాకుంటే నోట్లకట్లతో......

ఎవరో వస్తారని ఏదో చేస్తారని
ఎదురు చూసి మోసపోకు
కష్టేఫలి అన్న నిజం
ఇంకెన్నడు మరచిపోకు
జీవనపోరాటంలో
వెన్నుచూపి పారిపోకు
మిన్ను విరిగి మీదపడినా
వెనుకడుగులు వేయబోకు
అపజయాలు ఎదురయినా
నిరాశతో క్రుంగిపోకు

నడుంకట్టి భుజంపట్టి
కదంతొక్కి పదం పాడి
ముమ్ముందుకు సాగిపోయి
కర్తవ్యం నెరవేర్చు......

జి. ధర్మారావు
తృతీయ బి.యస్.సి.

అనుకోలేదు

మొదటి చూపుతోనే నీ
ప్రేమలో పడ్డప్పుడు
నేనసుకోలేదు
అది నేను వేయబోయే పొరపాటని
నీ చిరునవ్వు కోసం నేను
పరితపిస్తున్నప్పుడు
నేను తెలుసుకోలేదు
అది నా మానసిక పతనానికి నాంది అని
కాని,

యిప్పుడు నీ ప్రేమ పొందలేక
పోయినప్పుడు
నాకనిపిస్తుంది
నీ ప్రేమకోసం నే వెచ్చించిన
ప్రతిక్షణం
నా బంగారు భవిష్యత్తు
శిధిలానికి కారణమని
ఇదే నా బాధ

బి. శిరెడ్డి
ఆర్.హెచ్ - 23

ప్రసార సాధనాలు

ఈ రోజు Cable T.V. అంటే తెలియని వాళ్ళు ఉంటారనుకుంటే పొరపాటే. దాదాపు అన్నిచోట్ల CableT.V. నో లేకపోతే Star T.V. అని Popular అయిన Satellite T.V. నో ఉండి ప్రజలకు 24 గం.లు వినోదాన్ని అందిస్తున్నాయి. కాని మనలో చాలా మందికి CableT.V., Satellite T.V. (ఉపగ్రహ టెలివిజన్) ప్రసారాలు ఎలా జరుగుతాయో తెలిసి ఉండకపోవచ్చు. కాబట్టి ఇప్పుడు మనం ఇవి ఎట్లా పనిచేస్తాయో తెలుసుకుందాం.

మనం ప్రయోగించిన Artificial Satellites (కృత్రిమ ఉపగ్రహాలు) వాతావరణం అనేది లేని చోట భూమి చుట్టూ తిరుగుతూ ఉంటాయి కదా. వీటిలో కొన్ని ప్రస్తుతం మనం తెలుసుకోబోయే Satellite Television ప్రసారాలను అందిస్తాయి. భూమిపై ఉండే Ground Station ల నుండి స్టూడియోలలో రికార్డు చేసిన ప్రోగ్రామ్స్ లేక Live telecast Frequency మార్చి వాటిని High Frequency ఉన్న తరంగాలుగా మార్చి Satellite లకు పంపుతారు. ఈ High Frequency waves ను Electro Magnetic waves (EMWS) అని అంటారు. ఈ Satellites EMWS ను గ్రహించి కొన్ని పరికరాల సహాయంతో తిరిగి భూమిపైకి ప్రసారం చేస్తాయి. ఇలా ఉపగ్రహాల నుండి వచ్చే EMWS మామూలు Geometrical Transmitters నుండి వచ్చే EMWS కన్నా ఎక్కువ ప్రాంతాన్ని Cover చేస్తాయి. ఉదాహరణకు Vijayawada లో T.V. Transmitter ఉన్న ప్రసారాలు (కేవలం) 70 k.m. వరకే పరిమితం. కాని కేవలం 3 satellites నుండి వచ్చే EMWS మొత్తం భూమినంతటినీ cover చేయగలవు.

Satellite నుండి వచ్చే EMWS ను receive చేసుకొనటానికి తెరచి ఉంచిన గొడుగు ఆకారంలో ఉండే పెద్ద అల్యూమినియం లేదా ఇనుప జల్లెడ వంటిది కావాలి. దీనిని Dish అంటారు. Dish, Satellite నుండి వచ్చే EMWS ను అన్నింటినీ reflect చేసి ఒక point దగ్గర focus చేస్తుంది. ఈ Point దగ్గర LNB అనే పరికరం అమర్చుతారు. ఈ మొత్తం అమరికను Dish Antenna అని అంటారు. LNB, Focus అయ్యే అన్ని EMWSను collect చేస్తుంది.

LNB collect చేసే waves, ముందు మనం తెలుసుకున్నట్లు, High Frequency కలవి కాబట్టి వాటిని Direct గా మన T.V. కు ఇస్తే ప్రయోజనం ఉండదు. ఈ High Frequency waves ను T.V. Frequency Range లోనికి మార్చటానికి receiver అనే పరికరం వాడుతారు. LNB ను రిసీవర్‌తో ఒక వైరు సహాయంతో కలుపుతారు. Receiver నుండి వచ్చే waves T.V Frequency Range లో ఉంటాయి కాబట్టి మన T.V. లో Programme ను చూడవచ్చును. ఒక రిసీవర్‌తో మనం ఒకసారి ఒక channel మాత్రమే చూడగలం. ఉదాహరణకు star T.V. satellite నుండి వచ్చే star Plus, BBC world, Prime sports, Zee TV, ELTV వీటన్నింటినీ ఒకే సారి చూడాలంటే మనకు 5 receivers కావాలి. ఇలా ఎన్ని channels కావాల్సివస్తే అన్ని receiver కావాలి. ఇదే విధంగా వేరు వేరు satellites నుండి వచ్చే channels చూచేందుకు వేరువేరు Dish Antennaలు కావాలి. ఉదాహరణకు Gemini TV, ETV ఒకేసారి చూడాలంటే రెండు Dish Antena లు కావాలి.

ఇట్లా అనేక receivers నుండి అనేక wires వస్తాయి. వీటన్నింటి నుండి వచ్చే waves ను channel Mixer అనే పరికరం ఒకే wave లో pack చేసి ఒక wire లోనికి పంపుతుంది. ఈ విధంగా pack అయిన wave కు ఎక్కువ దూరం ప్రయాణించేందుకు శక్తి ఉండదు. అందువలన Amplifier అనే పరికరాన్ని వాడి దానికి అత్యధిక శక్తిని ఇస్తుంది. ఈ శక్తితో packed wave ఎక్కువ దూరం ప్రయాణిస్తుంది.

Amplifier నుండి వచ్చే wire కు మన ఇంటిలోని T.V. కు ఒక wire తో connection ఇస్తారు. అప్పుడు మన T.V. లో వారు ప్రసారం చేసే channels వస్తాయి. ఈ ప్రసారాలు వచ్చే wire ను cable అని అంటారు. అందుకే దీన్ని cable T.V. అని పిలవటం పరిపాటి. Cable ద్వారా Satellite నుండి VCP, VCRల నుండి వచ్చే చిత్రాలను కూడా ప్రసారం చేయవచ్చు. ఇలా చేయటానికి VCP లేక VCR నుండి వచ్చే wire ను channel Mixer లో ఉండే ఒక ప్రత్యేకమైన plug కు కనెక్ట్ చేస్తే సరిపోతుంది. ఇట్లా VCP లేదా VCR ల సహాయంతో మనం, మనకు కావలసిన చిత్రాలు పొందవచ్చు.

ఈ పద్ధతిలో ఈనాడు మనం చూచే Cable మరియు Satellite T.V. ప్రసారాలు జరుగుతాయి.

బి.ఎస్.ఆర్. మోహన్‌రావు
ఎన్.సి.పి. - 08

ఓ ప్రేయసీ

ఓ ప్రేయసీ

విరహమనే విరజాజులు కురిపిస్తావా
వయస్సనే వసంతాలు పూయిస్తావా
వలపు అనే మధువును అందిస్తావా
సొగసు అనే సంపెంగలు విరజల్లుతావా

ఓ ప్రేయసీ

నీ కనులు నా కవితా వలయాలు
నీ హృదయం నా కవితకు నిలయం
నీ మనస్సు నా కవితా సొగస్సు
నీ వయస్సు నా కవితా ఉషస్సు

నీ సౌందర్యం సుందర వదనాల చందం
నీ నడకల హొయలు మరుమల్లెల పొదలు
నీ చిరునవ్వులు తొలకరి జల్లులు
నీ చూపులు నిర్మాలాకాశపు నీలి మేఘాల స్వచ్ఛం

ఓ ప్రియతమా

నీ ముగ్ధ మనోహర రూప వర్ణనకు చాలదు ఈ జన్మ
నీ లావణ్యం అజంతా శిల్పాల తీరు
నీ గువ్వల సవ్వడులు నయాగరా జలపాత హోరులు

అందుకే ఓ ప్రియతమా
మరుజన్ముంటే నేనవుతా నీ కాలిగువ్వ

సి. హెచ్. సుధాకర్
ఆర్.ఎమ్.వై. - 6

"నా జీవితం వ్యర్థం"

దారి తెలియని అంధకారలోకములో
చేరుకోవలెను చాలా దూరము
ఈ పోటీ ప్రపంచమునందు నేను
నిస్సహాయుణ్ణి.
కన్నవారి బాష్పధారలు
వారి నోట విషాద గీతాలు
వారి కన్నులకు రక్తరేఖలు కల్గించాను.
కుల, మత భేదాలమూట మోసుకొంటూ
జీవితాలను చీల్చుకొంటూ
వెలుగుగాంచలేని వ్యర్థజీవిని.
అయ్యచేసిన ఋణంకోసం వెట్టిచాకిరి
చేసినందునవారు
నా నెత్తురంతా తోడేసి, నా ఎముకలను
మిగిల్చినారు.
చివరి ఊపిరి పీల్చుకొంటూ జీవితాశలు
వదులుకొన్న
పీడితుణ్ణి.
నాకండలే ఎరువుగా, నాగుండె నాగలిగచేసి
పరులకు నా ప్రాణాలు తాకట్టుపెట్టి
వారి సిరులు పెరిగి వారు మెరుగుపడగా
నాకు ఆస్తిలేక, యింటపస్తులే మిగిల్చిన
శోకార్తి హృదయాన్ని నేను.
నాయింటి పైకప్పు సూర్యకిరణాలు
నా కంబళి శీతాకాలపు సమీరాలు
నా బట్టలు మట్టిపార మీదు భాగాలు
ఏది అన్నమో ఏది మట్టియో తెలుసుకోలేని
నిరాశ్రయ, అభాగ్యజీవితం గడుపుతున్న
వ్యర్థజీవిని......

బి.రాయికన్న
డి.ఇ.టి - 13

జోకాభి రామాయణం

తులసి : "రాజా! మన ప్రేమకన్నా రుచైన పదార్థమసలేదైనా వుందా ఈ లోకంలో" అంటోంది పరవశంగా.

"ఆకలేస్తోంది. త్వరగా తినడానికి ఏమైనా పెట్టు" అన్నాడు రాజా.

* * *

"ఇదిగో బుడుగూ! నా గురించి మీ అక్క ఏమంటుందో చెపుతావా, నీకు పావలా ఇస్తాను?"

"ఓ .... ఇంకో అర్థరూపాయి ఇస్తే మా అన్నయ్య నీ గురించి ఏం ప్లాను వేస్తున్నాడోకూడా చెపుతాను!"

* * *

వేషాలకోసం రోజూ విసిగిస్తున్న కుర్రాడితో చెప్పాడు దర్శకుడు "సరే మీ అడ్రస్ ఇవ్వండి, ముసలి వేషాలకు పిలుస్తాం!"

"అదేంటి సార్! నేను సూట్ అవుతానా?"

"దర్జాగా అవుతావయ్యా! మేం పిలిచే నాటికి ఆ మాత్రం ముసలితనం రాదా?"

* * *

జడ్జి : ఇంత డబ్బు ఎక్కడిది. కొల్లగొట్టినదా?

దొంగ : తప్పుసార్, అది నా కష్టార్జితం, నేను స్వయంగా నా ఇంట్లో అచ్చువేసుకున్నది.

* * *

అసలు మొహమే కనిపించనంతగా జుట్టు కమ్మేసిన ప్రొఫెసర్‌గారు బార్బర్ షాపుకు వెళ్ళి "క్రితంసారి నేను ఇక్కడేనా చేయించుకుంది" అని అడిగాడు.

"అబ్బే! మా షాపు పెట్టి రెండు సంవత్సరాలే అయింది సార్" అన్నారు అక్కడివారు.

* * *

అనురాధ, కౌసల్య జనతా షాపింగ్ సెంటర్ కెళ్ళారు. అక్కడ వున్న ఇద్దరు మగాళ్ళని చూసి అనురాధ మొహం కన్పించకుండా పక్కకు తిరిగింది. కౌసల్యకూడా అలానే చేసింది.

ఆ మగాళ్ళిద్దరూ వెళ్ళిపోయేక - "వాళ్ళలో ఒకరు నా భర్త, ఇంకొకరు నా ప్రియుడు. అందుకే నేను పక్కకు తిరిగాను" అనురాధ కౌసల్యతో చెప్పింది. "నాదీ నీలాంటి పరిస్థితే మరి!" అంటూ విసవిసా వెళ్ళింది కౌసల్య.

* * *

చిన్న పిల్లలిద్దరు మాట్లాడుకుంటున్నారు. "మా నాన్నకి బోలెడు సిగ్గురా!"

"ఎందుకు?"

"ఫుల్ షర్టు, ప్యాంటూ వేసుకోందే బయటికెళ్ళరు!"

* * *

ప్రేమికుడు పోస్ట్‌మన్‌ను ప్రాధేయపడ్డాడు "సార్! ఏదైనా లెటర్ ఒకటి వుంటే ఇవ్వండి సార్ - కాపీ చేసుకుని ఇచ్చేస్తాను"

"అదేమిటయ్యా నీవు చదువుకోలేదూ?"

"చదువుకున్నాను సార్! నాకు కాపీ కొట్టడం బాగా అలవాటు"

* * *

ఓ సంగీత కచేరి జరుగుతోంది. గాయకుడు పాటపాడటం ముగించగానే 'వన్స్‌మోర్' అన్నారు. ఉబ్బిపోయిన గాయకుడు మళ్ళీ పాడాడు. ఈ విధంగా కొందరు 'వన్స్‌మోర్' అనటం, గాయకుడు పాడటం చాలాసార్లు జరిగింది.

గాయకుడు : దయచేసి మళ్ళీ 'వన్స్‌మోర్' అనవద్దు, ఇక పాడలేను.

జనంలో కొందరు : మీరు బాగా పాడేంత వరకు 'వవన్స్‌మోర్' అనాలనుకున్నాం. కాని మేమే మా ప్రయత్నంలో ఓడిపోయాము.

* * *

భార్య : తల్లో పెట్టుకోడానికి పూలు తెమ్మంటే ప్లాస్టిక్ పూలు తెచ్చారేమిటండి?

భర్త : నువ్వు జడవేసుకునేలోగా నిజం పూలు అయితే వాడిపోతాయని!

* * *

హోటల్ యజమాని : కాఫీ తాగి డబ్బులివ్వకుండా వక్కపొడి పొట్లాలిస్తావేమిటయ్యా?

కష్టమర్ : ఇవన్నీ చిల్లర లేదని మీరు నాకు ఇచ్చిన పొట్లాలేనండీ, అవసరమొస్తుందని వుంచాను.

సేకరణ :

టి.కె.దుర్గాప్రసాద్

డి.ఓ. - 10

కనుక్కోండి చూద్దాం

ఒకటి, మూడు - చీకటికి వ్యతిరేకంగా ప్రకాశించేది
రెండు, మూడు - ప్రతి వస్తువు తయారీకి ఉపయోగించేది
ఒకటి, రెండు, మూడు కలిసిన
ఇది మనిషికి కలిగే వ్యాధి
రెండు, నాలుగు, ఐదు - కలిసిన
దేవుని పట్ల ప్రజలకు నమ్మకం కలిగించేది
నాలుగు, ఐదు, ఆరు, ఏడు - తామర పువ్వులుండే
కొలనులో కనిపించేది
మూడు, రెండు - ప్రతి మనిషి జీవించడానికి అవసరం
నాలుగు, మూడు, రెండు
సముద్రంపై నిత్యము కనిపించేది
ఆరు, ఏడు - ప్రతి దంపతులు కోరుకునేది
ఏడు, ఐదు, నాలుగు - మనిషికి ఉల్లాసం కలిగించునది
కనుక్కోండి చూద్దాం

(తామర తంపర)

అది ఒక పూవు అందము
ఆనందము నిచ్చే పూవు
దీనిపేరు ఏడక్షరాలు
ఎంతో ముచ్చట కలిగించు
ఏడూ ఆరు కలిసిన ఒక మహారాజు తల్లి
రెండు, ఆరూ, ఏడూ కలిపితే ధాతువుగా నొప్పి
మూడు, ఆరూ, ఏడు రుచులలోనిది ఒకటి
ఒకటి, ఆరూ, ఏడూ శరీర మందొక భాగం
ఒకటి, రెండూ, ఏడు ఎన్నటికి మనం చూడనిది
ఒకటి, నాలుగు, ఐదు, ఏడూ కలిపితే నిలయాధారం
అన్నీ కలిపితే ఆహాహా
నంద నందనునకు ప్రీతి
కనుక్కోండి చూద్దాం

(కనకాంబరము)

పి.చంటిబాబు
డి.ఇ.టి. - 15

జోక్స్

స్టూడెంటు : మిరకిల్ అంటే ఏంటి సార్?

టీచర్ : అద్భుతం, ఆశ్చర్యం, అనుకోకుండా జరగడం, ఇలా....

స్టూడెంటు : నాకు అర్థం కావటం లేదు సార్!

టీచర్ : టీచర్‌కు కోపం వచ్చి ఫట్ అని ఒక రెంపకాయ కొట్టి "ఇప్పుడు నొప్పెడుతుందా?" అని అడిగాడు.

స్టూడెంటు : అవున్సార్!

టీచర్ : నొప్పెట్టకుండా వుంటే అదే "మిరకిల్" అన్నమాట.

* * *

సుబ్బారావుకు తాను చాల తెలివైన వాడిననే నమ్మకం ఎక్కువ. పదో అంతస్థులో వుండే సుబ్బారావు ఆఫీసుకు టైమౌతుని కంగారు కంగారుగా మేడమెట్లు దిగి వచ్చాక - కళ్ళజోడు మరిచిపోయిన సంగతి గుర్తుకు వచ్చి, పైనుంచి చూస్తున్న భార్యతో, "నా కళ్ళజోడు క్రిందప డేయి - మరచిపోయాను" అన్నాడు. ఆవిడ దానిని తెచ్చి పైనుండి పడేసింది. కళ్ళజోడు అద్దాలు పగిలిపోయాయి "అయ్యో! వాచీకూడా మరిచిపోయానే!" అని "సరే! నా వాచీ! ఇలా క్రింద తగలేయ్" అన్నాడు. విధేయురాలైన భార్య అలాగే చేసింది. వాచీ ముక్కలైపోయింది. అప్పుడు గుర్తొచ్చింది - "కర్చీపు మరిచిపోయిన సంగతి" - ఆమాటే ఆవిడతో చెప్పి, "ఛీ ఈ మూర్ఖురాలు దీనినికూడా విరగగొడుతుం దేమో!"అనుకొని "ఉండుండు! నేనే వచ్చి కర్చీ తీసుకుంటాను" అని మెట్లు ఎక్కాడు.

ఎస్.నారాయణ అయ్యర్
టి.ఏ. - 83

"బంధు వర్గము"

సత్యము	--	'తల్లి'
జ్ఞానము	--	'తండ్రి'
ధర్మము	--	'సోదరుడు'
దయ	--	'మిత్రుడు'
శాంతి	--	'భార్య'
సహనము	--	'కుమారుడు'

* * *

"మనం చనిపోయినప్పుడు ధనం వెంటరాదు, చుట్టాలు, స్నేహితులు శ్మశానం వరకే వస్తారు: చేసిన పుణ్యం, పాపం మాత్రమే మన వెంట వస్తాయి."

* * *

"ఆలోచన అన్నది అతి కష్టమైన పని, అందుకే చాలా తక్కువమంది ఆ పని చేస్తుంటారు."

* * *

"మనకు ఒక విషయం క్షుణ్ణంగా తెలిసినప్పుడే దాన్ని ఇతరులకు బోధించాలి."

* * *

"మిమ్మల్ని తెలుసుకునేందుకు మీ మెదడును ఉపయోగించండి, ఇతరులను తెలుసుకునేందుకు మీ హృదయాన్ని ఉపయోగించండి."

* * *

"నిరంతరం తాగుతుండే వాడికి రుచి తెలియదు. అలాగే ఎల్లప్పుడూ మాట్లాడుతుండే వాడికి ఆలోచన వుండదు."

* * *

"ఒక మతం కోసం జీవించడం కన్నా దానికోసం ప్రాణత్యాగం చేయడం ఉత్తమం."

* * *

"మనలో వుండే సహజ శక్తులే మన అనారోగ్యానికి నిజమైన ఔషధాలు"

వజ్రాల హరినారాయణ
డి.ఓ.- 33

మధుర స్మృతులు

గుర్తుచేసుకో ఓ ప్రియ నేస్తమా
మన "లయోల" కాంపౌండులో
చలాకీగా సాగిన సరదాలు
కొంటె కుర్రాళ్ళపై చేసిన ఏలిపి కామెంట్స్
జూనియర్లపై చేసిన టీజింగ్
కూనిరాగాలతో తీసుకున్న కోచింగ్
కేంటీన్‌లో చెప్పుకున్న సోది కబుర్లు
లైబ్రరీలో విసురుకున్న హాస్యపు జల్లులు
బీచ్‌లో కొట్టిన కేరింతలు
పార్కులో పాడుకున్న పిచ్చి పాటలు
ఆ విహారయాత్రలు, వనభోజనాలు
మధురమైన సంధ్యవేళలు
నిద్రలేమితో గడిపిన నిశిరాత్రులు
ఆ మధుర స్మృతులు నిత్యసత్యాలు
అదొక గడిచిన వైభోగం
తిరిగిరాని విద్యార్థి జీవితం
తలుచుకుంటే కళ్ళల్లో నీళ్ళు
తెలియదు మరి అదే ఆనంద బాష్పాలేమో!

కానీ ఓ నేస్తమా,
రేపు నువ్వడిగిడే సంఘంలో
నేర్చుకోవలసిన జీవిత పాఠాలు ఎన్నో
అప్పుడు నీవొక చైతన్యమూర్తివి
మమతాను బంధాలను పెంచే
ఓ అమృతమూర్తివి
మిగలాలి నీవొక ఆదర్శమూర్తిగా
జీవితంలో ఎదురైన పరీక్షలే
అనుభవమనే పాఠాలుగా గుర్తుంచుకో
మరువకు మరువకు ఈ సత్యాన్ని
సరిదిద్దు ఎదుటివారి లోపాల్ని
సాహసమే ఊపిరిగా సాగిపో
మంచి వారిలో ఒకరిగా మిగిలిపో

ఎ. శ్రీదేవి
ఎమ్.ఏ.టి. - 2

"లోకోక్తి"

-- మంచివాడి స్నేహం మంచి గుణాన్ని ఇస్తుంది.
చెడ్డవాడి సహవాసం చెడు గుణాన్ని తెస్తుంది.

-- వాన నీళ్ళు రేగటి నేలలో పడితే మంచి నీళ్ళవుతాయి.
అదే చవిటి నేలలో పడితే అవి ఉప్పునీళ్ళ అవుతాయి

తొలిచూపు

ప్రియా!
నిన్ను తొలిసారిగా చూచినరోజు
అదే కాలేజి ప్రారంభించినరోజు,
నా హృదయాన్ని పులకింపచేసినట్లుగా
అంత మంది అందమయిన అమ్మాయిలలో
నిన్ను చూచిన తొలిక్షణంలోనే
నా హృదయం ఒక్కసారిగా ఉవ్వెత్తులేచిన
సముద్రకెరటంలా
అప్పుడే రెక్కలు వచ్చిన పక్షి ఆకాశంలో
ఎగిరినప్పుడు
పొందే అనుభూతిని పొందాను నేను
నిన్నే నాహృదయంలో శాశ్వతంగా ప్రతిష్ఠించుకొని
ఆ అనుభూతిని ప్రేమగా భావిస్తూ
ఎల్లప్పుడూ నీ ప్రేమను ఆశిస్తూ
నీకున్న అభిప్రాయాన్ని నేను
తెలుసుకోవాలనే......

జోసెఫ్
టి.హెచ్. - 64

పకపకలు

దుర్గ తన స్నేహితుడితో ఇలా అన్నాడు ``నేను మా ఆవిడతో మాట్లాడి వారం రోజులయ్యింది''.

స్నేహితుడు : ``ఏం...... మీరిద్దరూ పోట్లాడుకున్నారా ఏమిటి?''

దుర్గ : ``కాదు.... ఆమె ఇంకా మాట్లాడటం ఆపలేదు''

✿ ❀ ✿

``నీ తమ్ముడు చాలా బుద్ధిమంతుడు రాధా!'' మెచ్చుకుంది వేణి

``ఎందుకనో! అంతగా ప్రశంసిస్తున్నావు'' అడిగింది రాధ.

వేణి : ``ఉదయం నుంచీ వాడు అంగుళం కూడా కదల్లేదే! ఎక్కడ కూర్చోబెట్టిన వాడు అక్కడే వున్నాడు'' అంది వేణి.

రాధ : ``అదా! వాడు ఇంతమటుకూ ఎప్పుడూ `టై' కట్టుకోలేదే! అది మెడలో వ్రేలాడుతూ వుండేటప్పటికి వాడిని దాంతో కట్టేశారనుకుని గమ్మున వుండివుంటాడులే'' అంది రాధ.

✿ ❀ ✿

``స్యార్! ఇక మీద నేను మీ ఇంట్లో పనిచేయదలచుకోలేదు. నా లెక్క చూసి నా డబ్బులు నాకు ఇప్పించండి''.

``ఎందుకు? ఏమయ్యింది?''

``సార్! అమ్మగారి ప్రవర్తన నాకేం నచ్చట్లేదు. మీకు, నాకు ఏం తేడా చూపించట్లేదు. మిమ్మల్ని తిట్టినట్లే నన్నుకూడా తిడుతోంది.''

✿ ❀ ✿

బార్‌లో బాగా మందు పట్టించి సురేష్, నరేష్ కారులో బయలుదేరారు.
''అరేయ్.... మరీ అంత స్పీడ్‌గా పోనివ్వకురా యాక్సిడెంట్ అవుతుంది''
అన్నాడు సురేష్ మత్తుమత్తుగా.
''నేను స్పీడ్‌గా పోనివ్వడమేమిటి కారు డ్రైవు చేస్తున్నది నీవైతే''
అంటూ చిరాకుపడ్డాడు సురేష్.

✿ ❀ ✿

''ఏమిటో మీ యింటికి వస్తే చాలు నిద్ర ముంచుకొచ్చేస్తుంది''.
''అదా, మేం చేరకముందు ఇక్కడ గవర్నమెంటు ఆఫీసు వుండేదిలే''.

✿ ❀ ✿

''ఏమోయ్ సర్వర్.... అలా అసహ్యంగా దోసెమీద చెయ్యిపెట్టి
తీసుకువస్తావేం'' అన్నాడు యుగంధర్.
''అవును సార్.... లేకపోతే మళ్ళీ క్రింద జారిపడిపోతే''.

✿ ❀ ✿

''శరత్, సుధాకర్ ఇద్దరు నన్ను ప్రేమిస్తున్నారు. అయితే వారిలో
అదృష్టం ఎవరిని వరిస్తుందో'' అన్నది అనురాధ తన ఫ్రెండ్ తులసితో.
''శరత్ నిన్ను పెళ్ళి చేసుకుంటాడు. సుధాకర్ అదృష్టవంతుడిగా
మిగిలిపోతాడు'' అంది తులసి కసిగా

✿ ❀ ✿

శత్రుదేశపు గూఢచారిని పట్టుకొని వస్తే ఎడారిలో తీసుకువెళ్ళి
ఒంటరిగా వదిలెయ్యమని ఆజ్ఞ ఇచ్చాడు రాజు. నిప్పులు చెరిగే ఎండలో
కాళ్ళు కాలుతుండగా నాలుగు మైళ్ళు నడిపిస్తున్న సైనికుల మీద
చిరాకుపడ్డాడు ఆ గూఢచారి ''ఇదేం శిక్షంటూ''.
'''నీకేం హాయిగా ఎడారిలో వుండిపోతావు. మేం ఇంతదూరం
వెనక్కి నడుచుకువెళ్ళాలి. అదెవరికి చెప్పకోం'' కోరస్‌గా కోప్పడ్డారు
సైనికులు.

టి.వి. దుర్గాప్రసాద్
డి.ఓ.-10

ఇల్లే స్వర్గసీమ

మా యిల్లే స్వర్గసీమ
మా అమ్మే మమతల కోవెల
ఆకోవెలలో వెలసిన దేవుడు
మా నాన్న
పాటకు పల్లవి ప్రాణం
అమ్మానాన్నల అనురాగం
మాకెంతో దివ్యం
మా జీవితాలకదే సిందూరం
కళ్యాణిరాగం తీయంగపాడ
తేనెలొలికే ముద్దు పలుకులతో
చిన్నారి పాపలు నవ్వుతుంటే
గగనాన తారకలు ఉప్పొంగిపోయి
ఒక్క ఉదుటున కురిపించె
మా యింట పన్నీటిజల్లు
తెలతెల్లవారంగ
జనపదులు మేలుకొలుపంగ
ప్రభాత గీతాలు వినిపించగా
వాకిలి ముంగిట ముగ్గులిడి
మంగళ వాద్యాలు మ్రోగ
రసమయ జగతిని ఆహ్వానిస్తూ
ప్రతిదినము మా యిల్లు
అతిధి అభ్యాగతులతో
శోభిల్లుతుంది.

టి.ఎస్.అప్పన్న (రీడర్)
బోటనీ డిపార్ట్‌మెంట్

టక్కరోడు

ఎన్ని ఏళ్ళు ఐన నేమి స్వాతంత్ర్యమొచ్చి మనకి
ఇసుమంతైనా బాగుపడని అతుకుల బతుకులు మనవి

పేరగాడు మావోడే నంటూ యమగారం సేసినావు,
గద్దెను ఎక్కించినావు
సిగారు ముట్టించి ముక్కున మరకెట్టి పోయె,
మాయదారి మంత్రిగాడు

కోటు దీసి షక్కనెట్టి, ఓటు కోసం తిరిగినోడు
గేటు బయట నిల్పించి, చాటుకు పోయిన కేటుగాడు

నీ సేవకై పుట్టానని, నీ కాలు పట్టినోడు
కాలు సూపక, కారులోన మాయమైన మాయలోడు

బొచ్చె గూడ తీసుకుని, రొమ్ములోకి తోసినాడు
వచ్చి చెడి సంపాదించినది, మచ్చుకు మిగల్లేదు
టక్కరోడు

నిను సవ్వసావ ని పొగడినాడు, సమయం కోసం
వేచినాడు
ఉన్న గోచి లాగి వాడు, చావికొట్టి పోయినాడు
సిపాలిటి కనిగాడు

గల్లీలో ఉన్నవాళ్ళే, ఢిల్లీకి పంపినావు
మళ్ళీ ఆడువచ్చునా, నీ రాతసింక మార్చునా
ఓ ఓటరూ! వాడొట్టి చీటరు

సి.హెచ్.ఆర్.విజ్ఞాన్ కుమార్
ఏ.జెడ్ - 8

అనుభవం

నా జ్ఞాపకాల ఖజానాలోంచి
ఎవరో ఒక అనుభవాన్ని దొంగిలించారు
దానికోసం రాత్రంతా....
వెతుకుతూనే ఉన్నాను.
చివరకి....
తెల్లవారు ఝామున
నా కనురెప్పలను తాకిన
నీ అధరాలు తెలిపాయి,
ఆ అనుభవం మరుగున పడిందనీ....
మరో తీయని అనుబంధం

పి.వి.ఎస్.సుధాకర్
ఎజి-33

మా కళాశాల

ఆంధ్రప్రదేశ్ గర్భంలో
విజయవాడ నగరంలో
కృష్ణానది ఒడ్డున
వెలసిందొక కళాశాల
అదే మా ఆంధ్ర లొయోలా కళాశాల

దేవుని పూల పందిరిలో
పచ్చని చెట్ల నీడలో
పరవశాల హరివిల్లు
అదే మా ఆంధ్ర లొయోలా కళాశాల

అన్నింటిని మించి భగవంతుని ఆశీస్సులతో
అధికారుల ఆదరణతో గురువుల బోధనతో
విద్యార్థుల క్రమశిక్షణతో దిన దిన ప్రవర్ధమానమై
దివ్వెలుగా వెలుగొందినదై పేరు ప్రఖ్యాతులు గడించిన
మహోజ్జ్వల కళాశాల అదే మా ఆంధ్ర లొయోలా కళాశాల

కళాశాలలో వెలసిన
ఆరాధ్య దైవాలే మా అధ్యాపకులు
వారిని పూజించే విద్యార్థులే భక్తులు
అదే మా ఆంధ్ర లొయోలా కళాశాల

పి.రాజు
టి.హెచ్.-56

ఆశ

ఆశ! ఆశ! ఆశ!
ఆర్నెల్లైనా రానివాడికి
అడుగులు వెయ్యాలని ఆశ!
అన్నప్రాసన కానివాడికి
ఆవకాయ తినాలని ఆశ!
మాటలు కూడారాని వాడికి
మంత్రిపదవిపై ఆశ!
ఆశ! ఆశ! ఆశ!

సివిడిముక్కు విట్టిగాడికి
సిని ఏక్టరవ్వాలని ఆశ!
అందవిహీనంగుండేవోడికి
అతిలోకసుందరిపై ఆశ!
రోజే గడవక చచ్చేటోడికి
రోదసి చూడాలని ఆశ!
అ, ఆ లు కూడా రానివాడికి
అమెరికా పోవాలని ఆశ!
ఆశ! ఆశ! ఆశ!

పొట్టకు కూడేలేని తల్లికి
పట్టుచీర కట్టాలని ఆశ!
మరణిస్తున్న ముసలివాళ్ళకి
మళ్ళీ బతకాలని ఆశ!
ఆశ! ఆశ! ఆశ!

తీరేదైనా తీరనిదైనా
ప్రతిజీవికి ఏదో ఆశ!
నా జీవితంలో ఎన్నో
ఆశలు నే చూశా కాబట్టే,
కలం పట్టడం రానివాడిని
కవినైపోదామని రాశా!!

ఎ.సుభాష్ చంద్రమోహన్
డి.ఓ.-52

నవయుగ వైతాళికుడు "శ్రీశ్రీ"

"తాజ్‌మహల్ నిర్మాణానికి రాళ్ళెత్తిన కూలీలెవ్వరు?"

ఈ ప్రశ్న ఉదయించగానే గుర్తుకు వచ్చేది శ్రీశ్రీ,

తన ఆలోచనలనే అస్త్రాలుగా చేసి గీతాల రూపంలో ఈ ప్రపంచం మీదికి యుద్ధం ప్రకటించాడు. జయాపజయాల గురించి ఆలోచించలేదు శీశ్రీ, ఈ ప్రపంచాన్ని ముందుకు నడపాలన్న ధ్యేయమే అతడిని కార్యోన్ముఖుని చేసింది.

"నీ అందెలసడి వినగానే

గురుతు వచ్చె నా పిల్ల ఎంకి...." అంటూ ఊహా ప్రపంచంలో తిరుగాడే కవులకు ఒక్కసారిగా తేరుకోలేని దిగ్భ్రమ కలిగించాడు.

"ప్రపంచమొక పద్మవ్యూహం

కవిత్వమొక తీరనిదాహం" అంటూ

తన కవిత్వంతో బూజు పట్టిన భావకవిత్వానికి, ఛందస్సుకు, వ్యాకరణానికి చరమగీతం పాడాడు.

సహజసౌందర్యం తక్కువైనప్పడు కవి, ఊహలతో, అస్పష్టతని ఛందస్సు చీరల వెనుకా, అలంకారాల మధ్య, కఠిన పదాలు బురఖాలలోనూ దాచి మోసగించాలని చూస్తాడు. కానీ శ్రీశ్రీ తన ఆవేదనే గీతాలుగా మలచి మనకు అందించాడు.

ప్రపంచ సాహిత్యం అంతా ఒక పంథాలో నడుస్తుంటే తానొక కొత్త పంథాను సృష్టించుకొని ప్రపంచమంతా ఆ పంథావైపు అనుసరించేటట్లు చేయగలిగిన మహాకవి శ్రీశ్రీ. అరిస్తేనే విప్లవమనుకొనే ఆ రోజుల్లోనే కేకలు పెట్టి మానవతా విలువల్ని వెలికితీయడన్నాడు.

"మానవుడే నా సందేశం, మనుష్యుడే నా సంగీతం" అని ఎలుగెత్తి చాటాడు.

తన గీతాలు అప్పటి ప్రపంచానికి రుచించకపోయినా, ఆ గీతాల ప్రభావం యిప్పడు ప్రతి యువకునిలోనూ దర్శనమిస్తుంది.

ఎక్కడో ప్రేయసి కల్పనలతో ఊగాడుతూ, మత్తులో మునిగిపోయిన యువతరాన్ని తట్టిలేపి

"మరో ప్రపంచం మరో ప్రపంచం

మరో ప్రపంచం పిలిచింది

పదండి ముందుకు, పదండి త్రోసుకు

పోదాం, పోదాం, పైపైకి....

నదీనదాలు, అడవులు కొండలు

ఎడారులా మన కష్టంకి....''

అంటూ యువతరాన్ని జాగృతం చేశాడు. పట్టాలు పుచ్చుకొని పేరుకుపోయిన సోమరితనంతో, నిరాశతో, నిరుద్యోగులమని ప్రభుత్వాన్ని నిందించే సోమరులను

''ఎముకలు కుళ్ళిన వయసు మళ్ళిన

సోమరులారా....! చావండి'' అన్నాడు.

''నెత్తురుమండే, శక్తులు నిండే సైనికులారా రారండి'' అంటూ ఈ యువతను ఆహ్వానించాడు.

శ్రీశ్రీ కవిత్వం విన్నవానికి, రుచి చూసిన వానికి మరే కవిత్వమూ సరిపడదు.

శ్రీశ్రీ పాతపదాలు, అలంకారాలు, ఛందస్సులు, ఉపమానాలు జీవితంలో మళ్ళీ లేవకుండా వాటి నడ్డి విరగొట్టాడు.

శ్రీశ్రీ నిద్దురపోతున్న ఈ జాతిని మేల్కొల్లటానికి తన వంతుగా ఒక ''మహా ప్రస్థానాన్ని'' ఈ ప్రపంచానికి ఇచ్చాడు. శ్రీశ్రీ తన వారసుల కిచ్చింది అణుబాంబులు కాకపోవచ్చు, కానీ అంతకంటే శక్తిమంతమైనది.

ఆయన కవిత్వం ఈ ప్రపంచాన్ని సైతం వూగించగలదు, రగిలించగలదు. అందుకే,

''నేను సైతం ప్రపంచాగ్నికి

సమిధ నొక్కటి ఆహుతిచ్చాను

నేను సైతం భువన ఘోషకు

వెర్రిగొంతుక విచ్చిమోసాను

నేను సైతం

భువన భవనపు బావుటానై పైకిలేస్తాను'' అంటూ

ఈ ప్రపంచం కేసి చూస్తూ పిచ్చిగా అరుస్తున్నాడు.

కానీ అతని పిలుపు నందుకోవడానికి ఇక్కడెవరున్నారు?.... ఈ యువత నాగరికత పేరుతో విచ్చలవిడితనాన్ని, అశ్లీలాన్ని చూస్తూ ఆనందిస్తుంది.

మరి శ్రీశ్రీ ఘోష ఎవరి కోసం....?

అందుకే శ్రీశ్రీ అన్నాడు....

''మనదీ ఒక బ్రదుకేనా....

కుక్కల వలె నక్కల వలె

మనదీ ఒక బ్రదుకేనా....

సందులలో పందుల వలె......''

శ్రీశ్రీ కవిత్వం ఈ ప్రపంచాన్ని రగిలిస్తుంది, మానవజాతిని కదిలిస్తుంది, కానీ దాన్ని అందుకునే వారికి స్పందించే హృదయం వుండాలి.

సామాన్యుడు ఈ ప్రపంచభారాన్ని మోయలేక చస్తున్నా ఎవరూ పట్టించుకోవడం లేదు. అందుకే శ్రీశ్రీ ఈ ప్రపంచాన్ని నడిపించే సామాన్యుని వునికి యేదని ప్రశ్నించాడు.

``సామ్రాజ్యపు దండయాత్రలో సామాన్యుల సాహసమెట్టిది?

ప్రభువెక్కిన పల్లకి కాదోయ్

అది మోసిన బోయీలెవ్వరు?''

శ్రీశ్రీ కవిత్వం చదివి నిలబడడానికి గొప్ప విజ్ఞానం అక్కరలేదు. కానీ, ఈ ప్రపంచాన్ని ఎదిరించగల ధైర్యం కావాలి, చావగల గుండె కావాలి. సమస్యను దూరాన్నుండి చూసి పారిపోయే పిరికి పందల్ని తన ప్రపంచం నుండి నెట్టివేసి, తన నెత్తురును పిండి లక్ష కంఠాల్ని ఏకం చేసి,

`` ముళ్ళూ రాళ్ళూ అవాంతరాలెన్ని వున్నా

ముందు దారి మాది

ముందుకు పోతాం మేము,

ప్రపంచం మా వెంట వస్తుంది'';

``అన్నీ సమస్యలే సందేహాలే మాకు

ప్రశ్నలే, ప్రశ్నలే

జవాబులు సంతృప్తిపరచవు

అలజడి మా జీవితం

ఆందోళన మా వూపిరి

తిరుగుబాటు మా వేదాంతం'' అని పలుకుతున్నారు.

పట్టు దిళ్ళలో తలలు దూర్చి, ఎ.సి. రూములో నిద్రిస్తూ, ప్రపంచమేమయితే నాకేం అనుకొనే వారికి శ్రీశ్రీ ఘోష పిచ్చికేకల్లా వినబడతాయి.

జీవితాన్ని దేవుడే నడిపిస్తాడని, అనాగరకమ్మైన జంతువుల్లా బ్రదుకదలిస్తే హాయిగా గుడికి వెళ్ళి మీ పేరున అర్చనలు, పూజలు చేయించుకోండి.

శ్రీశ్రీ గీతాల జోలికి మాత్రం పోకండి.

గాలిలో దీపం పెట్టి దేవుడే మీ రక్ష అని నిద్దురపొండి.

కానీ పాపం శ్రీ శ్రీ జీవితం అంతా అరుపులతోనూ

కేకలతోనూ సరిపోయింది.

శ్రీ శ్రీ ఈ ప్రపంచపు బాధ అంతా తన బాధే అనుకున్నాడు. అందుకే...

``దగా పడిన తమ్ములార!

మీ కోసం కలం పట్టి,

ఆకాసపు దారులంట

అడావుడిగా వెళిపోయే

అరచుకుంటు వెళిపోయే
జగన్నాధుని రథచక్రాల్
రథచక్ర ప్రళయఘోష
భూమార్గం పట్టిస్తాను
భూకంపం పుట్టిస్తాను" అన్నాడు.

చలం దృష్టిలో 'కవిత్వమంటే', తనకీ, ప్రపంచానికీ సామరస్యం కుదిరే దాకా కవి చేసే అంతర్ బహిర్ యుద్ధారావమే.

అందుకే శ్రీశ్రీ ఈ ప్రపంచాన్ని పూగించి, రగిలించి, అస్త్రాల్ని సంధిస్తే, అవి అందుకోలేక ఆర్తనాదాలు చేస్తూ పారిపోతున్నారు కొందరు.

వారికి ఈ ప్రపంచమంటే భయం: అంతేకాదు తమ నీడంటేనే వారికి భయం. వారి జీవితాల నుండి వారు బయటికి రారు.

ఈ ప్రపంచమంతా పులులు తిరుగుతున్నాయని భావన.

వారి ఆశయాలు సాధించుకోవటానికి సైతం వారు పోరాడరు. పోరాటమన్నా, విప్లవమన్నా వారికి వణుకు. వారి దృష్టిలో శ్రీశ్రీ ఓ పచ్చి కమ్యూనిస్టు, తిరుగుబాటుదారుడు అంటే!

అందుకే శ్రీశ్రీ అంటారు...

''వడ్డించిన విస్తరి మీ జీవితం.
నిశ్చల నిశ్చితాలు మీవి
వెలుగును ప్రేమిస్తారు
ఇరులను ద్వేషిస్తారు."

అంతేకాదు వారు **narrow minded fellows...**

''మీ కన్నుల చూపులు సరళరేఖలో
రేఖ చెదిరితే గొల్లుమని పోతారు.
రేఖ కవతలి వాళ్ళంతా నేరగాళ్ళే!"

మనం జీవిస్తున్న ఈ ప్రపంచంలో స్వార్థం బుసలు కొట్టి ప్రతి వాడిలోనూ నిద్దురలేస్తుంది.

''మనమంతా బానిసలం,
గానుగలం, పీనుగులం,
వెనుకదగా, ముందుదగా,
కుడియెడమల, దగా, దగా!"

ఈ విధంగా అన్యాయాల్ని దుమ్మెత్తిపోసిన శ్రీశ్రీ, తెలుగు కవిత్వాన్ని దీవించి, శాసించి, జూన్ 15, 1983 లో 'మహాప్రస్థాన' మొందారు. జీవితమంతా పోరాటం సాగించి (కవితా) న, తన ముద్దుబిడ్డ లేనిలోటు తీర్చేవారెవరూలేరని భారతమాత సైతం విలపిస్తుంది.

బండి దుర్గాప్రసాద్
ఎన్.సి.పి.-43

हिन्दी विभाग

मेरा प्यारा 'लोयोला'

प्रातः काल की स्वर्णिम बेला में जब सुनहरे रवि की किरणें लोयोला कालेज पर अपना पंख फैलाती हैं, तो लोयोला के कण-कण में सजीवता का स्वर्णिम संचार हो जाता है। इसकी पृष्ठभूमि में खडा पवित्र गुणदला-शिखर मानों एक पहाडी मात्र न होकर इस लोयोला का स्वर्ण मुकुट बना जाता है इस प्रातः बेला में। इस पहाडी के शिखर पर बादल पूँजी का लहराना, श्रीकृष्ण के मोर पंख युक्त किरीट की याद अनायास ही करा जाते हैं। लोयोला की सात्विकता का विचार उत्पादन इसके विशाल मुकुट के शीर्षबिन्दु पर खडा अटल, पवित्र 'क्रास' करता है।

पहाडी से नीचे उतर यदि कालेज परिसर को देखे तो अजीब सी उन्मुक्त एवं खुलेपन की सनसनाहट महसूस होती है रगों में। एक ओर कतारबद्ध खडे वृक्ष कालेज परिसर के अनुशासन को दर्शाते हैं, तो दूसरी ओर उन्मुक्तता से क्रीडा क्रम में व्यस्त गिलहरियों का उछलना-कूदना यहाँ की स्वतंत्रता का परिचय देती है। चारों ओर आपस मे गुंथे हुए हरे-हरे घास की तुलना यदि लोयोला के राजसी हरे मखमली परिधान से किया जाए तो विचार बुरा नहीं जान पड़ता।

यहाँ के वृक्षों की एक विशेषता और है कि इनपर दूर्लभ प्रजातियों के ऐसे -ऐसे परिंदो का बसेरा है, जो कि दूर - सुदूर प्रांतों से यहाँ आते हैं, जिस प्रकार हम छात्र देश के कोने-कोने से यहाँ आकर एकता को संस्थापित करते हैं।

संदीपन सांकृत्यायन
टी.ए. 96

जीवन के काल-चक्र में

मनुष्य का जीवन पालने से प्रारम्भ होकर कुसुमित मृत्यु-शय्या पर समाप्त होता है। इस बीच मानव का शारीरिक एवं मानसिक विकास होता है और वह अपना उत्तरदायित्व निभाता है। अंत में एक दिन वह अपना सब कुछ त्याग कर इस मृत्यु-लोक से मुक्ति पाता है। कितना सरल प्रतीत होता है यह जीवन-क्रम। किन्तु क्या यह इतना सहज है?

जीवन का कालचक्र अनवरत चलता रहता है। कौन जाने जिन्दगी की किस गली में शाम हो जाए। एक बार जब आदमी जीवन-पथ पर निकल जाता है, राह में इसे सुन्दर उद्यान भी मिलते हैं और कंटीली झाडियाँ भी. समतल भूमि भी मिलती है और ऊबड-खाबड गड्ढे भी। अधिकतर लोग प्रसूनों का रस तो ले लेते हैं पर शूलों पर विजय पाने में असफल हो जाते हैं। ऐसे ही मोड पर मनुष्य की शक्ति दृढता, उद्यम, साहस एवं धैर्य का परिचय मिलता है और जीवन का लक्ष्य उन्हीं को प्राप्त होता है, जो पथ के रोडों की चिंता किये बिना आगे बढ़ जाते हैं।

ऐसा भी होता है कि मनुष्य इन विपत्तियों के जाल में फँसकर चलते-चलते गिर जाता है। किन्तु यदि उसने गिरकर सँभलना सीख लिया तो वह इस पथ पर अवश्य आगे बढ सकता है। जो निराश होकर रास्ते के किनारे बैठ गया, वह लक्ष्य तक भला कैसे पहँच पायेगा? सुख-दुःख का आवागमन हमारे हाथ में न सही, उनका सामना करने की क्षमता तो हममें हो सकती है। यदि वह प्रयत्नशील रहकर राह ढूँढे तो भटका हुआ शाही भी कहीं न कहीं पहुँच जाएगी। जैसा कि विद्वान ने कहा है कि 'आशा वह मंथर गति-विष है जो शनैः शनैः मृत्यु तक पहुंचा देती है'। अतः यदि हम आशा, हिम्मत और दृढ निश्चय को अपने संगी-साथी बना लें तो राह की मुशीबतों का आभास भी नहीं होगा, और हँसते-हँसते हम अपने जीवन का दीप बुझा कर भी अपने कर्मों की उजियाली को संसार में छोड़ जाएंगे।

प्रफुल्ल बरला

एन.जी.एच. 21

प्रेम प्रकाश

दिसम्बर की कँप-कँपाती सुबह थी। मैं प्रातः काल कालेज जा रहा था। ठिठूरन के बाद भी मौसम सुहावना लग रहा था। मंद पवन, खिले फूलों से भरे फूलवारियाँ, भौरों की गुनगुनाहट, मधुमक्खियों का गुँजन और सुबह की सुनहरे सूर्य की किरण से मौसम बडा ही मनमोहक लग रहा था।

जब कालेज फाटक के पास पहुँचा तो देखा कि खूबसूरत नौजवान कालेज की दूसरी दिशा से कालेज की ओर आ रहा था। पहिरावा से लग रहा था कि वह सम्पन्न परिवार का युवक है। उसकी चाल में कुछ लडखडाहट थी। मैंने अनुमान लगाया कि रात को अधिक पी होगी या सुबह-सुबह ही ले ली होगी। जब वह निकट पहुँचा तो मुझे लगा कि इस युवक से जरूर कहीं न कहीं मिला था। लेकिन कब और कहाँ यह मेरी जेहन में नहीं आ रहा था। क्लास का समय हो चला था अतः मैं क्लास के लिए चला गया।

क्लास में मेरा मन नहीं लग रहा था। मैं इसी उधेडबुन में था कि कहाँ उस युवक से मिला था। वह युवक बार-बार मेरे मानस पटल पर आ जा रहा था। जब पीरियड खतम हुआ तो हमेशा की भाँति चाय पीने के लिए कालेज कैण्टीन चला गया और एक प्याली चाय का आर्डर दे कर खाली कुर्सी पर बैठ गया। जब मैं नजर उठा कर देखा तो सामने वही युवक बैठा हुआ था।

मैं उस युवक को पहचानने की कोशिश करने लगा। हिचकते हुए मैंने पूछा, “माफ कीजिए भाई साहब, कहीं आप प्रेम प्रकाश तो नहीं हैं?” उसने मुझे पहचान लिया और कहा ‘‘अरे प्रभात, तुमने ठीक पहचाना। मैं वही हूँ।’’

वह प्रेम प्रकाश ही था। वह तीन वर्ष मुझसे सीनियर था। हम दोनों एक ही कालेज में पढ़ते और एक ही हास्टेल में रहते थे। मेरे लिए बड़े भाई के समान था। हास्टेल में वह लव लाईट के नाम से जाना जाता था।

लव लाईट गरीब घर से था। उसकी माँ बचपन में ही उसे छोड चली। उसके पिता ने उसका अच्छा देखरेख किया और उसकी शिक्षा की कोई कसर नहीं

छोड़ी। वह पढने में तेज था अतः उसके पिता की इच्छा थी कि प्रेम प्रकाश खूब पढ़े और एक दिन बडा आदमी बने।

जब वह बी.ए.प्रथम वर्ष में था तभी उसकी मुलाकत एक सह-छात्रा निशा से हो गई। बाद में मुलाकतें बढी और उनकी मुलाकतें दोस्ती में और दोस्ती प्यार में बदल गई। अब मिस्टर लव लाईट अधिक समय अपनी प्रेमिका के साथ गुजारने लगा। जैसा कि हम सभी जानते हैं समय अपनी गति से चलता ही जाता है, जिसका भान किसी पर नहीं होने देता है। अतः लव लाईट और निशा के जीवन में दिन, महीने, साल कैसे गुजर गये पता भी न चला।

बी.ए. फाइनल परीक्षा निकट आ गयी थी लव लाईट लमेरिया बुखार के कारण परीक्षा की तैयारी ठीक से नहीं कर सका। निश्चित समय पर रिजल्ट निकला। तीव्र बुद्धिवाला लव लाईट केवल दिवतीय श्रेणी में पास होकर सब को हैरत कर दिया।

रिजल्ट निकलने के बाद वह एक दिन अचानक गायब हो गया। मैंने और दोस्तों ने अनुमान लगाया कि वह अपनी प्रेमिका निशा के पास चला गया। लेकिन निशा उसे ढूँढने हास्टेल आयी तो पता चला कि वह गायब हो गया। कहाँ चला गया किसी को पता नहीं। कुछ दिनों की चर्चा के बाद लोग उसे भूलने लगे। इसीलिए कहते हैं 'आखों से ओझल तो पहाड ओझल।' लव लाईट के गायब होने के बाद मैं उसे भूल सा गया था।

आज अचानक मैं तीन वर्षो के बाद उसे देख रहा था। साहस करके मैं ने पृछा "भाई साहब यदि बुरा न माने तो क्या आप बतलाने की कृपा करेंगे कि इतने दिन आप कहाँ गायब थे? कुछ देर खमोश रहने के बाद उन्होंने मौन तोडा और कहा, जब तुमने पृछ ही दिया तो सुनो....

"जब मेरा बी.ए. का रिजल्ट निकला तो खराब रिजल्ट के कारण मुझे बहुत ताने दिये गये। जब हम एम.ए. में प्रवेश करने जा रहे थे तब एक दिन मेरे दोस्त समीर ने सलाह दी कि यदि तुम अपना भविष्य बनाना चाहते हो, तो इंगलिस साहित्य में एम.ए. मत करो। कारण तुम्हारी निशा भी इंगलिस ले रही है ऐसे में तुम अच्छी तैयारी, अच्छी पढ़ाई नहीं कर सकोगे। एम.एस. डबल्यू करो तो अच्छा करोगे। दोस्त, तुम निशा के कारण डूब रहे हो। तुम अपने आप को धोखा

दे रहे हो अब भी कुछ नहीं बिगडा है अपने पिता के अरमानों को पूरा करो। अपने आप को सम्भालो"।

निशा के प्यार ने मुझे अन्धा बना दिया था। पागल बना दिया था। मैं सोचने समझने की स्थिति में नहीं था। मैं निशा के विरुद्ध कुछ भी सुनने के लिए तैयार नहीं था। मैं ने चिढकर कहा, "निशा मेरी जिन्दगी है। मैं उसके लिए अपनी जान दे दूँगा"। समीर ने कहा, "यदि ऐसी बात है तो क्यों नहीं इसे शादी कर लेते हो। शादी के बाद तुम दोनों अपने कर्तव्य और जिम्मेदारी समझोगे और तुम दोनों अच्छी तरह अध्ययन कर सकोगे।" मुझे यह सलाह उचित लगा।

दूसरे दिन मैं निशा के पास शादी का प्रस्ताव लेकर गया। निशा घर पर अकेली थी। वह मुझे देख कर रोमांचित हो उठी थी। हम लोग एक दूसरे के इतने करीब बैठे थे कि हम एक दूसरे की साँसो की आवाज भी सुन सकते थे। निशा बोली, "प्रिय, देखो आज मौसम बड़ा सुहावना है, कुछ बोलो न। क्यों आप इतने गुमसुम और उदास हैं? आपकी निशा आपके सामने है, आपके पास है, प्यार कीजिए न"?

मैं ने गंभीर मुद्रा से ही उससे कहा, "निशा मैं तुम से जरूरी बातें करना चाहता हूँ। यों तो हम लोग एक दूसरे के लिए हैं ही, लेकिन इस तरह कितने दिन अलग अलग रहेंगे? अच्छा होता हमलोग सामाजिक रिवाज पूरी करके एक दूसरे के गले के हार बन जाएँ। अर्थात् मैं शादी का प्रस्ताव लेकर आया हूँ। पिताजी से बातें करने के पहले मैं तुझे यह खुश-खबरी सुनाना चाहता था, तुम खुश तो हो न?"

निशा अचानक गंभीर हो गई शादी की बात सुनकर, "क्या कहा, शादी?"

"हाँ शादी, हम लोग एक दूसरे को प्यार करते हैं। तुम मेरी हो और मैं तेरा। लेकिन सामाजिक रीति-रस्म तो पूरी करनी होगी न?"

"प्रेम प्रकाश, क्या तुम मुझे इस बारे में सोचने का अवसर दे सकते हो?" निशा ने कहा।

मैने उत्तर दिया, "निशा तुम मुझे जानते हो। मैं सिर्फ हाँ या नहीं, मैं तम्हारी राय जानना चाहता हूँ।"

निशा ने कहा, "ऐसी बात है तो बतलाओ तुम्हारा ओहदा क्या है? तुम्हारी जायदाद कितनी है? तुम कितना कमाते हो? शादी के पहले मैं यह निश्चित जान लेना चाहती हूँ कि वित्तीय दृष्टिकोण से तुम योग्य हो या नहीं?"

मैं निरुत्तर हो गया। मैने कहा, "निशा तुम मेरे बारे में अच्छी तरह जानती हो। मेरे पास धन-सम्पत्ति नहीं है। मेरा प्यार ही मेरा धन है। निशा, मैं शिक्षित हूँ, ग्रेजुयेट हूँ। मैं तुम्हारी जरूरतें पूरी कर सकता हूँ।"

निशा ने कहा, "मैं अनिश्चत बातों पर विश्वास नहीं करती। शादी न केवल दैनिक जरूरतों और काम-वासनाओं की पूर्ति है, लेकिन इसके अन्य पहलू भी हैं, जो सच और वास्तविक हैं। जब तक हम इस दुनिया में हैं उन जरूरतों की पूर्ति होनी चाहिए और कोई भी पत्नी यह चाहेगी कि पति पत्नी की हर जरूरत पूरी करे और तुम मेरी हर जरूरत पूरी नहीं कर सकते हो। प्रेम प्रकाश, अनिश्चितता के अंधेरे में मुझे मत डालो। विवाह में पहले जरूरत, फिर प्यार तब काम वासना आती है। इसलिए पागल मत बनो। हमलोग एक दूसरे को प्यार करते हैं, करते रहेंगे। मेरा शरीर तुम्हारा है। तुम जब चाहो मुझे उपयोग कर सकते हो। क्या जरूरत है शादी करने की?"

मेरा सपना टूट गया और मेरी आँखे खुल गई। मैंने कहा, "निशा तुमने मुझे जवाब दे दिया। जो कुछ भी तुमने कहा मैंने तो केवल यही समझा कि तुम्हारा प्यार वास्तविक नहीं था, सच्चा नहीं था। तुमने केवल मुझे धोखा दिया। मैं धोखा खाता रहा। तुमने मुझसे प्यार का नाटक किया। तुमने मुझसे नहीं मेरे पौरुषत्व से प्यार किया, मेरे पौरुषत्व को लूटा। तुम केवल अपनी काम-वासना की आग शांत कराना चाहती हो। हो गया निशा बस हो गया। मुझे जवाब मिल गया। मैं जा रहा हूँ" और मैं शहर से दूर चला गया ताकि मैं अपना भविष्य बना सकूँ। आज मैं एक कम्पनी का मैनेजर हूँ। कल मैं छुट्टी लेकर यहाँ आया हूँ ताकि मैं ज्ञान-पदाता और भाग्य-विधाता अपने कोलेज से माफी माँग लूँ, जिसका मुझे जितना उपयोग करना चाहिए था, नहीं कर सका। एक बार कालेज की तरफ अश्रुनयनों से देख मैं अब कहता हूँ--

मुझे माफ कर दे ऐ मेरे ज्ञान पदाता,
तुम्हे धोखा देकर मैं अविराम पछताता

माईकेल तोपनो
बी.काम. तृतीय वर्ष

कैसा प्यार

कैसा प्यार किया था तूने, कैसा प्यार किया था तूने

आज गिरा हूँ मैं काँटों में
दामन आज बचाती हो क्यों?
कल थे फूल मेरे आँगन में
आँचल बिछा दिया था तूने।
कैसा प्यार किया था तूने, कैसा प्यार किया था तूने।

आज मेरा प्याला है खाली,
तुम हो तोड़ के जाने वाली,
अमृत से भरा था यह प्याली,
साथ देती थी तू मतवाली।
कैसा प्यार किया था तूने, कैसा प्यार किया था तूने।

चला गया था सुख मेरे घर से,
आज चली तुम जग से डर के।
कल मेरी आँखों के जाम से,
प्यार मेरा ही पिया था तूने।
कैसा प्यार किया था तूने, कैसा प्यार किया था तूने।

सुनहरे अक्षर

1. अपने लिये जिए हम, तो क्या जिए?
   जिन्दादिली का तकाजा है, कि औरों के लिए भी जिए!!

2. जेब व जीनत से न खुद को सँवारिये।
   इल्म के आईने में, खुद को निहारिये।।

3. मुस्कराते हर नयन को, एक दिन रोना पड़ेगा।
   खुशी जो मन को मिली है, एक दिन खोना पड़ेगा।।

4. कोई भी दीवार, बीच हमारे बनने न पाए।
   ऐ दोस्त न होंगे जुदा, खुदा भी गर जमीं पर उतर आये।।

विक्रम गुलेच्छा
बी.काम्. फैनल

सफर में

एक तो मानव समुद्र की उन्मत्त बेकाबू लहरें और दूसरी मेरा निशा-जागरण। कुल मिला कर यह कहा जा सकता है कि हावडा रेल्वे स्टेशन पर मैं अप्रत्याशित हाथ-पाँव मारने के पश्चात् भी आरक्षण न मिलने के कारण हतोत्साह के दलदल में धँसा जा रहा था। आरक्षण दफ्तर के आसपास मधुमक्खियों की तरह भिनभिनाते टिकट-दलालों की माँग मेरे हिम्मत से बाहर थी, और बिना आरक्षण हावडा से विजयवाड़ा का सफर तय करना लगभग नामुमकिन मालूम होता था। ऐसी विषम परिस्थिति में मैंने आत्मदवन्दव के कडे संघर्ष के बाद यह फैसला किया कि ट्रेन पर चढ़ जाया जाए बगैर आरक्षण के ही, आगे जो होगा परमात्मा की दया मे भला ही होगा।

अपने सामानों को एक भले मानस के सीट के नीचे रख मैं ट्रेन के दरवाजे के पास बैठ गया। ट्रेन रफ्तार में जा रही थी। पटरी और ट्रेन की लौह-चक्र के बीच उत्पन्न घर्षण-ध्वनि शुरु में तो ऐसी लग रही थी कि जैसे कोई मष्तिष्क पटल के अंदर बैठा हथौड़े चला रहा हो। पर ज्यों-ज्यों मैं घर की यादों में डूबने लगा वह घर्षण ध्वनि भी संगीतमय लगने लगी। यादों के गीत इस कान के पर्दे हिलाने वाले संगीत के साथ लय में ऊपर उठते जा रहे थे और मैं इस गीत -संगीत के महफिल में पंचम स्वर-लहरियों में गोते लगा रहा था। एक एक दृश्य बारी-बारी से चलचित्र की तरह नयन-पलकों पर आ रहे थे। कितनी जल्दी दशहरे की छुट्टियाँ समाप्त हो गई कुछ पता ही नहीं चला। अपने, अपनों के बिछोह का गम मेरे इस संगीतमय महफिल को कभी संजीदा बना दिया था।

"बडा भाई, ऐ बाबू साहब।" अचानक किसी ने टोका। मुडकर देखा तो एक सात-आठ साल का छोकडा एक हाथ में झाडू और दूसरे में कुछ सिक्कों को लिए खड़ा है, परिधान के नाम पर एक मिकर और ऊपर एक चिथडी कमीज। मैल की परतों से हाँथ-पाँव और चेहरा काला पडा था उस छोकडे का। मेरे तन्हा महफिल में उसने खलल डाला, इस बात का थोड़ा क्रोध मेरे दिमाग पर चढता हुआ सा मालूम हुआ। मैंने क्रोधित स्वर में पूछा" क्या है बे?

"बाबू झाडू मारा डब्बे में।"

"तो? मैंने क्रोध मिश्रित प्रश्नवाचक भाव बनाया।

"अच्छा बाबू नहीं देते तो मत दो, पर गुस्सा क्यों होते हो।" यों कहते हुए वह लडका वहीं मेरी बगल में सीढियों पर पाँव लटका कर बैठ गया।

फिर मैंने उसकी ओर से अपना ध्यान हटाना चाहा, क्योंकि मुझे इस बात का मलाल हो रहा था कि यह भिखारी सा दिखने वाला बच्चा मेरी बराबरी करता हुआ मेरे बाजू में बैठा है। पर कुछ किया नहीं जा सकता था। मैं उसे वहाँ से उठने को बोल नहीं सकता था क्योंकि ट्रेन मेरे बाप की जायदाद में कतई न थी। मैं फिर से यादों की दुनिया में प्रस्थान करने का प्रयास कर रहा था। ट्रेन हावडा से मीलों दूर और दूर अपने नियत, गन्तव्य पर पूरे जोर-शोर से गडगडाते हडहडाते हुए दौडी जा रही थी। अंधेरा घिर चुका था। दूर-दूर तक देखने पर बस रात्रि का अथाह साम्राज्य दृष्टिगोचर होता था। हाँ कभी-कभी एक-दो झोंपडियाँ खतों के बीच नजर आ जाती थीं, जिनमें जलती मध्यम लालटेन अंधेरे से संघर्षरत होती थीं। वह छोकरा क्या कर रहा था इसका पूरा ज्ञान तो मुझे नहीं, पर शायद वह अपने सिक्कों को गिन-गिन खुश हो रहा था और कोई गीत भी गुनगुना रहा था।

"गाडी मद्रास कब पहुँचेगी?" उसने इस प्रश्न के साथ वार्तालाप शुरु करना चाहा। मैंने सहज रूप में सटीक जवाब दिया, "कल रात में"। फिर न जाने क्यों मझमें यह उत्सुकता सी उठी लड़के के विषय में जानने की। मैं जानना चाहता था कि आखिर यह लडका मद्रास क्यों जा रहा है? वहाँ क्या खाएगा? कहाँ रहेगा? तमिलभाषियों के बीच यह हिन्दीभाषी हीन दीन कैसे गुजारा चलाएगा? इत्यादि-इत्यादि। मैंने अपनी उत्सुकता और अकेलेपन की बोरियत दूर करने के ध्येय से उससे ये सारे प्रश्न पूछना शुरु कर दिया। उसने बड़ा व्यावसायिक सा उत्तर दिया इन सारे प्रश्नों का कि उसका एक दोस्त वहाँ नौकरी करता है, वही इसे नौकरी दिलाएगा और इसका ख्याल भी रखेगा। मुझे इस बालक की अज्ञानता पर तरस आया। मैंने पूछा, "तेरे माँ-बाप जानते हैं कि तू मद्रास जा रहा है?"

"मैं अपने माँ-बाप को नहीं जानता आज तक, तो वे कैसे जानेंगे कि मैं कहाँ जा रहा हूँ।"

"क्या मतलब?" मैंने विस्मित स्वर में पूछा।

"मेरे माँ-बाप नहीं हैं। माँ तब ही मर गई जब मैं छोटा था।"

"तेरी उम्र क्या है?"

"बहुत।" उसका सटीक जवाब था।

"मतलब?"

"जब से याद करता हूँ, इतना ही बडा हूँ। स्साले को, लम्बाई बढती ही नहीं। कुछ नहीं तो कम से कम २५-३० साल तो होगी ही।"

"मद्रास में नौकरी क्या करेगा?"

"वही जो मेरा दोस्त करता है। वो नाव पर मच्छी पकडने जाता है। वहाँ बहुत पानी है, और पानी में मच्छी भी। इतना पानी है .... इतना .... कि जितनी बडी यह दुनिया है।"

शायद इस गरीब ने कभी सागर न देखा था, इसलिए सागर की परिभाषा मुझे समझा नहीं पा रहा था। उसकी बातों में एक अजीब सी मासूमियत और भोलापन था। उसके चेहरे के मैल की परतों के पीछे एक चमक थी। शायद उत्साह की। बातचीत के दौरान मुझे उसके विषय में काफी मालुमातें हासिल हुईं। मसलन नाम सूरज। बाप का पता नहीं। इसका एक और साथी मुन्ना जो कि इसके साथ ही ट्रेन में घूम-घूम कर झाडू लगाता था चलती ट्रेन से गिर गया। सूरज का यह परम विश्वास है कि वह मरा नहीं है, वरन् वह बम्बई में कहीं है क्योंकि उसकी दिली तमन्ना थी बम्बई जाने की। सूरज की माँ सितारों की दुनियाँ में विलुप्त हो गई। खाना-पीना ऊपरवाले की दया पर। मिला तो ठीक, नहीं तो यों ही सो जाएँगे।

हाय रे बेदर्द दुनिया। बेदर्द इन्सान, बेदर्द जहान, बेदर्द भगवान। क्या बिगाडा होगा इस मासूम ने किसी का? किस बात की सजा भोग रहा है रे? अगर सच बताऊँ तो यह कहना गलत न होगा कि उस भिखारी छोकरे सूरज की कहानी सुनने के बाद मेरा दिल पसीज कर पानी-पानी हो गया। एक अजीब सी भाव-तरंग उठने लगी मेरे दिल में। वह तरस की तरंग थी, या दुनिया वालों की बेदर्दी के प्रति नफरत की, ये तो मालूम नहीं। पर हाँ इतना जरूर है कि मैं अपने आप को सूरज के काफी निकट महसूस करने लगा। उसमें मझे अपना दोस्त, हमसफर और तन्हापल का साथी नजर आने लगा। मैं भूल गया कि सूरज और कोई नहीं पर एक झाडू लगानेवाला मैला-कुचैला भिखारी है। मैं कुछ करना चाहता था सूरज के लिए। पर क्या?

रात में टी.टी. से बात की। कुछ अधिक रुपये लेकर उसने मुझे आरक्षण दे दिया। मैंने सोने की कोशिश की पर सूरज की परछाई दिमाग में घूम रही

थी। मैं बर्थ पर लेटा-लेटा सोच रहा था कि वह क्या खाएगा? कहाँ सोएगा? सूरज का ख्याल मुझे निद्रा-लोक में नहीं जाने दे रहा था। काफी देर तक बेचैन करवटें लेने के पश्चात् मैं उठ बैठा। अपने बैग से कुछ खाने के सामान निकाल कर उस ड़ब्बे में गया जहाँ सूरज मेरे साथ बैठा था। देखा वह निरीह बालक पैर सिकोड कर स्वप्नलोक में खोया हुआ है। उसे जगा कर मैंने खाने को दिया। विस्मित नेत्रों से मेरी ओर वह आँख मलते हुए देखने लगा। शायद वह आश्चर्यचकित था मुझे उसके लिए खाने की पैकेट हाथ में लिए देख कर।

दूसरे दिन सुबह-सुबह उसने मुझे उठाया। बडी घनिष्ठता के साथ हम दोनों ने बातें कीं। मेरी घनिष्ठता उसके साथ देखकर लोग अचरज में थे। कुछ हँस भी रहे थे। उसने हर ड़ब्बे में झाड़ू लगाया। उसके बाद बड़े शान के साथ मुझे बताया कि उसने बारह रुपये की कमाई की है। विजयवाडा में उतरने के पश्चात मैंने चुपचाप पच्चीस रुपये निकाल कर उसकी ओर बढाया। थोडा हिचकिचाते हुए उसने मुझसे पैसे चुपुचाप लेकर जेब में रख लिए। चलने से पहले मैंने उसे कुछ हिदायतें दीं कि "सीढियों पर मत लटकना, सावधानी से रहना।" उसने हँसते हुए यह कहा - "मुझे थोडा भी डर नहीं लगता, अगर मैं सीढियों पर लटकूँ भी तो नहीं गिर सकता।"

ट्रेन खुली और वो ट्रेन की भीड में गुम हो गया। मैं प्लेटफार्म पर खडा था। ट्रेन धीरे-धीरे सरकते हुए रफ्तार पकड रही थी। तभी किसी ने मुझ से पूछा कि "यह ट्रेन कहाँ तक जाएगी।" मैं कहना चहता था---

इस ट्रेन में सूरज सवार है। यह ट्रेन सूरज की मंजिल तक जाएगी, जहाँ उसका दोस्त रहता है। उसने सूरज को वहाँ नौकरी दिलाने का वादा भी किया। यह ट्रेन सूरज की उस मंजिल तक जाएगी जहाँ सूरज नाव पर चढ कर मछलियाँ पकड़ेगा। वहाँ बहुत पानी है....इतना.....कि जितनी बडी दुनिया है।

संदीपन सांकृत्यायन

आर.ए. ९६

कल, आज और कल

क्या आप जानते हैं समय की शुरुआत कल से हुई और इसकी इति कब होगी? आपमें से अधिकांश का जवाब होगा, – ''मालूम नहीं'', ''कभी ध्यान नहीं दिया इस विषय पर'' या ''अरे, छोडो भी ये भी कोई विषय है दिमाग खर्च करने का।''

अरे साहब दिमाग खर्च कर के देखिए तब मालूम पडेगा कि यह विषय कितना रोचक है। समय एक ऐसा तत्व है जिसको शायद व्यक्त करना असम्भव है। समय ब्रह्माण्ड रूपेण अनन्त एवं विशाल है। समय परमाणु से भी सूक्ष्म है। समय अजेय है। समय की शुरुआत अनन्त काल में हुई थी और इति भी अनन्त काल में होगी। समय का रूप अप्रकट है एवं समय की महत्ता अनन्त स्वर्ण–भण्डारों से भी अधिक वजनदार है।

समय इतिहास का साक्षी है। इतिहास का इतिहास भी समय ने देखा है। मनु के पदार्पण का गवाह इस ग्रह पर समय है। कितने ही राजाओं का उत्थान, कितनी ही सभ्यताओं का पतन समय ने महसूस किया है। आज तक हर घडी, हरपल समय हमारे साथ है।

समय की उम्र आँकना शायद मानव के मस्तिष्क से परे है। हाँ, समय के एक सूक्ष्म हिस्से को मनुष्यों ने जरूर विक्रमसंवत्, ईसवीं इत्यादि के रूप में नाप लिया है। पुराने जमाने में लोग चांद सितारों की गतिविधियों से समय का ज्ञान कर पाते थे। कुछ समय के बाद जल– घडी एवं रेत–घडी का अविष्कार किया गया इस अद्भुत समय को मापने के लिए। शनैः शनैः इस क्षेत्र में विज्ञान और आधुनिक तकनीक ने कदम बढाया और नई–नई आधुनिक घडियों ने अपना सिक्का जमा लिया समय आँकने के लिए।

मनु के अस्तित्व के पूर्व एवं उसके पश्चात् कई जीव–जन्तु भी धरा पर आए थे। परन्तु मानव आज इस धरती पर सबसे उन्नत प्राणी है। क्यों? क्योंकि मानवों ने समय की महत्ता को समझ कर इसका सदुपयोग किया। समय के सदुपयोग ने ही मानवों को इतनी शांति दी कि वह आदिम युग से प्रयाण कर उस युग में साँस ले रहा है, जहाँ कि धरती से लेकर अंतरिक्ष तक की दूरी को नापा जा सकता है। आज मानव प्रगति के उस मोड़ पर खड़ा है, जहाँ कि उसकी उत्सुकता उसे प्रकृति से होड़ लेने के लिए उकसा रही है। आखिर ऐसी उन्नति कैसे सम्भव हुई? उत्तर सरल है – ''समय के सदुपयोग के कारण।'' अगर मानव समय का सदुपयोग न करता तो शायद आज भी वह अन्य जानवरों की भाँति जँगलों में जँगली जीवन जी रहा होता।

अतः हम सबको समय की सूक्ष्मता समझनी होगी। इस परम सत्य को अपने दिमाग में स्थायी स्थान देना होगा कि समय अजेय है। उसे रोकना असम्भव से भी दो कदम आगे है। जो समय बीत गया उसे प्राप्त करना मानव–ज्ञान के सरहद से बाहर है। अगर इस सत्य को हम सब समझ कर प्रगति–मार्ग पर अग्रसर हो जाए तो हमारी मंजिल हमारे कदमों को चूमेगी। हमारा जीवन, हमारा घर, हमारा परिवार, हमारा राष्ट्र और हमारी जाति प्रगति के चरमोत्कर्ष पर पहुँचेंगी।

अतः आज से ही समय प्रहरी बन कर मानव सभ्यता को प्रगति पथ पर बढ़ाने के शुभ–कार्य में आप अपना अमूल्य योगदान दें।

संदीपन सांकृत्यायन
आर. ए. 96

अनोखा साहस

आशा ही जीवन है। बेमुराद आदमी जिन्दगी में क्या पायेगा? खाली हाथ चला जाता है। इस दुनिया में कई इन्सान ऐसे होते हैं जिनको धन–दौलत से कोई लगाव नहीं है। वे लोग सिर्फ नाम और कीर्ति कमाने की उम्मीद रखते हैं।

शेरु 25 साल का एक हट्ठा – कट्ठा नौजवान था। वह नेपाल के एक छोटे से गाँव का निवासी था। उसका गाँव हिमालय के करीब था। पेट भरने के लिए वह उसी हिमालय पर थोडी सी मजदूरी कर लेता था। एवरेस्ट की यात्रा करने कई विदेशी दल वहाँ पर आते थे। शेरु उन्हीं की मजदूरी करके अपना गुजारा कर लेता था। उसके पीछे कोई रोनेवाला नहीं था। वह उसके माता–पिता की इकलौती औलाद था। उसके माता–पिता बचपन में ही चल बसे। उसके जीवन में उसका कोई मक्सद नहीं था। लेकिन इन विदेशी दल के लोगों के साहस को देखकर उसको भी एवरेस्ट की चोटी पर पहुँचने की तमन्ना जाग उठी। उसने कई लोगों से अपनी इस तमन्ना के बारे में जिक्र किया और उनसे मदद माँगी। लेकिन किसी ने उसकी एक न सुनी।

उसका इरादा था कुदरत से टक्कर लेना और पूरी ताकत से साहस की सोबत से उसकी गहराई तक पहुँचने का प्रयास करना। अब उसकी जिंदगी का एक ही मक्सद था– एवरेस्ट की चोटी तक पहुँचना, जिससे वह अपना और अपने देश का नाम रोशन करना चाहता था। उसके इस साहस में चाहे अपनी जान भी चली जाये तो कोई गम नहीं। साहसी शेरू

के पास न तो पूरे पैसे थे और न पर्वतारोहण के साधन। जो कुछ भी था वह सिर्फ तमन्ना, उम्मीद और एवरेस्ट की यात्रा करने की प्रबल इच्छा। विदेशी दलों के साथ बार–बार जाने से थोडा– बहुत तजुरबा भी था। कई बार तो वह 18000 से 19000 फुट की ऊँचाई तक उनकी मजदूरी कर लौट आया था।

इसी उम्मीद ने उसके साहस को और तेज बनाया और परिणाम स्वरूप एक दिन उसने फैसला कर लिया कि चाहे पैसा हो या न हो, चाहे कोई साधन हो या न हो, वह बिना किसी साधन के ही एवरेस्ट की चोटी पर चढेगा। उसने एवरेस्ट पर चढ़ने का एक पक्का इरादा कर लिया था। वह ईश्वर पर श्रद्धा रखकर किसी को बताये बिना निकल पड़ा। वह एवरेस्ट चढ़ने की सरहद में चुपचाप घुस गया और उस जगह पर आ गया जहाँ से एवरेस्ट का आरोहण होता है। ईश्वर का नाम लेकर वह आगे बढ़ने लगा। उसके पास एक–दो आरोहणी कपडे और कुछ खाने–पीने के सामान के अलावा एक उत्साह था। उसके पास जरूरी प्राणवायु का माध्यम भी कम था।

शाम ढ़ल गई। रात होने लगी। हिमालय ज्यादा ठंडा हो गया। रात का सन्नाटा, शरीर को चीर देनेवाली हवा मौत से जरा भी कम नहीं थी। ऐसी भयानक कातिल ठंडी और उसमें एक असलामत जान का अंजाम मौत ही है, यह तो बिल्कुल स्पष्ट बात है। लेकिन शेरु बिना पीछे हटे, अपने साहस के बल पर, अपनी धुन में आगे बढ़ता गया। आगे एवरेस्ट की मंजील थी और पीछे नामुराद जिन्दगी। वह कुदरत से टक्कर लेते हुए–एक एक कदम आगे बढ़ाता रहा।

परंतु अंत में जीत कुदरत की ही हुई। इन्सान हार गया। शेरु चंद घड़ियों पश्चात् बर्फीले तूफान में कहाँ पिसल गया– उस पागल को पता तक नहीं चला।

अगले साल जब कोई विदेशी दल एवरेस्ट चढ़ा, तब उसे शेरु की लाश बर्फ में दबी हुई मिली और साथ ही उसकी डायरी भी मिली, जिससे उन विदेशियों को उसके साहस के बारे में पता चला।

इस दुनिया में सदियों से साहसी पैदा होते आ रहे हैं, जिनमें से कोई नाम कमा जाता है और अमर हो जाता है। कई साहसी शेरु जैसे पागल भी होते हैं, जो खफा हो जाते हैं – जिनकी खबर मिलती भी है और नहीं भी।

साहस मनुष्य का स्वभाव है। कुदरत की गहराई को मापने की आज भी वह ख्वाहिश रखता है। ये कारवा जन्मों तक और सदियों तक चलेगा, चाहे वह पहाड़ हो, दरिया हो या फिर आसमान।

भैतिक बी. शाह
टी.ए. 4

अधूरा प्यार

ठण्डी–ठण्डी शरारती शीतलता में मन्द – मन्द बहने वाली झोंकें सुबह की मधुर–बेला को अत्यन्त सुहावना बना दिया था। सभी लोग चादर ओढ़े सिमट कर सी–सी की आवाज लगा रहे थे। शरीर बर्फ हुआ जा रहा था। लोगों की अपनी–अपनी चिंता थी। अगर कोई न समझ खिडकी खोले तो खूनी आँखों से अंगारे बरस पडते थे। लेकिन प्रकृति, पहाड़–पर्वत कोहरे से आच्छादित थे, जिससे ऐसा एहसास हो रहा था मानों पेड–पौधे, पहाड़–पर्वत रूई का पंख लगा कर उड रहे हों। दृश्य कितना ही मन–मोहक और मनोरम था। घास–भूसों पर छोटे–छोटे स्वर्णित ओस की बूंदें, सूर्य की गुलाबी किरणों से ऐसे चमक रहे थे, मानों, मोती जगमगा रहे हों । यात्रा बडा ही मन–मोहक था।

गाडी तीव्र गति से चल रही थी। ऊँची–नीची, टेढ़ी–मेढ़ी सड़कों पर धुआँ को चीरती हुई, आगे बढ रही थी। ऐसा महसूस होता था कि रूई की जगहों से गुजर रही हो। देवी–देवताओं के साथ बादलों में विहार कर रही हो । ठर्राती ठण्ड में भी यात्रा इतनी आनन्दमय थी। सभी यात्रा का मजा ले रहे थे।

अब सूर्य चढ आया था, बादल छँट गये थे। उष्णता फैल गई थी। मैंने अपना चादर हटा लिया और अपनी सीट में मस्त हो गया। तभी गाडी रूकी और यात्री चढ़ने लगे। मैं अँगडाई लेकर सीट पर जम गया। तभी मेरी नजर एक चढती चंद्र–मुखी सौंदर्य पर पडी। उसने धीरे से पूछा, ''क्या सीट खाली है?'' मैं तो हक्का–बक्का रह गया। फिर सँभाल कर गहरी निगह डाले 'हाँ' में सिर हिला दिया। वह कोमल सौंदर्य की मूर्ति थी। मैं सज्जनता से अपनी सीट पर बैठ गया। वह अपने सामान ठीक करती हुई चरमरा कर बैठ गई। मैं अब खिड़की से बाहर झाँकने लगा। तभी उसने अपने कोमल होंठों को हिलाया और पूछा, ''कहाँ जा रहे हैं आप''?

कहाँ जा रहा हूँ मैं? मैं तो सब कुछ भूल गया था। उसके नारित्व और सुन्दरता में मन्त्र मुग्ध था। मैंने झट से कहा ''कालेज करने––––।'' ''ओहो, तो आप कालेज वाले हैं'' । जरा सी शरारत थी। फिर उसने सिलसिला बढाया। ''इतनी दूर और अकेले!'' ''अकेला हूँ तो किसको साथ लाऊं?'' मैंने पढा उसके चेहरे पर प्रश्न के प्रश्न उठ रहे थे। ''अरे! जब घर में हैं तो बेकार, आखिर एक दिन तो घर से बाहर जीना ही पडेगा। अपनी कमाई की रोटी खानी पड़ेगी।'' उसने अपनी सहमति प्रकट की। ''लेकिन इस अनजान और बेरिश्ते के कह ठहरने का विचार है''? ''अरे! जो रास्ता ढूँढ़ता है उसे कुछ न कुछ चारा मिल ही जात

है।'' अचानक मुझे याद आया और बोल पडा, ''इतनी बातें हो गई पर नाम तक न पूछा?'' ''मेरा नाम लीला है।'' ''अच्छा लीला, आप करती क्या हैं?'' इस प्रश्न से उसके गले में हिचकी आ गई। ''क्या ऐसा पूछकर मैंने कोई गलती की?'' ''अरे नहीं–नहीं'' मुस्कुराकर कहा, फिर गम्भीरता से कहने लगी–

''मेरे माँ–बाप एक अच्छे मुहल्ले में रहते थे। पिता जी ने छोटी सी श्रृंगार की दूकान खोल रखी थी। मुहल्ले वालों ने श्रृंगार उधार में ले लिया था। और उधार न अदा करने पर पिताजी उन्हें गालियाँ बकने लगे । गांववालों ने मिलकर हमारा परिवार उडा दिया। घर में बन्दकर जिन्दा जला दिया मेरे परिवार को। केवल मैं अकेली बची हूँ।'' उसकी आँखो में आँसू आ गये थे। मेरे हृदय में सहानूभूति का सागर उमड पडा। फिर उसने कहा, ''मैं हास्टल में पढ़ती थी। अब अकेली हूँ। छोटी सी टी की दूकान खोल रखी है। उसी का सामान लेकर आ रही हूँ।'' वह सिसकियाँ भरने लगी। ''बस करो लीला।'' ''मैं एक अबला हूँ। इस संसार के विरुद्ध सिर उठा नहीं सकती हूँ।''.मेरे दिल में नरम और दया की भावना आ गई थी। फिर उसने कहा, ''अच्छा तो मेरी स्टेशन आ गयी।'' और वह समान समेटने लगी। गाडी रूकी, मैं उसके साथ एक छोटा पोटली उठाकर गया।

सामने एक छोटी– सी झोंपडी थी– ''लीला टी टाल''। यह स्टेशन के निकट ही था। वह भोली सी आवाज में बोली, ''कभी आइए।'' ''आऊँगा'' कहकर गाडी की ओर लपकना चाहा। लेकिन न जाने कौन से आग्रह ने पीछे खींच लिया। उसने कहा, ''क्या चाय पीकर नहीं जाओगे?'' ''अरे अरे! रहने दो, गाडी छूट जाएगी'' कहकर मुस्करा दिया। ''दूसरी बार आऊँगा तो चाय पिऊँगा।''

गाडी चल पडी। लेकिन मैंने पहली बार उसके चेहरे पर प्यार देखा था। इतने निकट से समझा था। मैं उसे दिमाग से हटाना चाहता था। लेकिन उसकी मुस्कुराहट, दुःखमय चेहरा मुझे आग्रह करता था। अब मैं उसे प्यार करने लगा था। सोचता रहा ''यह कैसी मुलाकात थी और कैसा बिछुड़न? मैंने अपनापन महसूस किया। कितना अत्याचार उसने झेला था। लेकिन जीवन से हार नहीं मानी। आज उसे जीने की तमन्ना मुझे देनी थी। उसे सहारा देना था। इन्हीं विचारों में मैं स्टेशन पहुँचा। और सीधे अपना हास्टल गया।

अब तो पढ़ाई के सिवाय कुछ करना असम्भव था। आगे अप्रैल माह का आगमन हुआ। यह माह तो दिमागी कसरत और जीवन बनाने का मौसम है। मेरा इम्तहान समाप्त हुआ। अन्य छात्रों की भांति मैं भी घर लौटने के लिए समान बाँधा और स्टेशन के लिए रवाना हुआ। वहाँ मुझे निश्चय करना था कि सीधे घर जाऊँ या लीला को एक नजर लगा कर जाऊँ। लेकिन माता जी को बतलाया था कि पहली ही गाड़ी से वापस आऊँगा। वे मेरी

इन्तजार करेंगी। न आने पर परेशान होंगी। तभी गाड़ी आ गई। मैंने हैदराबाद का टिकट ले लिया।

यात्रा शुरू हुई और मेरे मन की भावनाएँ भी आकाश चूमने लगीं। उसका मुखडा देखना था, जिसे मैं प्यार करता था। मुझे देख वह खुश हो जायेगी। तब कहूँगा, देख किराया वसूल करने आया हूँ। ईस बार मैं अपने मन की भावना को भी प्रकट करके जाऊँगा और अगले वर्ष तो मेरी पढाई समाप्त हो जाएगी। विचारों में मैं हैदराबाद पहुँच गया। खुशी खुशी, मैं उस टी स्टाल की ओर बढ़ा। मेरी तो धड़कन रूक गयी। मुझे कुछ सूझ न रहा था। हक्का-बक्का रह गया। मेरी वह लीला -- लीला कहाँ गई। मैंने निश्चय करके आया था। लेकिन न 'लीला टी स्टाल' था और न वह भोली-भाली मेरे मन की रानी। मेरे दिल ने न माना, हृदय थामकर स्टेशन गया। कुछ सोचा पर कुछ नहीं सूझा। मुझसे रहा न गया, किसी से पूछने का साहस न हुआ। किसी तरह बगल के दुकानदार से पूछा, ''अरे भाई, लीला और टी स्टाल का क्या हुआ?'' ''यहाँ तो न लीला न लैला'' उसने हँसी उड़ा दी। मुझे शर्म से झुक जाना पडा। किसी तरह दूसरे से पूछा, ''वो लीला जो चाय बेचती थी कहाँ चली गयी?'' दुकानदार तेवर चढ़ाकर बोला ''उस चुड़ैल, कम्बख्त को ढूँढ़ते हो? साली, हारामजादी ने सारा मुहल्ला बरबाद कर दिया। उस लफंगी को हमने खदेड़ दिया।'' ''अरे भाई क्या नदानी की है उसने?'' मैंने चिल्लाकर पूछा। ''नदानी, जाकर पुलिस स्टेशन पर पूछ लो क्या की है उसने?'' मुझे उस पर रहम आगई। अपने प्यार की खातिर उसे वापस लाना चाहता था। इस संसार में जो अच्छे हैं वे ही कष्ट भोगते हैं। उसे समाज ने बेघर, बे माँ-बाप कर दिया। अब उसी को दोषी कहते हैं। मेरी आँखों से आँसू आ गये। फिर मैंने एक भी प्रश्न करने का साहस न किया। उस मासूम का जीवन उजाड़ दिया। मेरे प्यार को मिटा दिया समाज ने। अब मुझे-----। किसी तरह अपने आप को सम्भाल कर घर तक वापस आया।

अब जब भी छुट्टी हुई, हैदराबाद कभी न उतरा। मन नहीं लगता था। पहले वह जगह कितनी सुहावनी लगती थी। अब मरुभूमि और निर्जन लगती है। उसी की याद में जीवन कटता था। यात्रा अकेले ही में काटना पडता था। अब मुझे विश्वास हो गया था कि मैं कभी लीला को नहीं मिल सकूँगा। मेरा प्यार अधूरा-----।

कुमार

बी.काम्. द्वितीय वर्ष

परीक्षा

आती है पूर्णिमा की रात महीने में केवल एक बार।
याद आते हैं कालेज के लेक्चरर कभी–कभी,
पकड़ नहीं पाते उनकी लेक्चर अपने दिमाग में।
पहली बार जब खोलते हैं अपनी बोटनी की किताब,
नींद आने लगती है नैनों पर झपकती–झपकती।
लेकिन नींद पर आक्रमण कर लेते हैं,
वी.पी. के स्पेशल क्लास सोच कर।
आखिर हाथ में मिल जातीं बाजार की मेटीरियल (material)
चला लेते अपनी आँख उन पर,
ला लेते अपने काबू में बोटनी (Botany) के शास्त्र–नाम
और फिजिक्स (physics) के फोर्मुले।
दिल धड़कने लगता है, हाथ काँपन लगते हैं सूर्योदय पर।
अब याद आती है ईश्वर की यों–
''दुखः में सुमिरन सब करै, सुख में करै न कोई''
शास्त्र–नाम और फोर्मुले के द्वारा पढ़ लेते ईश्वर का पूजा–पाठ।
माता–पिता के आशीर्वाद लेकर चल पड़ते कालेज की ओर।
रोज गुन–गुनाते हुये ''राजा'' के गाने नहीं आज,
शास्त्र नामों और फोर्मुले के गान गुन–गुनाते हैं रास्ते में आज।
बैठ जाते हैं examination में,
आती है question paper अपने काँपते हुए हाथों में।
डर के कारण भूल जाते अपने आप को,
आती नहीं कुछ प्रश्न समझ में।
सोचते सोचते उत्तर देते हैं कुछ प्रश्नों के आखिर में।
प्रवेश होता है राक्षस का अपने बुरे विचारों से,
प्रयत्न करते हैं नकल करने का,
लेकिन याद आती है वी.पी. के वार्निंग्स् (warnings) –
''वी.पी.की नज़रों से कोई नहीं छिप सकता।''

यह सब दिमाग में आती है – और
अपने सिर झुका लेते हैं।
बडे प्रयत्न और मुशकिल के उपरांत लिख देते हैं–
सब 'उत्तरों के प्रश्न'।
अपने हृदय और दिमाग का बोझ हलका हो जाता है–
इस परीक्षा के बाद।
चौबीस घण्टों की इस उलटी–पलटी को
तीन ही घण्टों में समर्पित करना–
इसी कला को कहते हैं – ''परीक्षा''

सुनील
आर.बी. 64

लम्बी जिन्दगी, कड़वा सफर

मैं तन्हा था, छोटा था, नादान था,
जिन्दगी के चौराहे पर खडा था।
मेरा कल गहरी नींद में सोया था,
इसी नींद के कारण मैंने
अपना सबकुछ खोया था।

अपना था न पराया था
चारों तरफ बेकसी कसाया था।
भूख से चकराकर गिर पड़ा
लोगों ने कहा पीकर आया था।

मेरी बेबसी पर ना हँसो तुम,
जिसमे मेरा अपमान हो।
तुमने दुनिया ही क्या देखी,
तुम तो अभी नादान हो।

कोई ना था मेरे सामने
किसी ने ना मुझको अच्छी राह दिखायी
सोचा था कभी सवेरा तो आएगा
लेकिन सबेरा भी मुझको काली रात नज़र आयी।

काटे ये सारी तकलीफें
भूले ना तनहापन हम।
जब अहसास हुआ मुझे जिन्दगी के बारे में
तब से कभी न आया यह गम।

इन्हीं बातों को लेकर एक हूक सी उठती है दिल में
तो दर्द यह जिगर पर होता है।
मैं रात को उठकर रोता हूँ
जब सारा आलम सोता है।

सूरज तिवारी
टी.एम.वाई. 5

मुझे चाहिए जीवन साथी

मुझे चाहिए एक जीवन साथी
मगर मिली नहीं अब तक कोई साथी
था मैं बेचैन इसीलिए
और लेने नहीं दिया किसी को चैन
चाहिए एक जीवन साथी।

सुबह से खोजने लगा सारा शहर
मगर हो गया दुपहर
लगा मुझे जोरों की भूख
और फिर चला खोजने, जब कम हो गया धूप
चाहिए एक जीवन साथी।

जब गया मैं सिनेमा और होटेल
सब युवतियों ने देखा मुझे जैसे खाली बोतल
जब मैंने पहना बैगी और जीन्स
लोगों ने उसे देखा सस्ती क्लात (cloth) पीस
चाहिए एक जीवन साथी।

कहा एक दोस्त ने– ''अरे खोजते हो जीवन साथी
क्या वह मिलती किसी सेनमा या होटल?
अगर तुम में मानवता और सहन–शीलता होती
तब तो कोई समझेगी तुम्हें फुल बोतल

तब वह आयेगी तुम्हारे साथ
वही बनेगी तुम्हारी जीवन–साथी
चाहिए एक जीवन साथी।

एम.सुरेश कुमार
डी.बी. 7

दुनिया का स्वर्ग

कहा जाता है कि वह दुनिया का स्वर्ग,
दिखता है कि वह दुनिया का नरक,
फिर भी वह दुनिया का स्वर्ग है।

ज्यादातर वह बर्फ से ढ़का रहता है।
लेकिन वहाँ खून ही बहता है
फिर भी वह दुनिया का स्वर्ग है।

वहाँ अच्छे और सच्चे दिल–वाले रहते हैं
वहीं बुरे और असत्य दिल वाले भी रहते हैं।
फिर भी वह दुनिया का स्वर्ग है।

वहाँ दूसरों के लिए प्राण देनेवाले सैनिक रहते हैं,
वहीं दूसरों की जान लेनेवाले–आतंकवादी भी रहते हैं,
फिर भी वह दुनिया का स्वर्ग है।

वहाँ नित्य सक्त पहरा है लेकिन
वहाँ रक्त बहता है
फिर भी वह दुनिया का स्वर्ग है।
वह धरती है कश्मीर
वह धरती है मेरी
वहाँ अशांति है
वहाँ हैं देश–प्रेमी, जो
वहाँ फिर से शांति लायेंगे
कश्मीर को फिर से कहला देंगे
वह अपनी भारत माता का है
वह दुनिया का स्वर्ग है।

डी.गौरीशंकर
डी.बी. 50

आशा है प्यार की

नीरव पथ पर, चले हर राही,
चंचल नज़र चाहत, जवानी सही,
कभी सौंदर्य मूर्ति पर रही,
कभी उम्मीदों के खयालों में बही।

लालसा है उस निगाह की,
प्रतीक्षा है, प्रेम बौछार की,
आहट आती है, कदम दूर की
तृष्णा बढ़ती है, मजबूर की।

निकला बेखबर घर से,
न ओंठ खुलते, रहम से,
चिनगारी उगलती है मुँह से,
पूछ क्या हाल है दीवानों से।

बेचैनी दिल की मत ले इम्तहान,
मतवाला, तेरे मद में परेशान,
टूटे–फूटे दिलों का है इनसान,
तरसता है एक पल एहसान।

सुनील कुमार

Sl No: 504 (A)

Farewell To Retired Staff

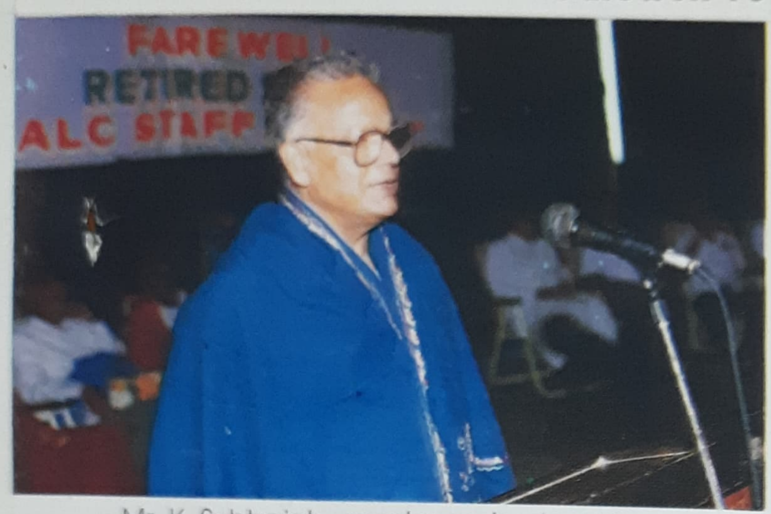

Mr. K. Subbaiah - regular and systematic

Mr. P. Veerabrahmam - Versatile and erudite

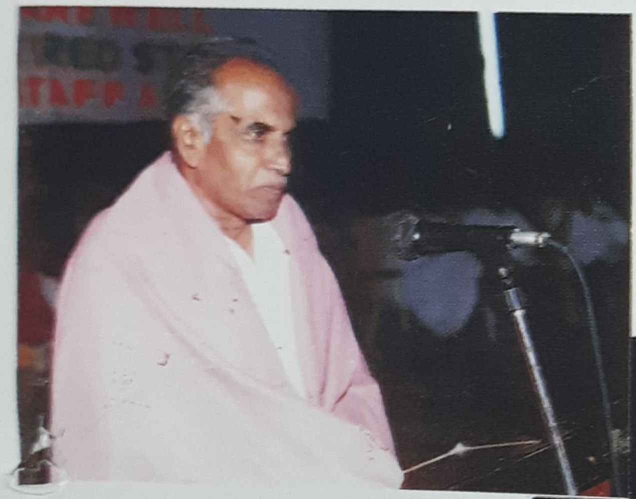

Mr. C. Venkatadri, - work is worship

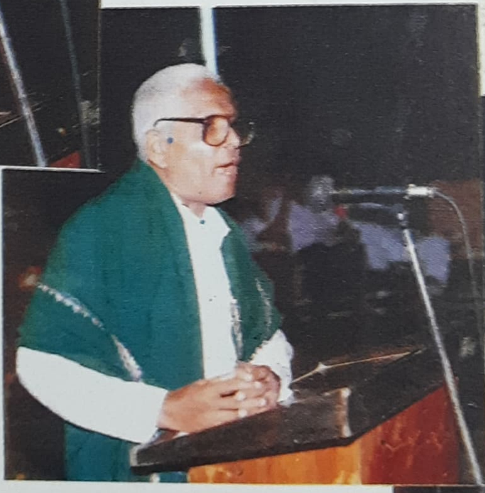

Dr. P. Madhava Rao
inimitable and enigmatic

Mr. K. Srinivasa Rao, a silent worker

Mr. ESN Murthy - Soft spoken and unassuming

M. [illegible] loyal and articulate

STEADY STEP
CONQUERS THE GOAL

Sl. No. ......(P)